2017. okt.
65.
Soproni Egyetem Központi Könyvtár 154 SOPRON

kapocs

XLVII. évfolyam, 65. szám Vancouver, BC, 2017 október 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

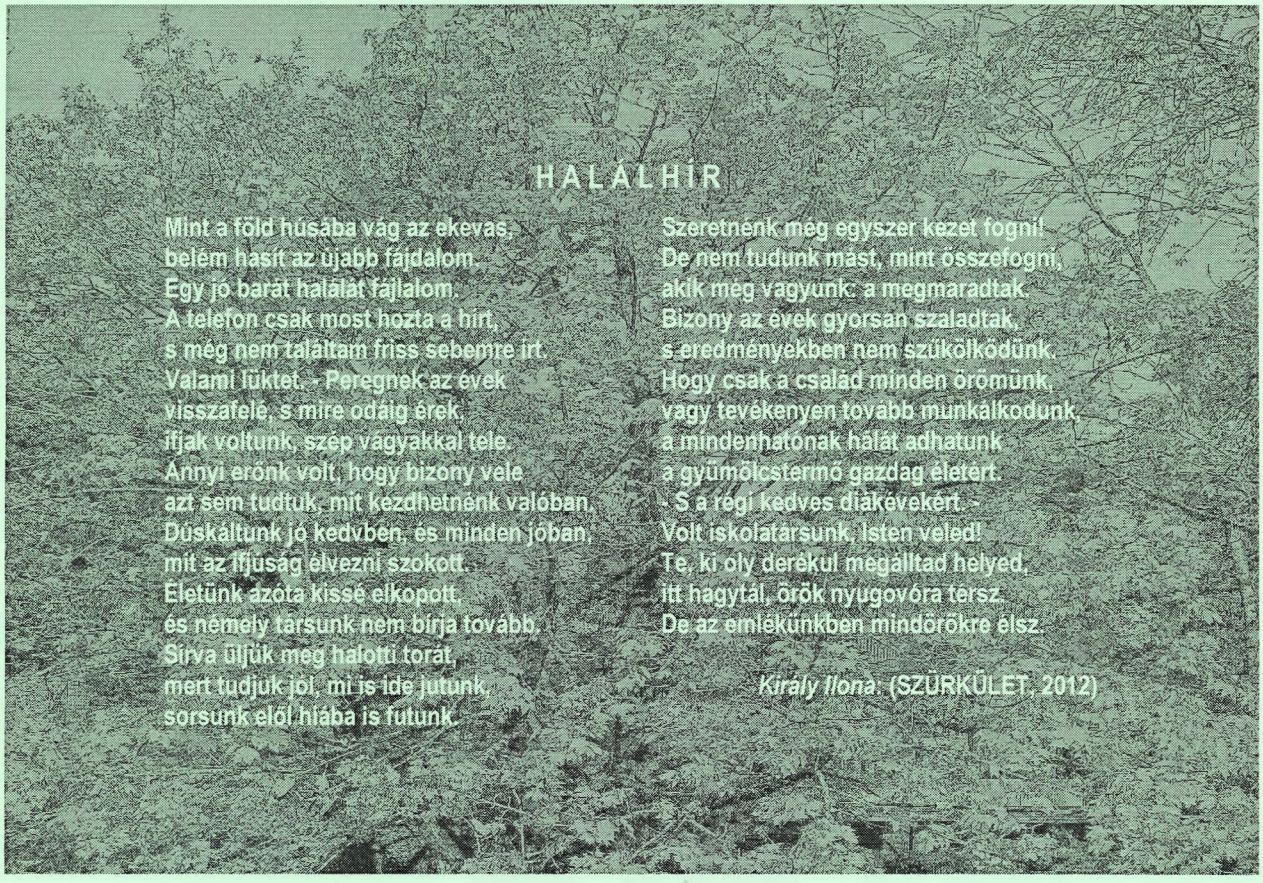

HALÁLHÍR

Mint a föld húsába vág az ekevas,
belém hasít az újabb fájdalom.
Egy jó barát halálát fájlalom.
A telefon csak most hozta a hírt,
s még nem találtam friss sebemre írt.
Valami lüktet. - Peregnek az évek
visszafelé, s mire odáig érek,
ifjak voltunk, szép vágyakkal tele.
Annyi erőnk volt, hogy bizony vele
azt sem tudtuk, mit kezdhetnénk valóban,
Dúskáltunk jó kedvben, és minden jóban,
mit az ifjúság élvezni szokott.
Életünk azóta kissé elkopott,
és némely társunk nem bírja tovább.
Sírva üljük meg halotti torát,
mert tudjuk jól, mi is ide jutunk,
sorsunk elől hiába is futunk.

Szeretnénk meg egyszer kezet fogni!
De nem tudunk mást, mint összefogni,
akik még vagyunk: a megmaradtak.
Bizony az évek gyorsan szaladtak,
s eredményekben nem szűkölködünk.
Hogy csak a család minden örömünk,
vagy tevékenyen tovább munkálkodunk,
a mindenhatónak hálát adhatunk
a gyümölcstermő gazdag életért.
- S a régi kedves diákévekért. -
Volt iskolatársunk, Isten veled!
Te, ki oly derékul megálltad helyed,
itt hagytál, örök nyugovóra térsz.
De az emlékünkben mindörökre élsz.

Király Ilona: (SZÜRKÜLET, 2012)

A TARTALOMBÓL

IN MEMORIAM

Gyászjelentések 2
Megemlékezések 2

VISSZATEKINTÉSEK

Közelmúlt 9
Elindultam szép hazámból 10

SORSOK

Életutak/életpályák 13
Európában maradtak 19
Más pályán 20
A műszakiak 22
Első nyár 22

IROGATÁSOK

Recenzió 24
Nosztalgia 26
Egyéb 29

KÖZÖS ÜGYEINK

Találkozók 32
Ügyes-bajos dolgaink 36
Hírek/Közlemények 37

Könyvtári Gépy 2

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2017 április 9.-én, hosszan tartó betegség után elhúnyt, Nanimo, BC-ben **Frey Otto** gyémántokleveles erdőmérnök (Sopron, 1955), Sopron Alumni társunk, életének 84. évében.

2017 május 10.-én, hosszan tartó betegség után elhúnyt, Vancouver, BC-ben **Major Richárd** gyémántokleveles erdőmérnök (Sopron, 1953), elektromérnök (PEng, Vancouver 1971), Sopron Alumni társunk, életének 89. évében.

2017 június 14.-én, hosszan tartó gyengélkedés után elhúnyt, Willisms Lake, BC-ben **Krajczár Ernő** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '59), Sopron Alumni társunk, életének 84. évében.

2017 június 22.-én, tragikus hirtelenséggel elhúnyt, Vancouver, BC-ben **Kozák Antal** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '59), MF (UBC, 1961), PhD (UBC, 1963), Dr.h.c. (Sopron, 1992), Sopron Alumi társunk, életének 83. évében

2017 augusztus 6.-án, tragikus rövid betegségben elhúnyt, Toronto, ON-ben **Balatinecz János** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '59), PhD, UofW, Dr.h.c. (Sopron), Sopron Alumni társunk, életének 81. évében.

2017 augusztus 29.-én váratlanul elhúnyt, Sechelt, BC-ben **Fülöpp Zoltán**, vasokleveles erdőmérnök (Sopron, [1948-51], 1956), Sopron Alumni társunk, életének 89. évében.

2017 szeptember 14-én hosszan tartó gyengélkedés után, de váratlanúl elhúnyt, Campbell River, BC-ben **Fónagy Sándor** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '61), Sopron Alumni társunk, életének 81. évében

Béke poraikra! Őszinte részvételünk a gyászoló családoknak!

MEGEMLÉKEZÉSEK

Eulogy for Papa (Major Richárd)

"Our Dad; Papa was born in Budapest, Hungary in 1929 to Irma and Imre Major. As a young boy he was an active member of the Hungarian Boy Scouts and was also in training to become a professional singer. As he matured, his interest turned towards nature and science, which he studied at the University of Sopron in the early 1950's and graduated with a degree in forest engineering.
He met his beloved wife Aranka in Sopron and they were married in 1953 and their firstborn - that would be me - arrived in July of 1954. Not long after, during the 1956 Hungarian Revolution, in which he actively participated, with a heavy heart he had to make the difficult decision to leave his homeland for the safety of his family. With his wife, young daughter and mother, they escaped Hungary to start a new life in Canada. They chose to settle in British Columbia because as a young boy our Dad learned about the natural beauty of the forests and mountains of BC and he felt it was his destiny to go there. Upon arriving in Vancouver our father joined his Sopron University classmates and professors and found the friendship and security he needed to establish himself in his new home.
In one of his first BC jobs, our Dad was tasked with travelling to various logging communities to survey and assess the forestry practices and soon discovered that forestry in BC during this time was non-conservation based. This disappointment led him to pursue further education in electrical design at UBC that resulted in a second degree in electrical engineering. Following this, he began his long and successful career with BC Hydro".

□

'By this time I was born and Papa was transferred to Abbotsford and moved our family to the Fraser Valley, where my parents purchased a new home.
Here we spent a number of years developing many lasting friendships. With the comfort of a home and friends he felt able to now pursue his passion for the great outdoors and fulfilled his love of hunting, fishing and hiking in the BC mountains.
He often left us for weeks at a time and almost always returned home with a freezer load of wild game and fish which my mom was eager to prepare with her special recipes.
In the late 1960's he was transferred to BC Hydro's head office and the family settled in the Dunbar area. In Vancouver, our mom and dad exposed us to the great Hungarian community, where we attended the Hungarian church and scouts weekly and became active members of the Hungarian Cultural Society.
By now Andi was old enough that our dad shared his love of nature and took us on many outdoor adventures, including camping, hiking, fishing and both downhill and cross-country skiing. At home, our parents loved to work in the garden - so much so that Papa was well known by the neighbours for his exotic plantings - including a monkey tree and even venturing onto city property with his towering trees.
Our dad had other talents as well and one of these was music. He had a beautiful singing voice and although he didn't perform often the three of us were fortunate enough to have him sing Ava Maria his favourite song at each of our weddings".

□

"Each of us displays a strong trait of our father: Clara has is sense of strong faith, while Sylvi shares his avid participation in sport and I inherited his ability to carry a tune...but not at this moment!
Each of Papa's grandchildren held a very special place in his heart, he spent countless hours caring for all 6 of them. Although his two eldest grandsons live in Ottawa our mom and dad made lengthy trips there to spend quality time with the boys. Here in Vancouver he picked up the kids from school and dance taking them to the park or golfing on a regular basis.
Although he had an adventurous side to him our father was a very serious man who remained devoted to working with many Hungarians on the initiative of freeing Hungary from Communism. Once the Iron Curtain had fallen our dad devoted his time and energy to honouring Hungarian Freedom Fighters by spearheading a memorial monument that was erected at Forest Lawn Cemetery in Burnaby.

As many of you know unfortunately our father suffered a massive heart attack in 2004 leaving him paralysed. In an effort to make him as comfortable as possible our mother's mission was to care for him in our family home for a number of years. Although he was physically disabled, emotionally he remained strong and was engaged in following politics, music, and many kinds of sports.
When it became too physically challenging for our mother to care for him, that's when the Banfield Team welcomed him into residency at the care home. We are all extremely grateful for their support and willingness to ensure our father's care needs were provided to the highest degree.
More recently our father's health began to decline, however our entire family was together this past Christmas and were all able to spend precious time with him. Throughout his long illness he was a model to us in bearing his cross with grace.
He shared such a special bond with his grandchildren, his sons in -law, with us and our mom and although we miss him, we know that he is free to climb God's mountains. We Love You Papa and we're smiling up to the Heavens now!"

(Richard három lánya –Klara Hamory Ottawából, Sylvi Fekete és Andi Duns Vancouverből, folytatólagosan, egymást felváltva mondták el megható beszédüket, a vancouveri 'Our Lady of Hungary' katolikus templomban ez év május 18-án. A megemlékezők között szép számban jelentek meg a Sopron Alumni és a tágabb 'Soproni Család' tagjai. A Szerk).

Károly Krajczár: **Dad's Eulogy**

Thanks for joining us today to celebrate our Dad's life. We remember Dad with memories of our Mum, Mary, because they were married for 52 years and the two of them created a home for us that was filled with cultural influences from Europe in terms of food, music and, most evident, strong foreign accents!
Dad was born in Zalaistvand, Hungary Dec. 19th. 1932. His family earned a living from farming and produced most of their own food. They also had a large vineyard, so my Dad came by his love of wine honestly!
He had three siblings and they shared their home with his paternal grandparents. Early on, Dad's life was affected by war. During the final year of WWII, his family moved to their hillside vineyard where they felt it was safer during the German retreat through Hungary. Dad would hide and watch the Russians on horseback fighting the fleeing Germans on the plains below the vineyard.
When schools finally re-opened after the war ended, Dad excelled at academics. The government was going to send him to university in Russia – until the Communists decided that his grandparents, who had owned some land, were part of the bourgeoisie.
Instead, in 1953 Pop's began forestry engineering studies at the University of Sopron and it was here that he experienced more conflict.
In 1956 when he returned to Sopron after his summer holidays there was unrest amongst the Hungarian people. The Communists were exploiting the Hungarians by taking their food and other products and sending them to the Russian people.
Students and professors at universities across the country began to hold spontaneous demonstrations and Dad and fellow students began to protest at Sopron. When the Hungarian Communist Secret Police opened fire against the demonstrator's, the protest turned into the Hungarian Revolution.
At Sopron, students and professors took over the local radio station, and my Dad was appointed to be in charge of keeping the law in Sopron. They only had a few hunting shotguns at the University. So Dad went to the soldiers in the barracks and asked them to supply the students with arms, which they did because the army was siding with the protestors against the Communists.
Things escalated over the next weeks and the Russians sent in tanks and troops. Knowing there was no way they could prevail, Dad and his colleagues escaped to Austria to a refugee camp. The Province of BC offered asylum and the Sopron students came to UBC to finish their education with their own professors.
Dad spoke of the revolution if asked. He helped my wife Ginny with a political science term paper at UBC on the subject. But he was humble about his courage and his determination to protect the freedom of his people.
The Sopron students arrived in BC in early 1957. Shortly after they went out to logging camps to earn money for their studies. Unfortunately, this was also where they learned to speak English.
When they returned to UBC in the fall, some of the Canadian faculty would invite them to their homes for a meal. Dad remembered with a laugh how at one dinner, they were enjoying the first course and one of his classmates looked at the professor's wife and said in a sincere voice "Madam, this is really fucking good soup!"
Throughout his entire life, Dad stayed in close touch with his Sopron colleagues, some ended up in Williams Lake, including his good friends John and Clara Szauer.
After obtaining his degree, Dad started work for the BC Forest Service in Victoria. He agreed to a blind double date and brought a friend along and that is where he met our Mum. She often recalled how Dad and his friend arrived in a beautiful olive green jaguar and how polite and handsome they were. Dad showed Mum into the front seat beside him. When she knew Dad better, she asked why he did that. He told her they had driven around the block checking the girls out and he told his friend "the skinny one is for me."
Pops moved fast. Six months later they were married, and a year after that I was born.
While working for the BC Forest Service, Dad would often be sent to the forests for months at a time. Mum and I accompanied him to Lillooet, with all our worldly goods packed into the newly acquired Volkswagen Beetle. Trading in the jag was not one of his happiest fatherhood moments.
Our next move was up to the Peace River where Dad was responsible for surveying the flood plain area for the Bennett Dam.
One evening Pops was very late coming home and Mum was worried as he had been on a trip down the river that day with

another fellow. When he came in she said, "I am so glad to see you. I thought you had fallen into the river!" Pops replied, "We did!" They had to cross the junction of 2 rivers and in the morning the ice on the river was solid. However when they came back at night the ice was melting and the truck fell through the ice into the river. Fortunately they had an axe in the cab and broke through the roof and crawled out. They squeezed the water out of their socks, put them back on and walked the 5 miles back to camp.

Mum and Dad were happy to return to Victoria as they were tired of living in trailers in the middle of nowhere. They started house hunting but didn't have much money. The elderly real estate agent they found had been a prisoner of war in Hungary during WWI and had been well treated by his captors. So eventually he offered Mum and Dad a personal loan to buy their house. According to Dad, I played a key role as I walked around each house holding this man's hand, which apparently charmed him.

In 1967, Mum and Dad decided to adopt a baby girl and Heather came into our lives. Many years later, Heather found her birth mother, Jan. One of Jan's memorable moments is how, immediately, Mum and Dad accepted her into our family with grace and happiness.

During the late 60's, Dad was still being sent out in the summer to work in remote areas – sometimes for several months at a time. Mum stayed in Victoria with Heather and me. He returned home the end of summer when Heather was two. He picked her up and she started to cry because she didn't know who he was. This was devastating for my Dad.

Shortly after, there was an engineers' meeting to discuss summer work. "Big Ernie", as he was called, got up and, with a tear in his eye, shared how his daughter didn't recognize him when he got home from being away all summer. And that this was not right.

After that a decision was made by the Forestry brass that the engineers and their families would be relocated from Victoria to towns throughout the province to minimize the impact on the families. He and his fellow Hungarian colleagues were pioneers in the BC Forest Service and this is one small example of the impact they had.

We settled in Williams Lake in 1972 and Pops became an important part of the forest service and community. He and Mum took great pleasure in making new friends and later welcoming new people into the community.

Our friend Trish Findlay recounts how she arrived in Williams Lake, lonely and not knowing anyone. Quote "I attended the little United Church, and before the service, your dear mother turned in the pew and introduced herself. By the end of church, I was invited to coffee at their home on McDougal Street. Your mother would be instrumental in my children surviving labour, and Erno Bacsi and Auntie Mary would firmly be part of the fabric of our lives. That church was consumed by arson and a new church was proposed. Were it not for your father's sharp observation and knowledge, and the gift of his engineering acumen in noting the dire error in the architect's plans and in correcting the drawings pro bono, St Andrew's would never have been safely constructed."

Years later, Pops and Mum joined a House Church Ministry. Dave Webber was the new minister. He did not look like a conventional minister, wearing jeans and cowboy boots and hat. Pops grew in his faith after the Cariboo Presbyterian Church was formed in 1989.

Coincidentally, Dad and Dave had met years earlier when, as District Engineer, he was Dave's boss. When asked what Dad was like as a boss, Dave said, "Just like he was as a father – principled and approachable."

Pops was a great father.

He came to all of my basketball games – often the lone parent sitting up on the bleachers with a few of my teammates' girlfriends. He attended Heather's soccer games, and later the grandkids soccer games – it was a sport he loved. He coached our junior soccer teams, refereed Men's League soccer and loved to watch premier league on TV.

He was also pretty understanding – up to a point. I remember when I was 16 or 17 and they left me at home and went off on their summer vacation. Before he left Dad made sure to lock his wine cellar. But the cellar door had a surprising engineering flaw - the hinges were on the outside so it was easily accessed with a screwdriver. Over the course of the holiday, my buddies and I managed to drink our way through many bottles of red wine. I noticed a lone bottle of white perched on the top shelf in a small rack. We dusted it off and drank it too.

When Dad got home, he was checking out his wine cellar and my buddy Ray Herman and I were sitting in the next room watching TV when we heard this wail... "Karoly Vat happened? You cleaned out the wine cellar."

He told us we had drunk a bottle of champagne he had made on his first wedding anniversary and planned to open on their 25th anniversary. He was pretty upset. Mum came in and calmed him down and they went upstairs.

Ray and I continued watching TV and about 20 minutes later Dad came downstairs and said, "Vell, son, tell me, how vas it?"

I said, "I don't know Pops, we drank it with ginger ale."

Ray jumped up and bolted from the house.

The look on Dad's face was one of pain and disbelief. But he didn't say another word. In fact, he didn't speak to me for a week.

He was a connoisseur when it came to wine and food.

Our cousin Elizabeth Evans recalls, "He was a truly inspirational man. I quote him regularly. Loved him to bits and will never forget his tales and sayings. I remember him airing his views on how a steak should be cooked or some other great passion close to his heart... Your Mum was trying to be diplomatic and said to him, "That is your opinion but other people have their opinion." To which he replied with a shake of his head "Yes, but they are wrong!"

He loved nothing more than to have the entire family at the table to share BBQed steak – medium rare, of course – or a big pot of chicken paprika or duck with wild rice and purple cabbage, which was his favorite birthday dinner.

He adored his grandchildren, whom he and Mum took care of while Heather worked. Julia remembers that when she was about 10 years old, she was riding an old bike Heather had bought her at a garage sale. Several kids on the street teased her because the bike was a bit of a wreck. She came home in tears and when Poppa asked her what was wrong, she told him. He asked her to get into the car and they drove straight down to the Red Shreds Bike Shop and he bought her a top of the line bike. Julia was shocked as she wasn't expecting this. But there was no way Dad was going to let anyone make fun of his granddaughter.

One tradition that started with Heather and me and continued on with Julia and Jeffrey were weekends spent on the lake in Mum and Dad's boat.

He loved to fish and hunt. It was a passion that he and his best

friend Pete Luscombe shared. On one camping trip, they ran out of wine, so after catching their limit the next morning, started to head back to town a day early. Pete spotted a moose and insisted Ernie stop the truck so he could shoot it, which he did. Unfortunately the moose bolted off and Pete followed.

Pops watched from the truck as Pete in hot pursuit suddenly disappeared and then reappeared several minutes later. Finally the moose succumbed – but it was a long way from the truck and up and down this huge ravine. It took them hours to clean, quarter and haul the moose back to the truck.

As they started to drive off they heard several gun shots nearby. They turned the corner and almost ran over a moose that had ironically just been shot in the middle of the road. Dad loved to tell this story of how Pete had ruined a perfectly good hunting and fishing trip by actually shooting something.

Pops retired in 1988

Not being fond of sitting still, he became a consultant and was kept busy designing and inspecting buildings and bridges throughout the Cariboo Chilcotin. One of his favourite projects was the Williams Lake River Valley Trail, where they constructed 20 new bridges that incorporated old railcar frames in the design.

He also continued making his wine, enjoyed Wednesday morning coffee with his retired Forestry friends at McDonalds, and, as always, he loved to travel.

He returned to Hungary many times to visit family and friends. He and Mary also regularly visited Scotland to visit her brothers and their families. They journeyed to Europe and across North America. A highlight for Dad was going on safari in Kenya and spending time in that country with Mum's brother Charlie and wife Margaret.

He was also very active in the BC Liberal party and ran for MLA for Cariboo South in 1991. He didn't win, but continued to be involved in the Liberal party for many years.

While Pops was keenly interested in politics, world affairs and cultural events, he had no patience for small "p" politics. He had deep integrity, believed in calling a spade a spade, and did not suffer fools. His big brain and huge heart combined with a commitment to honesty and loyalty made him a force for good.

He was a Renaissance man. As comfortable discussing the intricacies of historical events as frying up a fish over a campfire. As appreciative of listening to opera as of hearing a salty story, well told. As capable of designing complicated buildings as explaining grade school math to his grandkids.

It is hard to lose your dad, no matter at what age or under what circumstances. But, we are comforted by knowing that he lived a good life, touched the hearts of many and was always true to himself. That's how we will remember him.

(June 19, 2017()

Jandó Tibor: **Krajczár Ernő emlékére...**

Junius 15-én kaptam a nemvárt és megrázó hirt Károly fiától. Évfolyamtársam és kedves barátom, Ernő, meghalt aznap reggel 5 órakor. Ernő utóbbi éveiben városukban, Williams Lake-n, egy időseket segitő otthonban élt. Kapcsolatot e-mail és időnkénti telefonbeszélgetésen keresztül tartottam Ernővel. Halála azért is nemvárt és megrázó volt mert pár hónappal előtte hosszasan beszéltünk telefonon és nem panaszkodott súlyosabb betegségről.

Krajczár Ernőt mint egyént és emberi karaktert ezek a jelzők illetik meg: sokoldalú tehetséges és elismert szakember, odaadó és szerető férj, apa, nagyapa és dédnagyapa, hű és önzetlen barát. Csak csendes jóindulatú természete, türelmes megértő egyénisége és szilárd egyenes jelleme multa felül széleskörű szakmai sikereit. Halála utáni napokban az emlékek sorozata vonult el előttem és habár nehéz szivvel, de ezek a kedves emlékek segitettek elbúcsúzni jó barátomtól, Ernőtöl. Ime néhány az emlékeimből.

Ernő a jóbarát.

Közelebbi barátságunk valójában menekülésünk és vancouveri egyetemi éveink alatt alapozódott. Vancouverben Nagy Gézával laktak albérletben és én gyakran jártam hozzájuk kártyázni. A kártyapartik vidám baráti hangulatát általában Nagy Géza széke mellett álló 4 literes vörösboros üveg biztosította. Ezt a minőségben és árban alacsony fokú bort Géza és Ernő gyomra birta, az enyém kevésbé. Szerencsére bráti viszonyunk oly szilárd alapokon állt, hogy visszautasitásom nem okozott sértődést. Végzés után a szélrózsa minden irányába szóródtunk, de a baráti kapcsolatokat továbbra is tartottuk. Sőt a sors úgyhozta, hogy barátságunk családaink tagjaira is kiterjedt. 1967 január 1-től a vállalat a Queen Charlotte Sziget erdőgazdasági üzem igazgatójának nevezett ki. Ugyanekkor Ernő és felesége Mary Prince Rupert városba költöztek ahol Ernő a Prince Rupert állami erdészeti kerületnél mérnöki beosztásban dolgozott. Mivel a vállalat Queen Charlotte Szigeten elterülő államtól bérelt erdőterületei is a Prince Rupert állami erdészet fennhatósága alá tartoztak, Ernővel több alkalommal is találkoztam hivatalos ellenőrző útjai során. Egy ilyen alkalommal meghivtam vendégül vacsorára és éjszakára. Felajánlottam neki, hogy másnap én visszaviszem Queen Charlotte City-be, tőlünk 60 km-re, ahonnan indult repülője Prince Rupertbe. Az események megváltoztatták tervünket. Feleségem, Magdi, terhességének utolsó fázisában volt. Hajnali 5 órakor úgy döntött indulnunk kell a kórházba Queen Charlotte City-be. Nem volt más megoldás, Ernőt is felébresztettem és ajánlottam jöjjön velünk. Szerencsésen és időben megérkeztünk a kórházba ahol Magdit azonnal bevitték a szülési előkészitőbe. Ernő és én kint maradtunk a folyosón. Én találtam egy kényelmes fotelt amin azonnal elaludtam. Ernő viszont, mint nekem várandós apának illett voln, izgatottan járt oda-vissza a folyosón. Egy idő után kijött egy ápolónő és gratulált az izgatottan oda-vissza járó Ernőnek szép és egészséges újszülött lányához.

Pár év után Ernőt áthelyezték Williams Lake-be a Cariboo-Chilcotin Állami Erdőkerület központjába. Ernő családjával Williams Lake városba költözött. Engem a vállalat 1972-ben Vancouver Sziget Port Alberni városba helyezett át ugyancsak üzemigazgatói beosztásba. A Williams Lake és Port Alberni közötti 600 km távolság ellenére is tartottuk családi barátságunkat. Ernőnek és családjának többször örömmel és készségesen átadtuk Gabriola Szigeten lévő nyaralónkat egy vagy két hétre. Ernő skót származású felesége, Mary, imádta a tengert és órákat töltött a tengerparton. Viszonzásúl mi is élveztük vendégszeretetüket Williams Lake-i otthonukban. Magdi és Mary között is szoros és meleg baráti viszony alakult ki.

Ernő a mérnök.

Az állami erdészettől nyugdijbamenetele után konzultációs mérnöki munkát végzett. Munkája kiterjedt hidak tervezésére, fürészüzemek, raktárépületek és templomok tetőszerkezetei tervezésére és statikai ellenőrzésére. Az egyik legérdekesebb és kihivó alkotása a helyi indiai közösség megbizására egy hindu vallás szabályainak megfelelő krematórium tervezése és kivitelezése volt. A kivitelezés komplikáltá vált amikor kiderült, hogy a Vancouverből megrendelt égető kemence késve fog megérkezni. Ez a tetőszerkezet módositását tette szükségessé. A tetőszerkezetben egy megfelelő méretű nyilást kellett hagyni amelyen keresztül emelődarú segitségével majd le lehet ereszteni az égető kemencét.

Ernő a politikus.

Ernő hűséges tagja volt a British Columbia Liberális Pártnak. Wil-

liams Lake-től nyugatra terjedő Cariboo-Chilcotin választókerületen belül támogató és aktiv tagja volt a helyi pártszervezetnek. A kilencvenes években az egyik négyévenként tartott kormányválasztási kampány kezdetén a liberális párt jelöltje hirtelen betegségre hivatkozva lemondott. Ernő mint lelkiismeretes és dedikált párttag, jelentkezett jelöltnek. Az előtte álló kampányharc nagyon kihivó, sőt szinte ijesztő volt mivel a legerősebb ellenfele az akkori Szociál Demokrata kormány edészeti minisztere volt aki mögött jól kiképzett és szervezett önkéntesek dolgoztak kampánnya sikeréért. Ennek ellenére, habár a választásnál Ernő nem győzött, a választási kerület szavazóinak 25%-a őrá szavazott és ezzel Ernő a városnak ismert és népszerű polgára lett.
Viszont a következő esemény bizonyítja, hogy nem mindenki ismerte Ernőt a városban. Egy délután kertimunka közben be kellett menni Ernőnek a belvárosba alkatrészért a fűnyíróhoz. Úgyahogy volt, itt-ott szaggatott, olajfoltos és poros overalljában (kezeslábas) felugrott a pont akkor házuk előtt megálló városi buszra és bement a belvárosba. Hazafelé jövet az egyik belvárosi megállónál felszállt egy ugyancsak megviselt ruhába öltözött nyilvánvalóan hajléktalan, hátizsákkal és felgöngyölt hállózsákkal. Miután leült Ernő mellé, alaposan tetőtől talpig megnézte Ernőt és odaszólt: "Barátom, ma nagyon jó a leves az üdvhadsereg (Salvation Army) konyháján. Neked is ajánlom".
Kedves évfolyamtársam, Suhajda, kedves barátom, Ernő. Búcsúzásúl köszönöm a perceket, órákat, napokat, önzetlen barátságodat és az emlékeket, élményeket amelyeket életedből megosztottál velem.

Balatinecz János

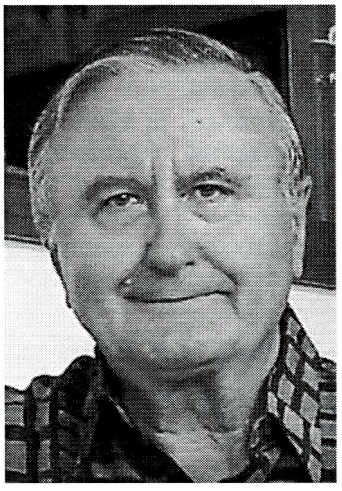

Nagyatádon született, Somogy megyében. Sopronban az Erdészeti Technikumban végzett, onnan került fel a Főiskolára. Szorgalmas, szerény, tehetséges fiú volt, a III. évfolyam legfiatalabb tagja. Magas termete folytán a Colos nevet viselte, és mindenki szerette. Jó kosárlabdázó volt, az egyetemi csapatban is játszott.
Vancouverban a UBC Sopron Division erdőmérnöki diplomáját 1959-ben kapta meg. Master in wood science fokozatot 1963-ban ért el, a University of Washington egyetemen Seattle-ban. Ugyancsak itt ismerkedett össze élete nagy szerelmével Tonival, aki szintén ott tanult. 1964-ben házasságot kötöttek. Közös gyermekük nem volt, de a már elvált Toni 2 gyerekét sajátként nevelte. Szép családi életet éltek, és hűséges élettársra leltek egymásban. Toni még magyarul is megtanult, hogy a rokonokkal beszélni tudjon.
A doktorátust (PhD) János Torontoban szerezte meg Bob Kennedy invitálása után Wood Biology témakörben. Így a kis család Seattle után ide költözött.
1966-ban a végzés után a U of T Wood Science tanszékét is átvehette Bob Kennedytől, aki Vancouverba távozott. Toni pedig mint laboratoriumi technikus és oktató kapott állást ugyanott. Innen mentek végül nyugdíjba is. Sokat utazgattak, sok barátjuk volt, az itteni soproni életben is részt vettek. De jókat táncoltak a báljainkon!
Aztán elérkezett az öregkor a betegségekkel. Toni súlyos agyvérzést kapott 2008-ban. János csodálatosan ellátta otthon évekig a betegét, és a háztartást. Mindent megtett Toni gyógyulása érdekében, tanulmányozta az orvosi információkat, még előadást is tartott ezekről egy kórháznál. 2013-ban Tonit egy második agyvérzés mégis elvitte, erről írt is a KAPOCS-ban. Azután sem pihent meg Jánosunk, aki mindenhol kész volt segíteni. Újabb tanulmányokat folytatott az élelmiszerek tartósításánál használt anyagok káros hatásáról, a helyes élelmezésről, Magyarország gazdasági problémájáról, stb. stb.
Az ő betegségéről úgy szereztem tudomást, hogy elkezdtem a névlistát hívni a Sopron piknikre. Se Sógor se Matolcsy nem tudták mi van vele, végül Rupféktól tudtam meg, hogy kórházban van. (Ők négyen időnként együtt mentek ki ebédre.) Júniusban tudta csak meg, hogy hasnyálmirigy rákja van.
Aug. 3.-án meglátogattam, már az elfekvőben. Vagy egy órát vele töltöttem, fájdalmai nem voltak. Lefogyott, alig tudott enni, suttogva beszélt, de olvasni még tudott, érdeklődő volt, s tőle tudtam meg Kozák Tóny halálát is. Mindent elrendezett már a családdal, fel volt készülve a közeledő elkerülhetetlen végre.
Nekem az tűnt fel sovány arcából, hogy csillogtak a szemei. Mintha felesége ritka szép szemeit tükrözte volna. Vasárnap, 6.-án este kaptam a hívást, hogy szemeit örökre lehúnyta. Aug. 10.-én volt a Funeral Home-ban a látogatás a családdal, onnan hazafelé menet e sorokkal sóhajtottam fel:
„Hát már megint eltávozott egy régi jó barátom?
De emlékemben él tovább! – Mosolyát most is látom."
A temetési szertartás Aug. 11.-én volt. Mi soproniak is szép számmal ott voltunk. Sokan búcsúztak tőle és méltatták munkásságát és jellemét a családból, szomszédságból, baráti körből, az Egyetemről. A soproniak nevében én szóltam néhány szót, és elszavaltam egy már régebben írt angol versemet, amit aktuálisnak véltem. *(Tuki, Kenedi-Király Ilona)*

GIVE YOURSELF

Who can give himself, will never die;
others will continue his ideals.
What the life deals,
puts out before us on a table.
If we are able,
we play the cards the best we can,
hoping we won`t be the big losers.
Sometimes we win, sometimes we lose,
and we take it all with dignity.
The main thing is sincerity.
Good example we have to show;
for what we sow
today, will be tomorrow`s harvest.
So, do your best,
and others will continue your ideals,
as the life deals.
Trusting: who can give himself, will never die.

(Ilona Király)

Rétfalvi László: **Péri**

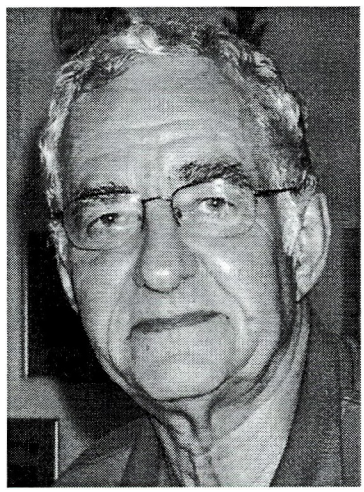

Amikor 1956 september első napjaiban Fónagy Sanyi bejelentkezett a Templom utcai diákszállóba, korábban érkezett nagykanizsai szobatársai Herczeg Bandi és Gőgös Feri otthoni iserősüket vélték benne látni és felkiáltottak: "Te, itt van a Péri!". A név - Sopron Alumni körünkben - rajta is maradt élete végéig.
A Soproni Erdőmérnöki Főiskolára Pécsről érkezett elsőéves diák a legnyúlánkabb volt a 'balekok' között és magas termete mellett hamarosan megismerhettük, hogy több nagyon is egyedi tulajdonsággal rendelkezik.
Saját közeli ismerettségem Périvel csak később, már Kanadába való érkezésünk után fejlődött ki, amikor 1957 tavaszán valami véletlen okán, balekként velem együtt, ő is bekerült a tíz fős Jasper National Parkba irányított csoportba nyári munkára. Kiválasztásunkat szerencsének vagy talán megtisztelésnek is vettük mind addig, amíg meg nem érkeztünk munkahelyünkre és megismerkedtünk kijelölt munkánk körülményeivel. Balekokként talán nekünk lett volna legkevesebb okunk panaszkodni a 'lealacsonyító' beosztásokért, de mindketten jócskán kivettük részünket a morgolódásokból. A munka részleteiről már történt megemlékezés ezen lap korábbi oldalain, de egy alkalom érdemel külön említést. Kettőnket beosztottak egy 'cat skinner', azaz 'hernyótalpas traktor kezelő' mellé, farönk és nagy szikla darabokat kitisztítani egy hegyi ösvényt elmosó gyorsfolyású patakból. Az apánkkorú gépkezelő egyre többet ugráltatott minket és amikor elvárta, hogy rongyos lábbelinket levéve, belegázoljunk a jégből csak éppen hogy kiolvadt vízbe, Péri bemutatta neki az 'ezt neked'. Jómagam minden gondolkodás nélkül követtem az utasítást, de Périnek volt 'tartása'!
Az év őszén, vagy talán a következő tavaszán Péri beköltözött helyemre, a Szy Furi és Dalmi által bérelt ház emeleti szobájába, miután Gőgös Feri elköltözése után átváltottam a rangosabb elülső szobába. Ekkor már nem csak a tanulás mikéntjeit osztottuk meg, hanem a napi étkezést, az egyetemre járást, no meg a gyakori 'maraton mozi nézést' is. Périnek is szokása volt elmondani véleményét mindenről, iskolánk körülményeiről, a tantárgyak relevanciájáról, az előadások minőségéről, de legfőképp a világ dolgairól. Véleményét pedig olymódon 'nyomatékosította' gyalogos közlekedéseink közben, hogy testnagysága következményeként gyakran lesodort a járdáról.
Végzés után mindannyian mentünk a magunk útján és sok év telt el, míg útjaink ismét gyakrabban kereszteződtek. Nem sokkal a Csendes Partra való visszakerülésünk után egy Vancouver Szigeti utamon felkerestem Campbell Riverben, ahol részese lehettem vendégszeretetének, amikor bőségesen megkóstoltatta velem házikészítésű füstölt 'disznóságait'. Ezután gyakran felhívott és a megsértődés közeléig erősködött, hogy családosan látogassuk meg őket. Sajnos erre nem került sor, bár ők találtak alkalmat minket meglátogatni. Mindig a köztünk lévő nagy távolságot tettem okául távolmaradásunknak, de megvallom életútjának való megírásra való kérésem csökönyös elutasítását felülírandó, tettem igéreteket a látogatásra. De itt is mindkettő elmaradt.
Barátomnak tartottam, és úgy érzem kölcsönös volt az érzés, bár a korai itteni évek közelsége mellett kevés volt a közös pont közöttünk. A végtelenségig csökönyös volt alkotott véleményének igazság tartamát hangsúlyozni és a baráti kapcsolat megtartása érdekében, ha nem is engedni, de legalább 'megálljt' kellett gyakorolni az elengedhetetlen vitákban. Pedig mindketten a 'jobb' oldalról közelítettük meg a tényeket!
Akit barátnak befogadott, azt mindvégig úgy kezelte, de a maga sajátos módján. Az évfolyamtársak közül Farkas Pista volt talán legközelebb hozzá, legalább is saját szemszögéből. Amikor 'Szivem' a vég közeléhez jutott, de még részt tudott venni a 'baráti találkozón', amit tiszteletére rendeztem a 'European Café' Commercial úti helységében, a nagyszámú megjelentek között ott volt Péri is, Magyarországról 'hozott' második feleségével, Júliával és szépséges lányukkal Sabrinával, Cambell Riverből. A hosszú út akkor nem 'állt utjába' senkinek.
Viszont a távoli lakhely miatt, későbbi összejöveteleinken ritkán láttuk, csupán a nanaimói találkozásokra járt el, oda is csak addig amíg egészsége engedte. Ezen alkalmakkor hozta magával nagy mennyiségben a darált mákot, hogy élvezhesse és másokkal megoszthassa kedvenc édességét a 'mákos tésztát'. A magyaros édesség jól elfért engedhetetlensége mellett.
Péri, egyéniség voltál, meggyőződéseidben szilárd pont, amihez mint horgonyhoz mindannyian úgy viszonyulthattunk ahogy saját belátásaink keretei engedték!

(Mint szerkesztő megkértem két volt évfolyamtársat, akik leggyakoribb kapcsolatban voltak Fónagy Sándorral, hogy osszák meg velünk visszaemlékező gondolataikat:
"-Sajnálattal tudatom, hogy évfolyamtársunk Fónagy Sándor erdőmérnök hosszas betegség után ma délelőtt meghalt kórházban, Campbell Riverben. Nyugodjon békében.- Ennyi volt a szeptember 14-i értesítésem, mivel ez volt Fónagy Sanyi (alias Péri) kívánsága. Kitünő mérnök manager volt, több partvidéki fakitermelő egységet irányított együttesen. Mint Soproni Alumnus, segített munka lehetőséggel bárkit, akinek szüksége volt rá.
Mint barát, bőkezű és szivélyes vendéglátó volt. Campbell Riverben többször szálltunk meg náluk. Egy alkalommal Péri vendégeként, Prém Bélával repülővel kimentünk két napra egy favágó táborba halászni; máskor, fiaim örökös élményt kaptak Péritől, amikor hegyek-völgyek között helikopterrel repülve csodálhatták az erdőt. Péri, élete nagy részét fák között tölötte, sportolt, vigyázott magára. Ahogy öregszünk, a korral leginkább enyhül az emberek véleménye, Péri esetében meglátásai inkább erősödtek. Gyengülő állapotát igen nehezen viselte".
(Hajdú Csaba, 2017 szeptember 14)

□

"Búcsút kell mondanunk egy másik balek évfolyamtársunknak, 'Péri'-re hallgató Fónagy Sándonak. Sanyi azon emberi lények közé tartozott, akinek mindig megvolt a saját véleménye, amitől nem gyakran vált meg. Ő vitát tudott indítani a legkisebb elemi dolgokról. Aztán legtöbbször nevetéssé vált a vitatkozás. Kedvenc televíziója a Fox csatorna volt. Meggyőződött konzervatív elvei voltak. Különben nagyon őszinte segítőkész barát volt mindenkivel szemben.
Úgy tudom, hogy Toba Inletben kezdte fitogtatni erdőmérnöki tudományát Nagy Géza korábban végzett Sopron Alumnus mérnök szárnyai alatt. Szívós erdész volt ő, aki gyarapodó tudásával kivívta magának a kitermelési telepmanageri állást. Korai nyugalomba vonulásom idején én is dolgoztam neki egy évig konzultásként kiegészíteni a nyugdíjamat.
Miután Sándor is nyugdíba vonult Campbell Riverben élt csendesen házastársával Jutkával egyetemben. Kiválón pingpogozott még a 2000-es években is. Síelni is kijárt a Mt. Washington sípályáira, de térde felmondta a síelési szolgálatot. Végül ő is itt hagyott bennünket örökre. Sajnos sértődékeny viszony alakult ki köztünk az utolsó évben pedig jó barátok voltunk mióta ismertem őt. Kérlek Sanyi bocsáss meg nekem, ha még lehet, mert én megmaradtam barátodnak mindenek ellenére. Nyugodj békében!"
(Pintér László, 2017 szeptember 18)

Zoltán Julius Fülöpp

It is with great sadness that we announce the peaceful passing of our beloved Zolie at Sechelt Hospital with his loving wife Vera at his side.
Zoltan, a forestry engineer, came to Vancouver from Hungary in 1957 and used his skills and knowledge in many areas of the province. He had a great love and respect for trees and was very much at home working out in the bush.
It was in the summer of 1968 that Vera and Zoltan would meet on the tennis courts of Kitsilano. The simple question "Would you like to play?" would turn into a loving marriage that would later bring them to Franklin Road in Gibsons where the two of them would spend their time together working in the garden, receiving visits from friends and family, and after a day's activities, looking out over the water from the perch of one of Zolie's hand-made benches, often using pieces of driftwood from the beach below.
Zoltan will be greatly missed by wife Vera, daughter Tracey, son Dean and his wife Angelika, granddaughter Charlotte and her husband Travis and many other family members and dear friends. Zolie will be forever in our hearts. *(ex Obituary)*

□

Szomorúan közöljük, hogy Zoli békében elhunyta a Sechelt Kórházban felesége, Vera, karjai közt. Zoltán Sopronban lett erdőmérnök édesapját követve. 1951-ben kizárták az egyetemről politikai okok miatt. Az egyik 'bűnel az volt, hogy a Diákszövetségnek tagja volt. 1956-ban megkapta a diplomáját és tovább dolgozott a mérnöki vállalatnál, ahol a kizárása alatt is sok munkát végzett. 1957-ben január elején megérkezett Kanadába és Vancouverben telepedett le. Szakmai képessége jól beillesztette az itteni erdészeti munkákba. Közel a nyugdíjazási korához még Peruba és Nepalba is meghívták oktatni az ottani erdész diákokat. A Sopron Division diákjai sokszor voltak munkatársai.
1968-ban találkozott jövendő feleségével egy teniszpályán. A labdázásból házasság lett, felköltöztek Gibsons-ba egy tengerparti telekre ahol egy szép házat építettek. Verának volt már két gyermeke. Sokat dolgoztak együtt a kertben, élvezték a barátok látogatását. Zoltán örökre a szívünkben marad. *(Görgényi Béla)*

Jákóy Endre: **Pászner Laci (Kupak) emlékére**

Az utóbbi hónapokban Pászner Laci is elköltözött közülünk az örök vadász mezőkre. Ezek a búcsúztató megemlékezések mind gyakoribbak lesznek közöttünk.
Még a januári összejövetelünkön elvállaltam, hogy Laci (Kupak) búcsúztatását megírom, mert 20 évig szomszédok voltunk Vancouver egyik legjobb vidékén, a Dunbar Park déli oldalán.
Laci már ötöd-éves volt, mikor Kanadába értünk, így tehát legtöbbünk firmája, sőtt példaképünk volt és maradt is. Powell Riverben hangossan drukoltunk neki és az egész soproni foci csapatnak a helybeli csapatok ellen lefolytatott küzdelmekben. Kupak töltötte be a mi csapatunkban a világhirű Bozsik József szerepét. Mindig önzetlenül osztogatta a labdát és az egész pályát átlátta.
Most februárban, sizés közben, Bella Imre mesélte nekem négy ötöd évesnek az első évét Vancouverben. Kupak, (Imre Lacit mindig Kupaknak titulálta) Bajzák Dénes, Csapó Imre és Bella Imre laktak együtt. Csapó Imi és Kupak voltak az elsők a soproniak közül, akik vettek egy öreg autót. Ez az autó aztán szállitó közege lett az erre rászoruló ('bütykölő') soproni diákoknak.Talán még emlékszünk erre.
Kupak az ötöd-évesek '58-ban bekövetkezett végzése után mindjárt elkezte PhD tanulmányait fatechnologiai vonalon. Az itteni erdészeti egyetemen a továbbképző diákok minden héten találkoztak úgynevezett 'graduate student szemináriumon'. Egyszer Adamovics professzor úr mesélte nekem, hogy ezeken a szemináriumokon Kupak mindig tündöklött és hogy ő nagyon büsze volt egykori tanitványára. A PhD megszerzése nem volt elég Kupaknak, ezután 'Post-Doc' munkát végzett Nyugatnémetországban és Ausztriában. Ezeket '68-ban fejezte be és ezután kezdett fatechnológiát tanitani a UBC-n.
Családommal a 33-as avenuen lévő házunkba 1972 tavaszán költöztünk be. A költözés közben minjárt mondtam Marjorinak: „Hát mi az Adamovics és Pászner családok szomszédai lettünk". Sajnos Laci bá már évek óta a UBC Kórház Purdy Pavilionban üdvözli a látogatókat, szerencsére még mindig a régi jó humorával. Pásznerék csak pár hónappal előttünk költöztek be a Wallace street és 33-as avenue délnyugati sarkán lévő házukba. Ha valami problémám volt a házunk villamos vagy viz vezetékeivel vagy az autónkkal, csak Lacit kellett kérdeznem. Ő volt a szomszédság ezer mestere. Mi szereztünk egy kis kutyát a gyerekeink számára. Ezt a kutyát én késő esténként vittem sétáltatni. Nyári estéken már messziről lehetett hallani Laci iró-gépének a kattogását az emeleti irodából. Laci mindig dolgozott.
A diákok nagyra becsülték Lacit. Márti mesélte nekem, hogy egy alkalommal Californiában látogatta öccset és egy összejövetelen szemben ült egy fiatal amerikaival. Ezen az összejövetelen szokás szerint név kártyát kellett viselniük, a fiatal ember meglátta Márti kártyáján a Pászner nevet. Mindjárt mondta: „nekem volt egy csodálatos professzorom annak is Pászner volt a neve". Márti büszkén mondta: „Ő az én férjem"!
A 70-es években Laci még gyakran kijött a Dunbar Park tenisz pályára. Én nem voltam nagy ellenfél számára, a labda erzékét a teniszben is gyümölcsöztette.
A későbbi években azonban nagyon belekeveredett a munkáiba. Ezekről a részleteket nem tudom. Azt tudtuk, hogy voltak találmányai, ezeket a nagyipari vállalkozók olcsón akarták megszerezni. Nem tudományos ismeretekre volt szüksége Lacinak, hanem ügyvédekre, de azok is csak a Pásznerék pénzét akarták.
Már régen volt mikor Lacival találkoztunk a Szász tanyán, vagy a nanaimói összejöveteleken. Aztán jött korunk divatos betegsége a rák. Ez a betegség sajnos fatechnológusok között látszik elég gyakorinak. Szegény Lacinak három operációja is volt, nem sok eredménnyel. Laci nem hitt sokat az orvosokban. Ameddig birta még éjszakák folyamán is dolgozott.
Laciban egy igazi odaadó jó barátot vesztettünk el, aki mindig kész volt, hogy segitsen bármiben. Kedves Kupak, további Jó Szerencsét számodra!

Grátzer Miklós: **Tollas Tibor, a soproni erdészek és a 'Westerlandi thalassic'**

Jól eső érzés volt látni otthon, hogy a fiatalabb generáció felfedezte az emigráció egyik legmarkánsabb költőjét Wass Albertet. Több verse közismert lett, könyvei új kiadást értek el, és ahogy itt Amerikában kortársai, a 45-ös emigráció kihalt, otthon egy új generáció tette magáévá.

Az viszont sajnálatos, hogy az 1956-ös emigráció legnagyobb költője és széles körben, nemzetközileg ismert Tollas Tibor nics még benne a magyar irodlmi köztudatban. Lehet, hogy azért mert ő még egy nagyobb tüske volt a Kádár rendszer oldalában, neve tabu volt és a hazautazók csomagjait mindig átkutatták, nehogy becsempészszenek a 'Nemzetőr' egy példányát. A vasfüggöny mögötti börtönirodalmi antológiája a 'Füveskert' szenzáció lett nyugati irodalmi körökben és Szolzenyicint megelőzve lerántotta a leplet a sztálini börtönrendszerekben szenvedő politikai foglyok keserű valóságáról. Az általa alapított és szerkesztett 'Nemzetőr' világporondon adott hangot '56-nak és az itten kibontakozó fiatal költők mellett bevont nagy külföldi, nyugati neveket. A forradalom emlékére szerkesztett és több nyelven megjelent 'Gloria Victis' kötetben öt földrész 43 költője szólalt meg mint a francia Jean Cocteau, a kanadai Watson Kirkconell (author of the books: The Magyar Muse and Little Treasure Hungarian Verse) és a világhírű spanyol Salvador de Madriaga. A modern festészet nagy alakja, az osztrák Oskar Kokoschka két litografiáját dedikálta a könyvnek és az előszót nem kisebb név mint az irodalmi Nobel-díjas Albert Camus írta (Le Sang de Hongrois – A Magyarok Vére). TollasTibornak nem csak a forradalmat életben tartó munkája lett közismert, de lírai versei is gyöngyei lettek gazdag költészetünknek. Nekem mint erdésznek kedvencem lett az alig ismert és kis számban kiadott verses kötete: Irgalmas Fák, amit főleg már a müncheni kórházban írt. Nagyon gondolkodom, hogyan lehetne egy új kiadást készíteni és megismertetni ezeket a mélyen-

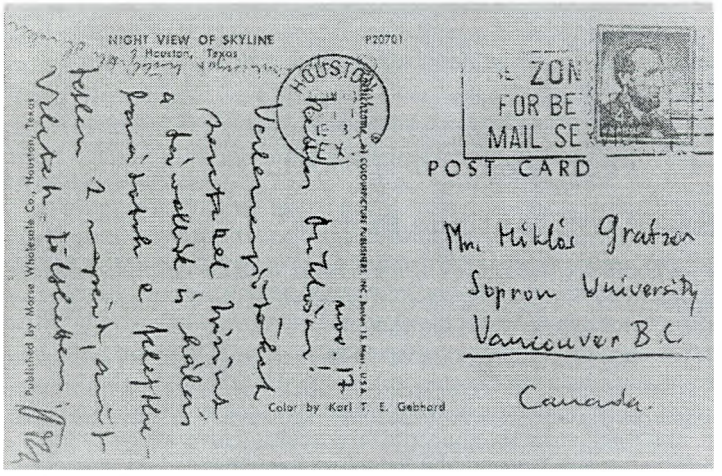

szántó verseket otthoni erdész testvéreinkel.

Tollas Tibor nekünk soproni erdészeknek mindig közeli barátja volt. Sokat látogtott meg bennünket Vancouverben és Victoriában, diák lakásokban lakott, Paula néni konyhájában evett velünk. Ez érthető is volt: nem volt túl nagy korkülömbség közöttünk, mindnyájunk nagy lelki és formáló élménye a forradalom volt és ő ráadásúl még soproni 'cőger' is volt. (A nem soproniaknak mondom, hogy a cőgerek a soproni Rákóczi Katona Iskola növendékei voltak és egyik épületük később az Erdőmérnöki Főiskola diákszállója lett, ahol évfolyam társaim egy része mint Ping Atyó és Dobozy Tomi is lakott).

Most, hogy a papírjaimat rendezem, kezembe került egy képeslap,

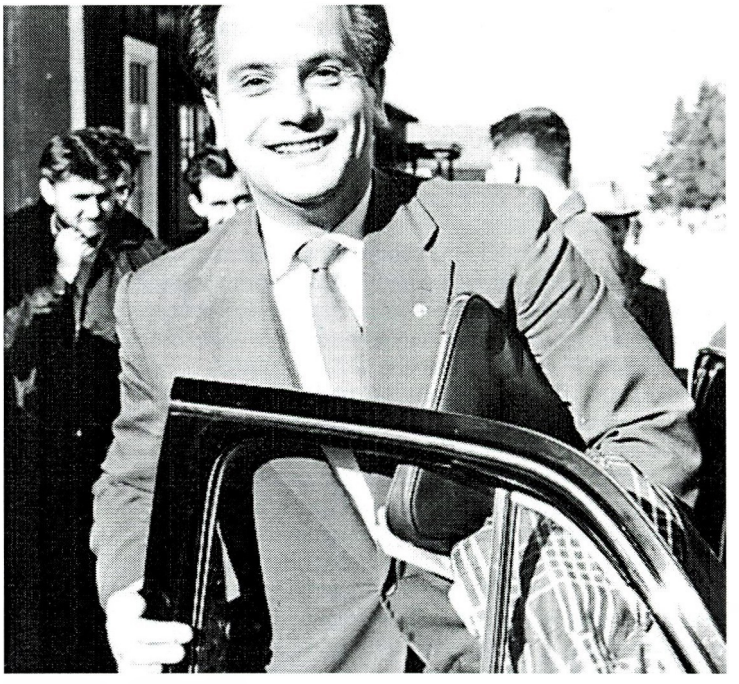

ami érdekes momento.

Egyik látogatása után Vancouverből Texasba utazott, onnan írta ezt a lapot. (Mivel az orvosok és költők kézírásait csak a patikusok tudják kisilabizálni, és talán a másolat nem elég tiszta, a szöveg ez: "Kedves Miklósom – valamennyiőtöket szeretettel köszönt a távolból is hálás barátotok a felejthetetlen 2 napért amit veletek töltöttem – Tibor). A legérdekesebb dolog az egészben a címzés. Vancouver nagy város, a lapon nincs se utca se házszám. Az sincs hogy UBC ráírva és igazából a postának fogalma se lehetett hol van Sopron University. Mindezek ellenére a lap 4 nap alatt megérkezett Texasból és ki lett kézbesítve a Brock Hall-ba, ahol volt egy kis irodám, mint Ifjusági Kör elnöknek. Néha megdicsérhető egy állami posta is, csak erre manapság kevés alkalom nyílik.

Ha már a levelekről írok, hadd idézzek pár mondatot egy 1959 március 11-i hozzám írt levélből. (A levél sokkal hosszabb és szándékom elhelyezni a levéltárban) "Kedves Miklósom – bocsáss meg, hogy csak most tudok válaszolni január 3-án írt leveledre, de csak tíz napja, hogy hazatértem. Itt most már csak arra van szükség, hogy a csomópontok között az összeköttetést megtalájátok, mihez én egy bizalmas körlevéllel fogok hozzájárulni és ha minden hír közvetlenül befut hozzánk, akkor összekötő kapocs tudunk lenni és akcióegységben hihetetlen eredményeket érhetünk el". Ez az idézet arra utal, hogy a mi Ifjúsági Körünk egy csomópontja volt a Szabad Magyar Egyetemisták Szövetségének és említett akció, amit terveztünk pont akkor a kommunista VIT (Világ Ifjúsági Találkozó) elleni tüntetés megszervezése, ami valóban sikerült is. Hruscsov európai utazásának (Bécs és Párizs) megzavarása nem járt eredménnyel, de sok segítség volt, hogy a bécsi Opera ház az este, mikor Hruscsov megjelent a Fideliót játszotta. Nagy Imre per idejében egy galádúl elárult politikai fogoly története nem tettszett neki és tüntetőleg elhagyta az operát). Nagyon kevesen ismerik az Union of Free Hungarian Students szervezetet, amiben mi is jelentős szerepet játszottunk, és erről majd írok). Egy másik idézet a levélből: „Csak most tudok gratulálni Gőgös Ferinek, aki igazán szép verseket küldött be hozzánk. A többieket mind üdvözlöm, Téged külön szeretettel ölel igaz barátod – Tibor".

Ez a kis idézet azért nagyon értékes, mert mutatja, hogy Tollas mennyire támogatta és buzdította a költő tehetségeket közöttünk is. Egy korábbi út alkalmából nagyon megtettszett neki Tamási Miklós egyik verse és abból pár sort belefűzött előadásába a Magyar Házban.

Nagyon szerény ember volt -sohasem viselkedett úgy mint egy ünnepelt költő, inkább mint egy menekült magyar tollforgató és egy szent ügy szolgája. Mikor kivittem a repülőtérre a jegyirodában felajánlottak egy életbiztosítást, ahol egy dollárért 1,000-et fizet a repülő társaság ha a gép leesik. Ő azt mondta, hogy erről szó se lehet – senki nem ér meg egy ezrest, pláne még egy biztos állás nélküli volt politikai fogoly, akinek még érvényes állampolgársága és rendes lakcíme sincs. Mikor megkérdeztem, hogy lehetne egy 50 centes biztosítást kötni, akkor először kiröhögtek, de mégis megcsinálták. Tibor két nevet írt be esetleges 'örökös'-nek – menyasszonyát és a soproni erdészeket.

Szeretnék egy másik emléket is felidézni, mert ez nagyon sokat mond az akkori hideg-háborús évek politikai realitásáról. A UBC angol tanszék segítségével szerveztem egy Tollas Tibor irodalmi estet az egyetem egyik látogatása alkalmából. Meglepően szép számmal jöttek össze, kb. 50-60 személy, főleg a tanszék tanárai és postgraduális diákjai. Egy angol tanár tartott egy rövid üdvözlő/bevezető előadást, utána Koller Pali bátyám beszélt. Egy diáklány Watson Kirkconell műfordításában néhány magyar verset szavalt. Tollas beszédét Pali bátyám tolmácsolta. Utána elmondta egy diák Tollas egyik legnagyobb hatású versét angolul és a költő magyarul. (Ezt mindig ő szerette személyesen elmondani, kedvence volt a 'bádogos' vers. Ha valaki 60 év után már nem emlékezne – a Bebádogoztak Minden Ablakot… versről van szó. A szadista váci börtön parancsnok a cellák apró kis ablakait is bebádogoztatta, csak piciny kis fénysávot hagyva, hogy még azt a kevés fényt se lássák a rabok. A vers záró sorai figyelmeztetik az eltunyult, közömbös nyugati közvéleményt s társutas hamis prófétákat, hogyha nem vigyáznak, akkor az agresszív, terjeszkedő kommunista diktatúra az ő ablakaikat is bebádogozza). A résztvevők közt volt Dean Andrew is, aki hivatalos szerepében sokszor segítette a soproni diviziót, de nem habozott kritizálni bennünket, ha egy antikommunista szót hallott. Közismert nagy szovjet-barát volt és rózsaszín szemüvegben a világ jövőjét egy internacionalista sztálini akolban szerette volna látni. Ő tette fel mindjárt az első kérdést, ami inkább támadás volt. Miért ellenzi Tollas a szovjet diktatúrát? Nem ellenségeskedést kell szítani, hanem baráti kezet nyújtani hiszen Hruscsov békét akar és boldogság van a békés szovjet paradicsomban. Kíváncsian vártuk Tollas válaszát. Ő odahajolt Kollerhez és azt kérdezte: ismeri Pali bátyám a székely népmesét a tölgyekről és a nyírfákról? Mikor bólintás volt a válasz, kérte, hogy mondja el. Tudni kell, hogy Koller bámulatos nyelvtudása és színes előadási modora egyedül álló volt és így én 60 év távlatából is gyatra készségemmel nehezen tudom visszaadni – de valahogy így ment: volt egy nagyon szép erdő ahol a sok különböző fa, állat harmonikusan élt. A nagy tölgyfák erős testükkel védték az erdő minden lakóját, dacoltak a pusztító viharokkal. De nem úgy a nyírfák. Azok mindig csak a saját kényelmükkel törődtek, élvezték az adott biztonságot, akár jobbról vagy balról fújt a szél gondolkodás nélkül dőltek oda-vissza. Egyszer csak jöttek a favágók és kezdték kipusztítani tövestől az egész erdőt. A nyírfák megijedtek, éa sírva kérték a tölgyektől, hogy valahogyan mentsék meg őket. A tölgyek válaszoltak: nem tudunk már tenni semmit, de azt kell, hogy tudjátok, hogy a fejszékbe ti adtátok a nyelet. Pár másodpercig döbbent csend volt aztán kitört egy fergeteges taps. Dean Andrew persze hogy megértette a frappáns választ, kezembe nyomta kávés csészéjét és szinte futva elment, nem várta meg a folytatódó kérdés-felelet programot.

Tollas Tibor nagy szellemi örökséget hagyott ránk. Nehéz 1956-ra emlékezni, hogy ő nem jönne fel jó maga is mint emlék és előadásai, buzdító és lelkesítő szavai, szívhez szóló versei bennünk maradtak. Majdnem minden levelében a legendás soproni összetartást megemlíti és gyakran idézi a Westerlandi halászok című verséből azt a sort „hogy így tartsuk egymás gyöngülő kezét". Ez a sor mindig a fülemben van és erre építettem fel teljes ünnepi beszédemet, amikor az 'Elvándorolt Alma Mater' film készült. Azok a gondolatok, és a vers elmondja, hogy kik voltunk és vagyunk és rávilágít közös életünkre a hajótöréstől a kikötőbe érésig.

Minden megváltozott körülöttünk és egy kicsit magunk is, de az üzenet örök érvényű marad:

„Tartsuk a hálót, társak, láthatatlan:
Így fogjuk egymás gyöngülő kezét
S kékülő szájjal, éhen, félhalottan
Gyűl már a kincsünk ezüstös szavakban
S küldjük keletre, hazám, Tefeléd"

Ma, 2017-ben a tónus más lenne, de kezeink még gyengébbek, viszont a cél-sugározta összetartásunk még nagyobb életkérdés. Nem tudnánk szebb emléket állítani barátunknak, Tollas Tibornak, mint azt az üzenetet küldeni a másvilágba: Tibor – a soproni erdészek megmaradtak a Te westerlandi halászaidnak. *(2017 augusztus 14, Bellingham, WA)*

ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBÓL

Edit Jablanczy-Ellis: **'Skies over Abbotsford will continue to hum'**

The title was the opening line of a April 1945 story printed by a local paper! It is not likely the reporter would have speculated on the future of the 900 acres wartime airbase, built in 1943 to train aircrews from Canada, Britain, Australia and New Zealand. Less than 3 years later it was closed! Closed, but the facilities were fortunately saved, giving opportunities for other tongues to to be heard within the huts and hangers and thus add to the 'collective hum' in the folowing years. In 1948 people of Dutch, Hungarian, German and Ukranian background added their unique sounds as they sheltered from the widespread Fraser River flood. The chorus got even louder in 1956-57, when the base reopened to house 3,000 refugees from Hungary, including 250+ students, professors and their families from the Sopron School of Forest Engineering. So 'hum' along (or if you prefer 'zúgjál') as I continue the 2nd part of the journey into the unknown.

On December 30, 1956 we arrived in Ostend on the Belgian coast later than planned and missed the day's last ferry crossing the Channel. Early next morning, after a sleepless night on the train, finally saw us on our way to Dover. The ferry was packed with passengers, who like us, just walked around for the 3 hours it took to cross. I was amazed at the facilities and what one could buy on the ship! But without any money, all we could do was to look and observe. Many people were carrying bags of liquor and cigarets plus having plenty to drink at the bar! This was our trial run for the 'big ship'! In no time we could see the'white cliffs of Dover' and the castle overlooking the town. Surely, a symbol of freedom to the countless numbers, who have crossed the channel.

In Dover we were quickly transferred to an awaiting special train, to ensure that we boarded the ship in Liverpool before midnight. Regular trains, so we understood, were sidelined as it seemed we flew past them, and it felt at times, almost off the tracks! There were stops at prearranged stations, where the Salvation Army handed up sandwiches, tea, coffee, coke and good old digestive biscuits! (Little did I think then, that 35 years later, we - my husband Michael and I - would be back in Budapest, running a Salvation Army Hostel for homeless men for 2½ years!)

England, seen through a train window, particularly in winter, was so different than what I had imagined! The cities looked dark and foreboding. The industrial buildings and rows of brick houses had seen better days. Coal heating had left its stain. The air when opening a window was damp, foggy and had a sooty smell. Where was the storybook or movie ideal? What I imagined was green peaceful rolling hills, sheep and cattle grazing, thatched cottages, country mansions with large manicured lawns and gardens! What I did not know then, was that the rail line to Liverpool goes through the heartland of

the Industrial Revolution! The ideal that I imagined, was to be seen many years later.
We arrived at the railway terminal in Liverpool around 11 p.m. but still had to get to the docks. So, we were moved quickly to waiting double decker buses. It was New Years Eve! The streets were full of happy partygoers. Many stopped, waved, smiled and yelled greetings at us with obvious warmth and curiosity. It was a sight to behold! Gentlemen walking in top hats, bow ties and a variety of formal wear, escorting ladies in sparkling evening gowns, fur coats and highheel glass-slippers! Just like in the movies! It took just a few minutes to drive through the centre of town, heavily damaged by German bombings, to appreciate that war and upheaval has no boundaries and that it is the human spirit that will eventually prevail over evil!
Then, we saw our ship, dressed in lights from bow to stern. Our turn to celebrate had come! The Empress of Britain, a 25,000 ton Canadian Pacific luxury passenger liner, launched just months before we boarded. It already made several transatlantic trips carrying to Canada a maximum of 1,200 passengers, mostly immigrants like us, looked after by a crew of 500.
With a mixture of emotions I stepped onto the gangway ! Feeling excited, but mixed with uncertainty. Will the ship sink? Will I be sea sick? How long will it take to learn English? Officers, looking very handsome in dress uniforms welcomed us aboard!
Father's diary needs again to come to the rescue with episodes from life on board, now, that a 15 years old teenager's awareness of young officers has been noted!
At the entrance, red carpets covered the walkways. Climbing slowly up the gangway, carrying our few belongings, we noticed a white line in the middle of the carpet. What is that? Somebody in front of us was carrying a bag of sugar! In all the confusion unnoticed at first, the bag ripped and it dripped onto the carpet! By the time the person became aware a long trail of sugar led to the cabins! The first reaction was embarrassment as it highlighted our collective fears. But then, we saw the comedy and laughed until tears of relief ran down our cheeks. It was, of course, a reminder of the food shortages in Hungary and that sugar was still a precious ommodity. Not known to us at the time, that Britain had also suffered from similar food shortages!
I was upset when I found out that my allocated bunk was not with the family, but instead with three other university girls, whom I did not know. Obviously, I still needed the security of my family. All's well the next day! The first day was spent getting organized in the cabins, locating the different facilities and attending a traditional New Years Mass. Meals were served in a very elegant dining room with patient waiters. We did not understand the English menu, so we pointed to what we thought would be good, and enjoyed interesting surprises!
That evening at 6:45 we sailed for St.John, New Brunswick, Canada. Many passengers including us, had gathered on the top decks to wave good byes. Not only to Liverpool, but also to Europe, our homes and families and past lives. With tears we sang our National Anthem as the ship pulled away from the dockside. In no time we slipped away into the darkness. Now, there was no turning back.
In rereading my Father's diary 60 years later, one clearly sees, in fact feels, the era of a bygone age. He was molded by discipline, responsibility and duty. At 48 years of age, our protector and guide, was always there as an example. His splitting headaches resulting from the storms, took second place, as did any nagging doubts on past decisions or how he would be able to provide for us. He kept them to himself, relying on his faith for strength and guidance.
My Mother found the journey exhausting and nausea never far away, she was terribly seasick. Father, to provide some comfort, was able to rent a lounge chair on the promenade deck, at the then princely price of $1.50 per day. There my Mom stayed sometimes all day. Some nights I stayed with her in the public lounge, thus avoiding the closeness of the crowded cabin below deck.
My two brothers (Sanyi and Miki) soon overcame sea sickness and took, as I did, advantage of the ship's facilities. From the lounge to the elegant dining room, the movie shows, library with books and games and the 'lifts' (elevators)! What are all those buttons for? Being stuck in the lift for a while, Miki and his friend Pisti were rescued, and never tried pressing them again!
The highlight of eache day was the 'Afternoon Tea', served at 4 PM by stewards with silver trays and tea pots, all very posh! Dainty sandwiches and all kinds of pastries were offered, and we ate the lot!
On the second day, Father in his wisdom, insisted we visit the upper decks daily and breath in the bracing air. He was right! (Remember: 'Father Knows Best 'TV series?). Although glass shutters protected the decks, the churning high waves were in full sight, it still somehow felt safer compared to the cabin below. Even better was the sight early one morning (Jan 8, 1957) of the twinkling lights on the horizon of our destination. Mother's discomfort would soon be over and we would be on firm land! At 4 p.m. we finally stepped on shore, met by supportive officials and friendly strangers. All seemed sensitive and fully aware of the upheaval that took place less than 3 months ago in our homeland. For 11 days we lived in the Immigration Department facilities, subjected to medical examinations, needles, X-rays and fingerprintings! Outside the temperature was -30 to -35C°, snow plows created 'tunnels' so cars could drive the streets. I developed a high fever so had to stay in my bunk for a few days. Mom was staying with me in the same room as women were separated from the men.
Little did the officials know, that several of the older students had 'eyes' for each other, and rules to separate the sexes were essentially too late! Our 'Love Boat' had been a success! Miklós Kováts and Márta Erdős had their wedding in St. John, where it made the TV news, watched by all the next night. This wedding was to be the first, many 'tied the knot' in Abbotsford or Powell River. I was one of the bridesmaid in Powell River for Olga Rikli and István Ocskó, in a triple wedding if I remember well!
While still in St. John father took Sanyi with some of the students to Fredericton, NB. (Four years later we were back there! After the graduation of the last Sopron students, father became a Research Scientist with the Federal Government, based in that historic, picturesque city). The trip was on invitation from the University of New Brunswick to inspect their facilities. They generously gave us fruits and chocolates, plus a practical and sensitive gift, a new suitcase to each of the group. I kept mine for years and still remain grateful. We also received from the Immigration Department a cash allowance of $22.50 for the family, which soon got spent on oranges, bananas and some clothing. Luckily, we had 'Mencinéni' Witt and János and Ilike Szablya as translators. They were in much demand and appreciated by all, for their willingness to be 'our voices'!
On Saturday (Jan 19, 1957) our journey to British Columbia began with the usual loading onto buses, then to the station to board a special Canadian National Railway train. This was another first experience of such a luxurious way to travel. Seats during the day turning into sleeping bunks at night. A full bathroom with shower in each section. Three meals a day in an elegant dining car, where waiters served us at tables, covered in white linen! All very classy! The lounge car was popular as we could sit, read or play games. To us it was a 'living room on wheels'.
A vast snowcovered land of fields, rivers, streams, many frozen; forests, hills and mountains with a few scattered cities, towns or villages in between. They rolled by, as we sat in our warm and comfortable train. It was a perfect way to connect to our new country, to recognize its immense size and ever changing landscape, climate and language. A geography and history lesson rolled into one.
The first stop on our journey (Jan. 20) was a 'Red carpet' welcome in Montreal. Fortunately, the -30C° temperature did not encourage lengthy speeches! The local Hungarian community organized a luncheon and more greetings! Being Sunday we were able to celebrate Mass, in French at the Cathedral. Similar welcomes took place in Ottawa, Winnipeg, Saskatoon and Edmonton. Each place had something special to show us. In Ottawa Jack Pickersgill, Immigration Minister welcomed us at the railway station, proclaiming our coaches 'The Freedom Train'. Shortly after leaving the capital, a major snowstorm blocked the tracks. The engine car broke down cutting off heat to the coaches. We soon knew what -30C° felt like! Three hours later a new enginecar arrived, the line was cleared and another adventure ended. We arrived

in Winnipeg around 6 PM for another official greeting and to the amazement of the students, for entertainment by a group of enthusiastic 'cheer leaders' doing their routine in the briefest of costumes in sub zero temperatures!
After Edmonton, we said good bye to the prairies and headed for the magnificent Rockies, seeing close at hand, particularly in the National Parks, the majestic Douglas firs, and beautiful cascading waterfalls, many like ice sculptures. Sadly, later we saw the ravages of clear cutting and resulting erosion. (Could this be why we are here, to help policy makers understand, what Europe had experienced from thoughtless management, centuries before?)
Finally we arrived at the Abbotsford Airbase, approximately 14 km south of Matsqui, BC. Here would be our home for nearly a month. A welcoming daily routine, after three months of upheaval. A chance to unwind from uncertainty, on and off busses, trains, ships. Always on the move. Now we had time to pause, reflect and give thanks.
At the base, faculty and students in small group, were busy concentrating on English classes and relaxing with sports in the empty hangers. Those of us of school age also attended English classes. Local visits were made by church leaders such as Rev.Csáky and the Archbishop of Vancouver Most Rev.D.D. Duke. Also from Red Cross, Salvation Army and other charities.
Many student-weddings took place and then the long awaited first visit to Vancouver and UBC on February 9, 1957. It was a most memorable trip. The whole group saw the beautiful stone buildings at the campus, plus all the different facilities for the students. We finished the day with a dinner, where each family or group of students were allocated as dinner guests of volunteer faculty families. It was arranged so we could practice our new language! It also gave, for the first time, a glimpse of the Canadian way of life!
Our family was hosted by Dr.V. Krajina (botanist), originally from the Czechoslovakia, who had completed his education, as did our father, at the Charles University in Prague. We were very fortunate to be at his house as my parents were also fluent in Czech. We were made to feel very welcome and I am sure my parents gained a more positive outlook of the future!
'The Freedom Train' had a political agenda and members of the Sopron Forestry group were beneficiaries of this special attention. UBC which, at that time, needed many more young forest engineers, surely struck gold by 'signing up an entire faculty'.
(Fifty years or so later we also struck gold of another kind. The Bakerview Mennonite Brethren Church in Abbotsford advertised a noon day concert. The gentleman, who greeted us at the door, hearing me speak, asked politely where was I from? "Hungary" I replied. "Do you know the Sopron Group? - Yes, of course, my father was one of the professors". Normally such conversations end shortly, but not then. He continued: "Then, I would have taught your father English" - explaining, that at the time, as a recent UBC graduate he was asked to teach English to the Sopron Faculty members. He introduced himself as John Redecop and kindly offered to locate pictures he had taken 50 earlier and make copies for me. It was an emotional moment, when I saw my father in the last row with his fellow faculty members in one of the pictures. The young man standing proudly in the middle, wearing a bow tie is John Redekop, now PhD - a well know political science professor (Emeritus), author and lecturer. Father's diary records, that John's teaching abilities were excellent and he was asked to continue teaching in Powell River, which he could not accept because of prior commitments. It was great pleasure that Dr. John and Doris Redekop accepted our invitation to attend the '50th Anniversary' reception and lunch at the new Forestry Building in 2007).
Back to my father's Diary! On February 22 we said farewell to Abbotsford and were taken by bus to Powell River, BC. The next six months we lived in the Pulp and Paper Company's worker's huts. During the first 3 months we all had 8 hours of English classes. The students needed English for a better chance at getting summer jobs. Likewise, we high schoos students, Márti, myself and the 'two Roller boys' needed to be sufficiently fluent in English to attend regular schools in September. Then during the

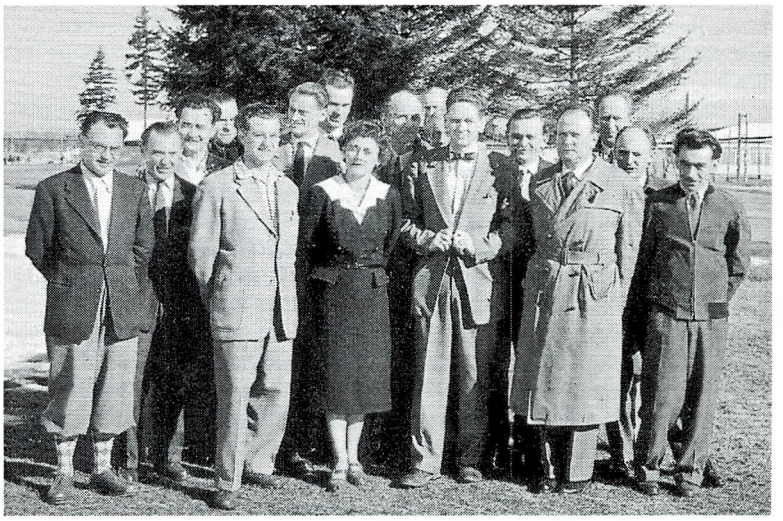

three summer months we were placed with Canadian families to practice our new skills. The Johnstone family who lived in Westview kindly offered that I stay with them from Monday to Saturday mornings. The weekends I spent with my parents.
Dr. Johnstone active with his practice and Mrs. Johnstone a former nurse, busy with two young children and a 9 months old baby. It was a win win for all concerned! I loved being there, spending lots of times with the children and helping wherever I could. I learned a lot about Canada and new things, such as going to a drive-in movie! It was amazing to sit in a car, eating popcorn and watching a film! She kindly sewed a dress and gave me a bathing suit, that I used to go to the beach with the kids. The experience was an unforgettable summer. I matured and became more independent. I am forever grateful to the Johnstones for their kindness and encouragement!
By September along with several families were living at UBC, Westbrook Place, where stayed for the next four years. (In Army huts formerly used by the Coastal Batteries during WWII). The next big event was a Canadian addition to our family. On Nov 12, 1957 a new baby brother, István (Steven) arrived. My parents were not alone, many other families also experienced the same joy! Father's diary ends on Dec 1, 1957 -his birthday, -baptism of István, -and the note: "I will continue, when I have more interesting things to say...?".

Back into the 'box of memories' go the miscellaneous note books, that made up these entries to join cassette recordings of music or talks heard on the CBC evening program 'Ideas'. Also, old letters from friends - near and far, newspaper clippings, church notices, photos and even the original film of fathers PhD thesis. The complete opposite of a 'Pandora's Box'. Collectively, the contents show an honourable life, ready to be shared with those who are willing to listen. Father's remaining life essentially became a living diary. It is now 60 years or so later. Three thoughts I wish to share. First:

I am for ever thankful to my parents for their example of 'Christian living'. It is a simple statement, easy to say, difficult to achieve, but one with profound truths. Hopefully, the story demonstrates my parents love and sacrifice for their children. The challenges were great, the stress overwhelming. One may well ask why or how was this possible? One word: FAITH! Second: an appreciation and gratitude for my life in Canada, being blessed with son Gordon and two grandchildren, Lucas, 16 and Jack, 13. May they enjoy great adventures and opportunities, and from time to time wave the Hungarian flag! Third: and last, but not least, enjoying a contented retirement with my 'ever patient' English husband! Yes, in Abbotsford! Everyday, we look up to the sky and 'hum' a cheerful tune! *(September 27, 2017, Abbotsford, BC)*

ÉLETUTAK/ÉLETPÁLYÁK

Imre Marko: **Early life: first there was light - Northern, that is.**

(I have collected excerpts from my life while thinking where should one start his or her life stories? Well, at the beginning or even before. So here is a beginning. Let me assure you that I greatly appreciate your devotion and endurance and wish you long lasting energy. Cheers, Csumy. Dear Csumy: I wish you the same to continue your current noble effort. The Ed.)

My father, Markó, József, was born on Aug 2, 1906 in Akasztó (hanging - or hanger in English) - near Kiskőrös. He finished teacher's college in Esztergom in 1927 along with Rufi's father. My mother, Huszár, Anna, was born on June 2, 1908 in Gyöngyöshalász. My father was the kártortanító (choir-master and school-teacher, occupations frequently combined as one position in Hungary) in Boconád in 1931, about 10 km from the town of Heves. On June 27th a friend Bártfai, László drove up with his side-cart motorbike and said: "Jóska, hop in, I am going to a celebration of László day in Nagyfüged at my fiancé's place and we need a piano player." His fiancé was waiting for him with one of her class mates from school in Gyöngyös: Huszár, Anna (an obvious set-up).
On their way home from the celebration, my father kept talking about the brunette and even went as far as: "I am going to marry her" while rising up from the side-cart. His friend: "Sit down ! When you get enough sleep, you'll get over it!". In the next few days my father rode his bike to Gyöngyöshalász - about 30 km one way. My mother wore ordinary house clothes with an apron when she heard knocking on the tall wooden gate. When she saw the shining shoes under the gate she 'knew' that they belonged to a gentleman and was tempted to retreat and change clothes. Then she thought - come what may - and exclaimed upon opening the gate: "the boconádi kántor!". My father: "I told you that I would find you". Of my mother's six sisters, five were already married. Three of the brothers-in-law were jolly good carousers. By August my parents were engaged. The brothers-is-law began their teasing: "He was born in Akasztó, his name is Markó (referring to the infamous place of incarceration on Markó utca in Budapest) what good could come out of this relation?". Few things: he neither smoked, nor drank alcohol, nor payed cards, but sing he could.
In November, 1931, they married. Then the stork frequented our chimney: Nov 28, 1932 leaving Jóska, Jan. 14, 1934, Laci, Aug. 6, 1935 yours trul. My mother expected a girl and according to the anecdotes, she cried when I showed up. Premonition, anyone? Then on Jan 25, 1938, Feri. The Northern lights in March, 1938 provided one of my first memories at age 2½. The grown-ups 'knew' it was the sign of impending war, our house will be bombed down, etc. I offered the solution: we will just set up the stove in the middle of the yard, close the gates on both sides of the yard, and huddle around the stove. Thinking of it: the herdsmen on the Plain relied on the windbreaks for reflecting the heat. Also, remember the campfire on the shores of Powell Lake against the rock backdrop? Since profferers of new theories often get ridiculed, when I began contemplating about the idea of the end of the World in spacial terms and the concept of infinity around age 4 or 5, I kept it all to myself. Black hole, big bang, incessantly expanding universe, etc. aside, I have yet to find some explanation to: what was there before and before that ... because as I observed, there was the neighbor's fence beyond ours and so forth. Then the last house in the village and came Tarnaméra, Tarnazsadány - all the way to Gyöngyös - and you could always see something beyond that - like the 'Kékes tető' from the village. So, what is beyond Infinity?
Boconád was a village of day wage earners. Some of the fathers would drink their earnings and their children lived in abject misery. My parents already had four children of their own by 1938. Since my father's pay was among the highest in the village and he really believed in the teaching of Christ regarding charity, he often practiced sharing. Once he bought a pair of boots for a student, because his shoes split open and he could not come to school. There was also a midget in the village. With nothing but hard field work, etc. he had no future in the village but perhaps just ridicule for his stature. My father arranged to enroll him in the Lilliput Institute of Budapest. My father organized plays with school children as actors, then spent the income from the admission fees to take the school children to Budapest to the zoo and even visited Lilliput much to the enjoyment of all involved. That was the first time I saw Budapest. Sometimes in the mid-to-late '30-s Hungary held national elections. Based on my father's reputation as a righteous man who helped the poor, the locals asked him to run for a seat where he could represent their cause. The campaign appeared to be a successful endeavor for his winning. Then the local - and whatever other - authorities, including the Church informed him to abandon the candidacy or else, he will lose his job. The constituents rioted and the Gendarmes had to provide protection from the mobs. My mother only narrated this piece of family history during one on my visits in the 1990-s. Then a good ten years later he again faced the

same threat of losing his job for being a religious righteous man. Damned if you do ...
In 1941, the Catholic school and the parish were recruiting for the replacement of the retired kántortanító in Gödöllô. The kántor functions were assigned to the Chapel of the 'Royal Castle' - the mansion where royalty spent their vacation. (Look it up on the internet). My father got the job out of 96 candidates. Even describing the amenities of Gödöllô: 27 km from Budapest, sidewalks along the house, Queen Elizabeth park within less than a ten minute walk, paved highway (vs. the gravel main road going through Boconád), connecting Budapest with Miskolc and Kassa that time, the HÉV (a suburban electric commuter train) running to Budapest between the highway by our house and only separated by a srtip park, he had difficulties convincing us of the advantages of moving. Yet move we did. The 80 km travel by truck from Boconád seemed like an all-day trip. Being the end of November, arriving in a cold house unleashed our dissatisfaction. Next day the Church celebrated the feast of Christ the King. After the mass a visit to Q. Elizabeth park n its sunny grandeur helped us to begin getting used to the our 'strange' new surroundings.
By Dec. 1941 the Germans were fast advancing on Stalingrad, victory looked hopeful. Yet when we heard the news of Pearl Harbor, my father categorically announced that the Germans just lost the war. As the war kept raging on, schools closed in March 1943 due to frequent air-raids. when the raids resumed in earnest. When the air-raids become less of a threat, the schools opened in November 1943 and closed again in March, 1944. In September 1944 opened for a month and closed when the refugees and the retreating military occupied the buildings. The front reached Gödöllô on Dec 10, 1944 and took three days to move on. There were 13 graves of German soldiers around the statue of Q. Elizabeth, while the Soviets hauled their dead stacked up in a truck all day. At noon they delivered the food in the same truck. We were very fortunate that the soldiers of the Red Army liked children and rarely caused us concern about safety. One nigh though a soldier knocked on our wooden front door. When my father refused to open it, our comrade told him: "if you don't open it, I'll have to break it down and leave the house unprotected from my marauding comrades". Father still refused to yield. Then came a 'told you so' moment. 'Ivan' just wanted a warm place to sleep and even helped secure the door again.
In the summer of 1945, the local police chief, whom the mayor elevated from his carpenter occupation, and the localsecretary of the Communist party paid a visit to our house with the intent of recruiting my father to join the party. They elaborated on the virtues of the party's platform: helping the poor, sharing, equality, etc. My father agreed with the ideas as he always practiced charity and sharing. So, "what do you say?"' asked the party man. Father: "Your ideas are commendable. Actually, there was a man who also promoted the same ideas with love. He was crucified. You intend to force people adopt your programs? So, I must decline your invitation". My mother listened trough the window, scared to death. Then the party man: "Sorry Mr. Kántor for we have just lost an earnest prospect for party membership".
From my years in the Norbertine (Premontrei) School one episode stuck in my memory from 1946. The local movie theatre featured the story of 'The adventures on Baron Mulhausen'. Apparently, due to the adult nature of the story, the school prohibited its students to watch the movie. When the students asked for areason, the teacher of religion provided the following explanation: "You see, stuffed cabbage is an excellent meal, yet if you feed it to small children, they die". At the age of 11, we could not imagine a more sinful act than eating breakfast before taking holy communion or participating in a pissing contest behind the horse barn. So, we just complied with the rule. After the Communist Party obtained control of the government, the authorities called father in and explained that his activities as kántor as an employee of the clerical reactionary countermands his duties as a teacher designated to prepare children for their future for a socialist society. Therefore, he has to choose between the two jobs and reminded him that the future of his six children depends on his choice. Thus, he gave up the part of his career that he enjoyed the most. He could not resist sneaking back to play the organ and singing the hymns during many evening masses, only to be reprimanded by the School Superintendent the next day. One time, after the bishop of Vác held a celebration, which my father attended, the School Superintendent asked him what did the Bishop preach? My father: "Why don't you ask your daughter, she sat close enough to the pulpit?" In the years thereafter he was demoted and mistreated, yet his faith unweavered. As for all who lived there and then the lean years and the terror of th early 50-s came yet and most of us survived somehow until our cup runneth over in 1956.
(2017 September, Eugene, OR)

Rétfalvi László: **Sorsdöntő évek - 1973**

Valamikor az 1972-73-as tél folyamán (mivel az edmontoni telek hosszúak, lehetett az bármikor október elejétől március végéig) irodánkat új, tágasabb helyre költöztették (1110-10025 Jasper Avenue, Edmonton, AB, T5J 1S6, Tel. 425-5177) és tágassága mellett rangosabb helyre is, a North Saskatchewan folyó völgye mellé, a város üzleti központjának közepébe. Mire ez a 'fitogtatás' egy olyan szervezetnek, amelynek a város széle is (talán jobban) megfelelt volna? Nem tudok másra gondolni, mint a nemrégen alakult 'Department of Environment' azaz Környezet Minisztérium, a föderális állami apparátus szervezetei közötti akkori magas rangsorolására. A rangsor gyakran változott, a választópolgárok véleményeit kutató felmérések alapján, leginkább választások közeledtével, mert ugye a politikusoknak illik tudni mi fontos a szavazóknak! A rangsorolás határozta meg a regnáló kormányok prioritásait és az abból eredő támogatásokat - előbb lenni a rangsorban, több támogatást jelentett! A nagyobb támogatás első jelei közt volt irodai bútorzatunk teljes lecserélése. A régies (nekem) szép keményfa (többnyire tölgy) asztalok, székek és könyvszekrények helyett ránk kényszerítettek modernebb kinézetű fémlábú és műanyag borítású darabokat. Gondolom ez így lehetett más föderális, szintén magasan rangsorolt minisztériumnál is. A régi szép darabokat pedig 'elkótyavetyéltek' potom áron, amit szemfüles régiség kereskedők vettek meg nagyban s adták el később darabonként, szép nyereséggel, mint antik bútorokat. A régimódi, aktákat hosszában tároló masszív fém szekrényeket is lecserélték vékonyabb anyagból készült 'szélességben' tárolókra, a feleslegeseket pedig majdnem vihette, aki akarta. (Szimpatizáló raktárosunk nekem is juttatott egyet, amit a mai napig használok fontosabb irataim tárolására). Az új berendezéseket, majdnem kivétel nélkül, a 'francia' Quebec provinciában gyártották és nem kellett erőltetni képzeletünket, hogy levonhassuk következtetéseket a kapcsolatból. Személyileg, a költözködés leghasznosabb része új irodám a folyóvölgyre néző, napos oldali elhelyezése volt. A téli hónapok esti szabad óráinkban kihasználtuk a helyi egyetem által kínált 'továbbképzési' lehetőségek egyikét-másikát. Beiratkoztam egy orosz-nyelv tanfolyamra, felfrissíteni gimnáziumi éveim alatt felszedett, de már igen megkopott abban való jártasságomat. Nem beszélőik felé való szimpátiából, hanem annak elismeréseken, hogy mindenfajta nyelvértés hasznos adalék 'tudástárunkban'. Oktatónk, egy megrögzött 'opera buff' a 'Boris Godunov' szöveg kíséretét használta a nyelv gyakorlására. Leone-al együtt, de különkülön csoportban, elkezdtünk agyaggal dolgozni. Eleinte csak tekercsekből és lemezekből raktunk össze, 'építettünk' különböző formájú és hasznosságú edényféleségeket, később a korongon formázgattuk elképzeléseinket. Mint alkotásra alkalmasabb metódust, főleg a szobrászkodásra hajlamosak körében, a kézzel való ügyeskedést tartottuk fontosabbnak. Folytattam részvételemet a korábbi években (még Vancouverben) elkezdett élő (majdnem kizárólag fiatal női) modelleket rajzóló csoportokban. A műkedvelők mellett,

voltak ott elhívatott 'művészek' is, akik rajzaikat későbbi kompozícióikban használták fel és voltak elismert helyi alkotók, mint Harry Savage és Sylvaine Voyer, akik eredetői (forrásai) voltak a kontinentálisan elterjedt és hatásos 'Let it be' ('Hagyjátok élni!') vadvédelmi plakátsorozatnak.
Irodám béli kollegákkal is voltak kapcsolataink, bár családi meg- és visszahívások nagyon ritkán történtek. Emlékezetesnek maradt meg egy-két jól szervezett vad-hús mintákat felszolgáló összejövetel, ahol azon állatokból készítettünk ennivalókat, amelyek projektjeink tárgyait is képezték. Nem volt finnyáskodás kacsákat és libákat vagy patás állatokat tanulmányozók alanyaival, de többen fintorodtak el farkas vagy medve vagy más ragadozó állat -készítményektől. A legfinomabbra, amire emlékszem, a bölénysült volt. Egyik ilyen alkalom utáni reggelen tartott irodai 'curling' tornán próbáltam ki először és utóljára képességemet e sportban és a másnaposság kétségtelenül közrejátszott legtöbb résztvevő ügyetlenkedésében.
Kora reggelenként pedig vittük Dugót rendszeres sétákra. Szerette a havat a kis állat és a hétvégeken, Laika társaságában addig rohangált a mély hóban, amíg a szőrzetén felgyülemlett hatalmas jégcsimbókok súlya ki nem fárasztotta. Otthon aztán a linóleummal borított padlójú konyhába lett zárva, kivárni a jégcsimbókok leolvadását. Kutyájuk mellett több időt töltöttünk Laika 'szülei', Lydia és Peter társaságában is. Ekkortájt értem el oenofil hajlamaim tetőpontját és az olcsó bolgár Gamza vörösbort helyettesítő szintén olcsó spanyol Yago mellett egyre gyakrabban kóstolgattuk barátainkkal együtt a nagynevű francia borokat és gyűjtöttünk későbbi használatra olyanokat, amiket különösen jónak és megengedhetőnek találtunk. Gyűjtögetésünk és kóstolgatásunk ezután ugyan lelassult, de barátainké nem és érdeklődésük odáig ment, hogy elköltözésünk után kiképezték magukat borszakértőknek.
Szüleimhez írt és fennmaradt leveleimből tudom, hogy az utóbbi két évben már említgettem gondolatainkat a 'családalapításról'. A múlt évi gondoskodás a velünk nyaraló Gyurikával és a magával ajándékba hozott és azóta egy 17 kilós fekete bozonttá nőtt pulikutyával kapcsolatban, erősen felébresztette bennünk a szülői vágyat. A vágy a tél folyamán elhatározássá nőtt és közös beleegyezéssel döntöttünk, hogy mi is kiegészítjük családunkat legalább egy új emberi lénnyel.
Ha a tavasz még messze volt Edmontonban, nem úgy viszont a Csendes Óceán partján. Ideje volt ismét odautazni, fehérfejű sasaim számlálása érdekében. Nem volt kétség az indokról, de nem volt szükség különösebb biztatásra sem, mindig szívesen mentem, 'prairie-telünket' ezáltal lerövidíteni. A sasok számlálása a leendő Nemzeti Park területét is magába foglaló Barkley Sound környékén már rutinszerű lett. Vancouverből indulva (Cessna 210, Vancouver Air Services, R. Loret, pilóta), korábbi szerződéses biológusom Dave Hatler besegítésével 3 és 1/4 óra alatt teljesítettük a feladatot, ami sorban a negyedik számlálás volt (és ahogy a sors hozta, számomra egyben utolsó is).
Ismét Edmontonban, folytattam a télen kezdett, a korábbi év szerződéses kutatások beszámolóinak kritikai vizsgálatát. Jól választottunk, mind három kutató csoport teljesítette az elvártakat és riportjaik bő anyagot és alkalmazásra kész javaslatokat tartalmaztak. Ha még nem is voltunk az elektronikus szövegszerkesztés korában, a meglévő modern írógépek és sokszorosítók lehetővé tettek kisebb átírásokat, kiegészítéseket anélkül, hogy kritikánk eredményeként, nagyon leterheljük a szerzőket többletmunkával. A kész beszámolókat aztán szervezetem felettesein keresztül továbbítottam a Nemzeti Parkok Calgary székhelyű irodájába. Közben találtam időt átvizsgálni és kritikai javaslatokkal ellátni egy, az Elk Island NP-ban építendő új út tervezetét és Don Blood kollegám meglátásaival egybekötve, mint kezdetleges 'környezeti hatás vizsgálat'-ként azt benyújtani. A kis terjedelmű riportnak abban van számomra jelentősége, hogy talán az volt kezdete annak a munkakörnek, amiben nem sokkal később találtam magam.
Sokat emlegetem Dugó kutyánkat, de akkor jelentős szerepet töltött be életünkben. Az EINP-i útépítéssel kapcsolatban dolgom volt a helyszínen (találkozni a park által alkalmazott tanácsadóval és a helyi vezetővel) és a kutyát magammal vittem. Akkor már tavaszodott és a területen felgyülemlett sekély vízű 'pocsolyákat' kora délelőtt még vékony jégréteg borította, amik tetején nagyszámú költözésben lévő 'lilealakú' madár csuszkálgatott. A sok apró madár felkeltette kutyám figyelmét és keményszavú parancsomra sem tudott ellenállni a kisértésnek, hogy közéjük fusson. Igen ám, de a vékony jég nem bírta el súlyát és csurom vizesen kellett vissza-somfordálnia oldalamhoz. Közben, mi alig tudtuk (kárörvendő?) nevetés-ingerünket sajnálkozásunk leple alatt tartani, amikor a lakkbőr-mokaszint viselő tanácsadó rálélépett egy átfagyott és kiszáradt korongnak tűnő bölénylepényre, ami engedett a súlynak és hagyta a cipőt benne elmerülni. Igen ám, de a káröröm nem öröm! Amíg figyelmünket lekötötte, először a cipő és a zokni tisztogatása, majd a megtárgyalni való dolgok, Dugó átázott bundáját szárítandó, akarattal 'belehempergett' egy hasonló, különben nagy számban előforduló bölény maradványba. Nem kell részleteznem a létrejött helyzetet, könnyű a képzeletnek azt előidézni. Dolgom befejeztével, visszautunkon a Chevrolet combi autóm hátsó ülését előre döntve próbáltam kutyámat a fémlemezzel borított hátsó részben tartani, de ő szokásához híven közelemben akart maradni és maradt is parancsaim ellenében. Otthon aztán minden 'teketória' nélkül, nyakörvébe kapaszkodva, a kerti víztömlő erős vízsugarával mostam le a 'gyalázatot'. Az egész incidensnek csak egy élete végéig tartó eredménye lett: meggyűlölte a porszívót, aminek visszára-kapcsolt csövével szárítottam bundáját. Minden későbbi ház tisztítási alkalommal kutyánkat vissza kellett tartani, hogy ne támadjon rá a zajos masinára.
Április 2.-án kézhez kaptuk a Vancouverből már két hónapja megrendelt vadonatúj 1973-as évjáratú BMW 2002 autónkat, amit hason árú Volvo és Alfa Romeo kisautók kipróbálása után választottunk. Sokat szolgált 10 éves kis VW-omat megtartva jelezhettük magunknak is, hogy talán már mi is elértük az 'amerikai életszínvonalat'. BMW autónk hosszú életű lett (ma is tulajdonomban van), bizonyos mértékben jó minősége révén, de főleg azon tulajdonságaim okán, hogy ragaszkodok 'hozzámnőtt' dolgokhoz és képtelen vagyok megválni azoktól.
(Régi naptár bejegyzésemből látom, hogy ugyanekkor jelent meg nyilvántartásomban legelőször a CHARGEX elnevezésű, később VISA névre átváltott hitelkártya használata).

Mint családtag, Dugó elmaradhatatlan lett körünkben és utazott velünk Vancouverbe is vadonatúj BMW autónkat 'bejáratni'. Legutóbbi találkozásuk óta kiskutyánk több mint duplájára nőtt testnagyságban, de ügyességben is Sylvia (Leone nővére) kutyája fölé kerekedett. Büszkeség töltött el, amikor Dugó bemutatta terelő képességét és a körbe-körbe szaladgálás helyett megfordulva, rendszerűen ellenirányból vágta el játszótársa útját. A szomszéd gyerekek hátunk mögötti csúfolkodására, hogy nekünk Dugó a gyerekünk, csak mosolyogtunk, mert egyben igaz is volt, de mi akkor már tudtuk, hogy útnak indítottuk azt a csodálatos biológiai folyamatot, ami által mi is hamarosan részesei leszünk a 'gyermekáldásnak'.

A hó olvadásától kezdődően folytattuk munkánkat a grizzly medvék előfordulásáról Jasper és Banff Nemzeti Park minden részén. Wilf Etherington és Dennis Andriashek mellé sikerült felvennem egy újabb segítőt, a Calgary Egyetem biológia szakán frissen végzett Paul Latour-t. Munkánk jelentős részét Banffban a 'bajt okozó' medvék (problem bears) kezelése tette ki, mivel a warden szolgálat emberei egyre gyakrabban támaszkodtak segítségünkre. A kifejezett javulás a velünk való együttműködésben nem feletteseik utasítására, hanem a velünk együtt dolgozók jó tapasztalatainak eredményeként jöhetett létre, amiben kétségtelenül közrejátszhatott az általunk használt 'Sernylan' mozgástalanító drog, demonstrált törődésünk az állatok jólléte iránt és általában gondolkodásunk a parkok természeti értékeinek védelme szempontjából. Egyre több kezelt állatot szereltünk fel rádió-adó nyakörvvel és teremtettünk velük kapcsolatot rádió felvevőnkkel szabadon bocsájtásuk után. A sikeres kapcsolattartás a jelzett állatokkal demonstrálni tudta a költséges áthelyezésük haszontalanságát és azáltal más megoldások keresésének szükségességét. Átmenetileg, viszont sokkal fontosabbnak tartottuk a lehetőséget, hogy helyben és időben ki mutathattuk előfordulásukat a park látogatók mozgásaihoz viszonyítva, ami által előre jelezhetővé váltak a park látogatókra veszélyes lokalitások. Mi, természetesen a park 'hátsó' területeire (backcountry) gondoltunk, ahová nem nagy számban, de rendszeresen jártak turisták és ahol a bajba jutottaknak nagyon körülményes volt segítséghez jutni. Viszont, az emberi étel/ételmaradékhoz és emberi közelséghez habituált állatok veszélyt jelenthettek a megjelölésük helyéhez való visszatértük után is, aminek bizonyságát a rádiójelekből hamarabb meg lehetett tudni és tenni valamit a veszély csökkentésére.

A Park vezetőség látszólagos nemtörődöm hozzá-állása a 'problem bears'-t generáló felelőtlen hulladék kezelés állapotához egyre tovább növelte a veszélyhelyzetet úgy a park látogatók, mint a grizzly medvék számára. Aggódtunk mi is a park látogatókra háruló veszély miatt, de mint megrögzött természetvédők a grizzly medvék sorsáért aggódtunk jobban. Mert a látogatókra háruló veszélyt ezideig mindig a veszélyt jelentő állatok kiiktatásával és sajnos előbb vagy utóbb, azok elpusztításával oldották meg. Felfoghatatlan volt számunkra, hogy egy úgynevezett felelős állami szervezet vezetése semmibe veszi a létüket megteremtő jogi passzusokat, sőt azok teljes ellenében adnak utasításokat keletkező problémák megoldására. A korábban érzékeltetett lassú kiábrándulásom a kanadai demokratikus berendezkedésben ezidőtájt ugyancsak felgyorsult. Mert ilyesmi csak politikai feletteseik esetleges nemtörődömsége, elnézése, ne-adj-isten, utasítása következtében történhetett meg! Mind ez, a korabeli publikum, véleménynyilvánításokban mérhető, nagy érdeklődése és támogatása a természet és környezetvédelem iránt! Közel egy emberöltő előtti időkről van szó és akkor, ha csak kibontakozóban is, már jelentkeztek az alulról induló, azaz a fűből kinövő, politikát befolyásolni igyekvő környezet és természetvédelmi megmozdulások. Tagja is

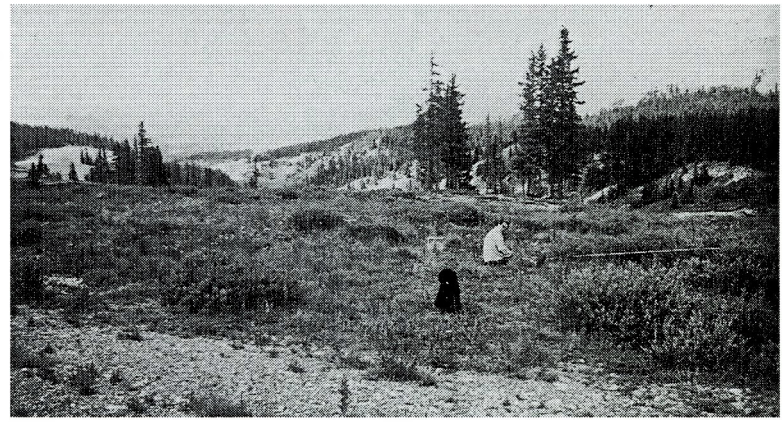

voltam több ilyen szerveződésnek, de ezen csoportulások érdekeiket csak később tudták 'forgalomba' hozni és valamelyes hatást gyakorolni politikai döntéshozásokban.

A nyári hónapokban Wilf folytatta Banffban a nagy kiterjedésű Cascade völgyi 'élettér közösségek' felmérését, Dennis pedig hol Jasperben, hol Banffban gyűjtött további adatokat a medvék előfordulásairól, a korábbi évek metódusa alapján. Paul mindannyiunknak segédkezett, ahogy a munkateher megkívánta. Újra feladataim köze iktattam az útrézsűk növénytakaróinak felmérését, ami a távolabb eső parkok bevonása miatt számottevő utazgatást igényelt. Mindamellett kivettem részemet a medve kezelésekben és a rádióadóval ellátottak esetében azok jelzéseinek keresésében. Mint korábban említtetett, a rádiójeleket kis bérelt repülőkről lehetett leginkább észlelni. Mint kis gépekben jól gyakorlott utas, akkoriban nem találtam a völgyek, ormok közti alacsony repülést veszélyesnek. Most, visszatekintve, kifejezetten vakmerőségnek tartom tetteinket. Az először magasról észlelt jeleket ugyanis úgy próbáltuk pontosan lokalizálni, hogy alacsonyan repülve, a hegygerincek tetejét majdnem súrolva 'lőttük be' a hirtelen hallható jel eredetét az elénk terülő völgy mélyében, majd azután az azt kereszteződő völgyből közelítve, annak pontját a hegyoldalban, az előbukkanó jel pillanatában. Kezdetleges felszerelések, nagyszerű de veszélyes megoldások! A biztonságról nem aggódtunk, a biztosításra még csak nem is gondoltunk. Mi több, a gyülekező rádió jelek és gyülekendő bizalmunk a benne rejlő lehetőségek felhasználásában eufórikus hangulatot teremtett közöttünk. Lehetőséget láttunk a bajt okozó medvék esetleges megmentésére, abból eredően, hogy a veszélyesnek ítélt állatok által használt 'back-country' területeket, turisták használatára ideiglenesen le lehet zárni, majd feloldani az állatok mozgásait követően. A mozgásukat pedig tudtuk pontosítani rádiójeleink alapján. Korábbi éveink tapasztalata tudatta velünk, hogy 'bajt okozó' medvék újra és újra termelődnek, mindaddig, amig a parkok szemétlerakó telepeinek működtetését drasztikusan meg nem regulázzák. De mivel arra, specifikus és rendszeres ajánlásaink ellenére, semmi jel nem mutatott, 'menteni, ami menthető' gondolataink alapján a terület-lezárás politikát hasznosnak és megoldhatónak tartottuk.

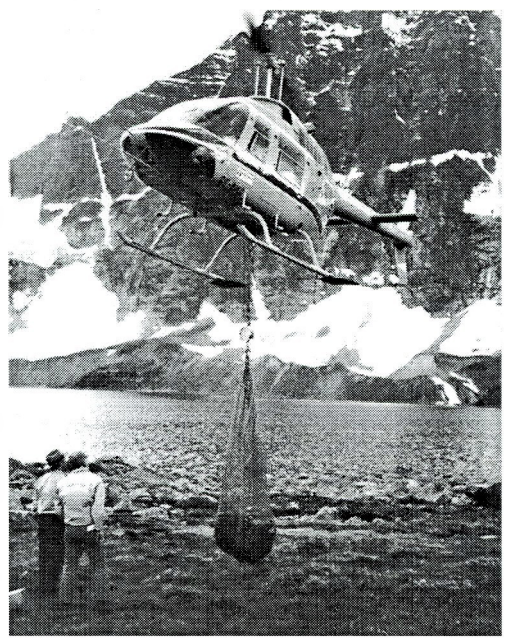

Gondolatunk fogadtatása a park vezetésben gyors és számunkra lesúlytó eredménnyel végződött, amikor augusztus elsején, kora reggel egy, a Lake Louise-tól északra fekvő Redoubt tó közelében, szabad ég alatt hálózsákjában alvó japán turistát, lábán megsebesített egy grizzly medve. A sebesült, társa segítségével ki tudott gyalogolni az országútig, ahol hírül adhatták kalandjukat. Az történt, hogy a 'támadó' medve megragadva hálózsákja végét, húzni kezdte azt dombnak le, a tó partján várakozó három kisebb nagyságú medve felé, mire az álmából felriasztott

ember ordítani és rúg-kapálózni kezdett, meghátrálásra késztetve az állatot. Fogainak nyoma viszont megmaradt a félig letépett talpbőrön. Aznap délelőtt, Wilf rádió jelek alapján kapcsolatot teremtett a Redoubt tó mellett, a pár héttel korábban rádióadó-nyakörvvel felszerelt anya medvével és három 'yearling' bocsával. Természetesen, a nyakörvünk azután került az anyamedvére, miután Lake Louise közelében 'bajt okozó' tevékenysége okán, 'culvert'-csapdában elfogva nekünk alkalmunk adott az állatot rádióadóval felszerelni. A transzlokáció után a csoport, mind minden más hasonlóan kezelt medve, határozottan visszaindult (a három bocs csak anyájukat követve) elfogásuk irányába, de örömünkre kerülték az ember-frekventált részeket, amit többszöri kapcsolat-teremtéssel tudtunk bizonyítani. Egy nyakörvvel 4 grizzly medve mozgását követni számunkra különös szerencsének tűnt.

Nem kellett sokáig várni a helyi wardenoknak: a parancs jött feletteseiktől az állatok elpusztítására. Wilfnek nem volt választása, nem titkolhatta el aznap reggeli adatát, sőt a lőfegyverrel felszerelt wardenok elvárták tőle, hogy helikopterről megmutassa rádió kapcsolata helyszínét. Hiába könyörgött (szó szerint!), hogy hagyják a medvéket élni és bizonygatta a helybelieknek és azok banffi feletteseinek annak praktikalitását, hogy ki lehet mutatni és emberi használatra ideiglenesen lezárni a veszélyes medvecsoport tartózkodási területét mozgásaik függvényében. Csak vállvonogatás volt a válasz. Amikor helikopterral lehozták a négy medve tetemet, Wilf és segítője Paul Latour fél óráig álltak felettük és könnyekkel siratták el múlásukat. Mint mellbevágó lórúgást éltem meg a hírt, amikor az hozzám is elérkezett. Kétségbe-esés, keserűség és igen, düh volt, amit akkor éreztem. Visszatekintve most, az eseményt a nemzeti parkokban való munkálkodásom hiábavalóságának első felismeréseként vehetem.

A négy medve tetemet a banffi laboratóriumunkba szállították, ahol felboncolásuk után megállapítottuk, hogy mind a négy állat tökéletesen egészséges volt. Magunk közt megvitattuk a szerencsétlenséget és több oldalról felemlítődött a szemétlerakó telepeken általunk gyakran megfigyelt szcenárió, hogy egy anyamedve, bocsait hátrább hagyva beront a frissen lerakott műanyag zsákokban tárolt ételmaradványokon 'osztozkodó' nagyok közé és egy zsákot megragadva, kihátrálva viszi azt várakozó bocsai közé. A hátborzongató hasonlat a Redoubt-tói eseményekhez megfordult mindannyiunk fejében, de következtetéseket nem vontunk le. Próbáltunk napirendre térni a dolgok felett. További minta felméréseket végeztünk a különböző élettér közösségekben, gyűjtöttük a medvék általános előfordulási és 'dump'-béli megfigyelési adatait, folytattuk megmaradt 'rádiós' medvéink követését és útrézsű transzektek felmérését távolabb eső parkokban.

Emlékezetes maradt, főleg az utóesemények tükrében, egy felderítő szemle Yoho NP, a látogatók által ritkán látott Ice Creek völgyébe Wilf társaságában. A park forgalmasabb részeitől távoleső völgyet a ritkán használt 'fire trail', erdőtűz védelemre fenntartott, gépjárművel is járható ösvényen értük el és az őseredeti állapotokra emlékeztető környezet mindkettőnket bámulatba ejtette. El is határoztuk, hogy maradunk az éjszakára és élünk a korábban felajánlott lehetőséggel a warden kabin használatában. A mindent átható csend és az emberi kezek által régen érintett környezet kontemplatív hangulatot teremtett s beszélgetésünk, a munkánkkal kapcsolatos dolgokról hamar ráterelődött személyes, családias életünkre. Wilf nagy büszkeséggel említette újdonsült nagyapai státuszát, idősebb lányának anyává válása révén és én hasonló hangnemben beszéltem Leone várandós állapotáról és első gyermekünk közelgő születéséről. Ilyen alkalmakon van lehetőség kollegáknak egymás igazi megismerésére és találni közös pontokat, amik folytán aztán barátságok képződhetnek. Most is úgy érzem, hogy a korábban már észlelt, természethez és tanulmányi állat-alanyainkhoz való szerető ragaszkodása mellett, ekkor ismertem meg munkatársamat és fogadtam magamba mint barátot. Az éjszaka folyamán látogatók jöttek kivizsgálni minket, mint megszokott életük 'háborgatóit' és a dörmögés és szuszogó szaglásás hangja kabinunk körül sokáig ébren tartott mindkettőnket,

de nem hoztuk azt egymás figyelmébe. Valamikor azért elszenderedtünk, majd ébredtünk kora reggel nyirkos hidegre, mivel a helyben talált lópokrócok nem adtak kellő védelmet saját testeink melegének megőrzésére.

Haladtunk tovább adott és adódó feladataink elvégzésében. Jasper NP-i dolgaink, bár itt kevesebb említést kapnak, szintén folytatódtak, hasonlóan a banffi elfoglaltságainkhoz, de ott nem voltak radióval megjelölt medvéink. A rádió jelzések kis repülőkkel való keresését főleg Dennis végezte, de jasperi elfoglaltságai alatt Paul és gyakran Wilf is 'beszállt' a keresésbe. Az útrézsű transzektek felmérését kiterjesztettem Glacier, Yoho, Kootenay és még Waterton Lakes NP -ra is, ahová a munka természetétől adódóan lehetőség volt Dugó kutyámat is magammal vinni. A ragaszkodó kis állat türelmesen várakozott felméréseim alatt, vagy közvetlen közelemben, vagy napos időben a közelben parkolt autóm árnyékában. Ilyenkor, biztonság kedvéért pórázra kötöttem, nehogy valami figyelmetlen jármű áldozatául essen. Megfordult fejemben az is, hogy megkötöttsége folytán egy arra tévedt fekete medvével szemben, amelyek fiatal vakmerő példányai a forgalmas utak mentén gyakoriak voltak, védtelen lenne és ezért állandóan szem előtt tartottam. Viszont ébersége és kitűnő szimata alapján ugatással vagy morgással jelzett minden közeledőt, tehát nem volt okom aggódásra. Éjszakai megszállásra is olyan moteleket választottam, amelyekben őt is szívesen fogadták. Több ilyen utamon, Leone rövid, három hónapos szülési szabadságának, munkáltatója által rákényszerített korai elkezdése révén szintén elkísérhetett bennünket (Ügyködésem egy medvecsalád mozgástalanításában és az anyamedve rádió nyakörvvel való ellátásában ő általa lett rögzítve családi kis Szuper 8-as film felvevőnkön).

Szeptember 24.-én ismét Banff NP-ba mentem, hogy a következő nap délelőttjén részt vegyek a park vezetőség által szervezett megbeszélésen, a 'dump'-okat látogató medvék okozta problémákkal kapcsolatban. Rendszeres 'megbeszélések' erről a problémáról gyakorta megestek köztünk és a park wardenok, főwardenok s azok közvetlen felettesei között mindennapi munkánk folyamán, de most ez fontosabbnak ígérkezett. Talán az augusztus eleji négytagú grizzly család lemészárlása és talán tavaly őszi, a Calgary regionális irodájukba küldött beszámoló riportom, hozzájuk is eljuthatott javaslatai lehetnek a témák. Mint máskor, most is a CWS laboratóriumban felhasználható fekhelyet vettem igénybe éjszakára és ezáltal alkalmam nyílt megbeszélni dolgainkat a szintén ott tartózkodó Wilf Etherington-nal és segítőjével Paul Latour-al. Beszélgetéseink során ismét előjött a parkok által szerződtetett Bill Schmalz már elkezdett munkája, olyan látogatóknak szóló ismertető film készítésére, ami útmutatást ad a medvékkel való problémák elkerülésére. Bár minket semmilyen formában nem vontak be a film készítésébe, az ötletet hasznosnak tartottuk, de ugyanakkor féltünk, hogy a probléma alapvető okozóját, a hulladék kezelést, nem fogják érinteni. Emiatt, és korábbi ismeretségem okán a filmezővel (Schmalz diák volt a UBC-n általam oktatott lab-kurzusban) javasoltam munkatársaimnak, hogy tartsák magukat távol a film projekttől, ha csak kérés nem érkezik a park vezetés felől. Általánosságban, legsúlyosabb aggodal-

mam a 'wildlife'-filmezők azon tulajdonsága volt, hogy kreatív elfogultságukban elfeledkeznek alanyaik érdekeiről és 'bravúrjelenetek' készítésérért képesek kárt és pusztítást is okozni bennük. Reggel, a megbeszélés előtt még együtt reggeliztem Wilffel, de annak befejeztével már nem tudtam neki arról beszámolni, mert a Lake Louise warden iroda sürgős hívására oda távozott. Nem mintha lett volna bármi fontosat is közölnöm vele, a megbeszélés nem tartalmazott mást, mint közönyös vállvonogatást a helyzet súlyosságára és a megértés teljes hiányát a jog által rájuk bízott természeti értékek védelmében.

Hazafelé tartva, Calgary után elszakadt autóm ékszíja s mire a javítás után hazaértem, már besötétedett. Alig fejeztem be a vacsorát, amikor kopogtak utcai ajtónkon és a kitárt ajtóban megjelent egy egyenruhás kanadai lovasrendőr rosszat sejtető alakja.

„Munkatársamat, Wilfred Etheringtont ma délután, Banff Nemzeti Parkban halálra mart egy grizzly medve". Hihetetlennek hangzott mondata, megdermedve álltam az ajtóban egy darabig és első kérdésemre, hogy tudatták-e családját a tragédiáról igennel felelt. Korábban már találkoztam, de csak futólag, Wilf családtagjaival, feleségével Sheila-val, lányaival Beverly-vel és Carol-al, de most kötelességemnek tartottam, hogy hozzájuk menjek és elmondjam, amit tudok, és részleteket, amik közben hozzám telefonon érkeztek. Leone is jött velem, akinek 'nyolchónapos állapota' talán nyugtatólag is hathatott mindannyiunkra.

Egy alig hihető esemény sorozat végkifejlete volt az akkor ránk nehezedő tragédia. A Lake Louise táborozó hely közelében, hetekkel korábban már 'kezelt', 'culvert-csapdában' ismét elfogott, majd több napon át abban ide-oda hurcolt, mindenféle bámészkodásnak kitett, kiéhezett, kiszomjazott, nagytestű hím grizzly medve mozgástalanítására hívták Wilfet, közvetlenül Banffból való távozásom előtt. A sikeres mozgástalanítás után Wilf és a filmkészítő Schmalz elkisérte Jim Davis pilótát (a gépen két hely üres maradt!) a medve szabadon bocsájtásának színhelyére, aminek kiválasztását a park wardenek a rutinos pilótára bízták. Ott órákat (!) várakoztak, hogy a filmező készíthessen felvételeket a mozgóképességét visszanyerő állatról. A hosszú várakozás oka az lehetett, hogy a felhasznált drogok (Sernylan és Sparine) adagja túlméretezetten hathatott a sokáig fogva tartott, erőnlétében kimerült, testsúlyában lefogyott és dehidrált állatra. A várakozás közben a pilóta kétszer is a képességeit lassan visszanyerő medve fölé repült, hogy azt a gép zajával és közelségével gyorsabb (?) felépülésre kényszerítse (?). A második ilyen alkalommal, a grizzly már egy kosárlabdás 'hookshot' módjára próbálta lehúzni a gépet a levegőből (!) - Mindez látható a Schmalz által felvett filmen!!! Ezek ellenére a filmes, Wilf kiséretében egyre közelebb vitte masináját az állathoz és filmkockáit ezután teljességében kitöltik a grizzly fejének méretei(!). Ekkor a filmes lencsét változtathatott, mert legutolsó filmkockái már a hatalmas medve feléjük irányított gyors mozgását örökítik meg.

(1981-ben Mike Crammond a Vancouver Province napilap kolumnistája könyvet írt 'Killer Bears' címen, amelynek 12. fejezete részletezi a tragédiát a velem készített interjú alapján, majd 1999-ben Sid Marty, korábbi park warden hivatkozik kitűnő 'Switchbacks' című könyvének 10. fejezetében az általam közlöttekre.)

A tragédia mindenkit megviselt. Felmentünk a színhelyre, percről percre próbáltuk visszaidézni a történteket, centiről centire lemérni a távolságokat, hogy megérthető szcenáriót tudjunk összehozni a túlélő szemtanúk mondanivalójából. Összeállított riportomban magyarázatot adtam beosztottam feladatairól, felelősségeiről és próbáltam ráérezni gondolatmenetére, ami, akkor cselekedeteit irányíthatta. A számtalan felmerülő kérdésre vagy nem volt válaszom, vagy semmitmondók voltak magyarázkodásaim. Ügyeltem arra, hogy megjegyzéseim ne tűnjenek vádaskodónak, de tudtam, hogy nyitottan hagyott kérdéseim támadásként értelmezhetők a park vezetősége által és hogy egy potenciális bírósági felelősség-keresésen 'barátságtalan tanú'-ként kezelnének. Riportot készíthettek más érintettek is, vagy megbízottak összegezhettek következtetéseket elmondásaik alapján. Nekem nem volt alkalmam olyanokba belelátni. Az információ áramlás egyirányúvá vált, az egész parki vezetés és sajnos saját szervezetemé is, 'becsukott' mint egy tengeri kagyló. Amit undorítónak találtam, az a park hierarchia felsőbb fokairól éreztetett felelősségérzet teljes hiánya és az áldozat felelősségének célozgatása volt.

Nem lett bírósági tárgyalás, a család nem okolt senkit az őket ért tragédiáért, fájdalmukat büszkén viselték. Büszkék voltak az apára, tudták, hogy szíve, lelke benne volt munkájában és nem érezték hiábavalónak halálát. Megtiszteltetésnek vettem, amikor a család megkért koporsó-kisérőnek a temetésen és hogy barátként kezeltek összejövetelükön. Wilf erős fizikumú öccse hosszan beszélt az állatok iránti közös érdeklődésükről és szeretetükről. Talán a sors kegyetlenségét mutatja, hogy csak pár évvel később őt is kedvenc lova rúgása következtében érte a korai halál. Wilf feleségével, Sheilaval üdvözlőlapokon és családi fényképcseréken keresztül több évtizeden át tartottuk a kapcsolatot.

A tragédia úgymond 'kivette a szelet vitorlánkból': elcsüggedtünk, kicsit elbizonytalanodtunk, erőlködéseink hasznosságát vontuk kétségbe. Kevés korábbi bizalmunk a park vezetőkben teljesen elfogyott, bár mindennapi érintkezéseink a wardenokkal nem változtak. Dennis és Paul folytatták az adatgyűjtést és még reménykedtünk is, hogy megjelzett medvéinket követni tudjuk majd 'téli álmuk' (hibernációjuk) kezdetéig. Az irodában nekiláttunk adathalmazaink szortírozásába. Több tucat, korábbi évek segítőim által használt terep-noteszekből (field notebooks) kellett összegyűjtenünk a különböző kimutatásokhoz szükséges megfigyelési és mért adatokat. Lassan ment, nehéz volt koncentrálni. Leállt a lendületem.

(Vajon játszhatott-e szerepet közérzetünk alakulásában az OPEC által ekkortájt 200%-kal megemelt olaj ár?).

Kiújult gyomorfekély fájdalmaimat és zaklatott lelkiállapotomat csak az tette elviselhetővé, sőt feledhetővé, hogy családi életünk napjait kitöltötte a reményteljes várakozás leendő gyermekünk érkezésére. Kisebb figyelmeztető jelek mellett, Leone állapotosságát jól viselte és mindketten gondosan felkészültünk a nagy napra. A pontosan előre jelzett nap előestélyén még vendégként láttuk Lydia és Peter barátainkat és a várandós anya sem riadt vissza a borfogyasztástól, sőt a nagy alkalomra ajándékba hozott pezsgő italba is belekóstolt. (Kissé bohémságból, felemlítődött beszélgetéseink során, hogy nevezzük az érkezendő gyermeket az akkor fogyasztott kitűnő 1962-es évjáratú - korábbi vancouveri utunk alatt vásárolt - 'Chateau L'Arrossèe' bordói vörösbor után). Másnap kora délután Leone jelezte a nagy esemény közeledtét és munkámból sietve hazatérve, bevittem őt a Princess Alexandra kórházba, ahol egyből felszerelték hormon csepegtetővel, elősegíteni a szülési munka mielőbbi beindulását. A hosszú várakozás alatt, tipikus várandós apaként, hol a korházi ágy mellet lábatlankodtam, hol haza autózva Dugó után néztem és készítettem el ebédeinket, majd vissza a korházba, mindezt gyötrő gyomorfájdalmak közepett. A gyomorfájdalmak megjelenése nem volt újdonság életemben, késői tizenéves korom óta kisértek kisebb nagyobb intenzitásban, de ezidáig az akkor érzett fájdalmak voltak a legerősebbek. Ha kedvünk lett volna viccelődni Leone-al, akkor saját fájdalmaink a másikénál nagyobb méretével kérkedtünk volna. Közben kezdtünk kifogyni a napból, amikor a kevésbé odafigye-

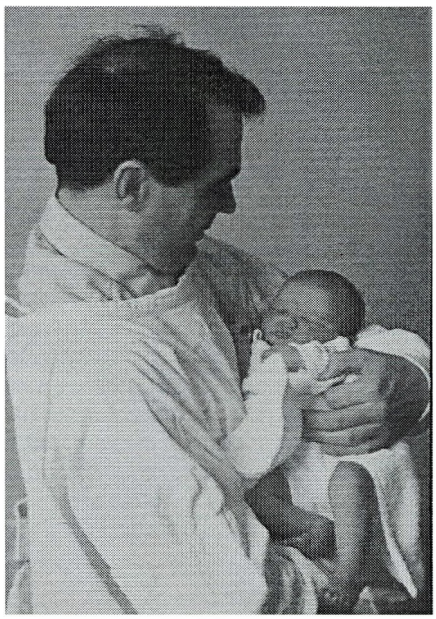

lő nővérek mégis csak észrevették, hogy kicsúszott a hormont adagoló tű Leone karjából és annak visszahelyezése után egyszerre felgyorsultak a folyamatok. A korház nem volt annyira liberális, hogy beengedtek volna a műtőbe, de az önálló életbe szökkenő kis teremtményt perceken belül hozták hozzám mutatóba. Nincs annál felemelőbb érzés a világon, mint amikor saját létünk újra képződését látjuk meg abban a kis összegyűrt, rózsaszín bőrű emberi porontyban, amit olyan gyámoltalanul veszünk karjainkba, nehogy kárt tegyünk benne. Tisa Stephanie Rétfalvi, 0202 órakor, 1973 október 30-án érkezett e világba. (A születési dátum napokra pontos jelentőségét semmi sem vonja nagyobb kétségbe, mint esetünkben egy napi csúszás, egy kevésbé jelentős figyelmetlenség folytán).
Minden megváltozott életünkben Tisa lányunk érkezésével, életünk mindenben több és jobb lett. Dugó is, kezdeti bizonytalanság után, elfogadta az újszülöttet, mint a legfontosabb szereplőt kis családunkban. Bármennyire is próbáltam kivenni részemet a rosszul evő és sokat síró gyerek gondozásból, annak túlnyomó része Leone napjait és éjjeleit kötötte le. Bár ismerőseink szerint a város legjobb nevű gynekológusát, D. Buchanan-t hozta közénk a sors s az ő javaslatára egy Hasinoff nevű pediátriákát, azok közösen sem tudtak felelettel szolgálni kislányunk táplálkozási problémáira. Sokat aggódtunk lesoványodott csöppségünk egészségéért. Karácsonyra Leone édesanyja is eljött meglátogatni egyetlen unokáját és régi jó ismerősünk, a családjával Kaliforniából frissen visszatérő Anne McConnachie-val együtt sok és hasznos tanáccsal segítettek az új anyának.
Wilf Etherington tragédiájával járó teljes kiábrándulásom a Nemzeti Parkokat irányító vezetésből, sajnos lassan áttételeződött a parkokban végzendő munkámra is. Nem voltam képes elválasztani kutatásaink eredményeinek higgadt, úgymond 'arm-length' formájú értékelését, azok felhasználhatóságától a parkok grizzly medve állományának és azon túl a parkok 'wilderness' minőségének megőrzésében. Egyre tisztábban látható volt, hogy minden biológiai tudományból eredő rálátás mellett a probléma nem volt megoldható a parkokban alkalmazott emberi hulladék-kezelés drasztikus megváltoztatása nélkül. Arra pedig 'fülük bojtját' sem mozgatták a parkok vezetői!
Nem tudtam napirendre térni a frissen megismert felsőbb vezetés, a tragédia emberi dimenziójához érzéketlen, csupán saját jogi felelősségének elhárítását bebiztosító viselkedése felett sem. Érzetünk bebizonyodni látszott, hogy a felsőbb döntéshozók között senki sem érdekelt a parkok természeti értékeinek megőrzésében, hanem csak azok végletekig való kihasználásában. Mintha a medvék által nyakukra hozott 'baj' nem saját döntéseik (vagy azok hiányának) eredménye, hanem az ott élő állatok viselkedésének következménye lenne. Saját szervezetem legelsők közti reakciója is egy szuper-kaliberű lőfegyver megrendelése volt biztonságunk érdekében!
Nem segíttet az állami bürokráciáról (mint a politikai hatalom szolgálóiról) formálódó alacsony véleményemen a 'Kanadai Földrajzi Elnevezések Állandó Bizottság' (Kanadain Permanenst Committee on Geographical Names) visszautasító válasza sem, azon formális javaslatomra, hogy nevezzenek el egy, a tragédia helyszínéhez közeli névtelen hegycsúcsot Wilf Etheringron után. Ha valaki, akkor ő megérdemelte volna.
Valamikor a tél kezdeti szakaszában, nyakig a terepen gyűjtött adatok feldolgozásában, felhívta figyelmemet egy új álláshirdetés, amit Ottawából köröztek a vidéki irodákba. A korábbi években láttam több ilyent s némelyik fel is keltette érdeklődésemet, de kötődésem a parkokban folytatott munkámhoz erős volt ahhoz, hogy más foglalatosságot keressek. Akkori lelkiállapotom, viszont arra késztetett, hogy át is olvassam a részleteket. Egy gyakorlott biológust kerestek a tervezett NW Territorián, az Arktikus tengerig haladó McKenzie Országúttal kapcsolatos biológiai hatás-kutatások 'koordinátor'-i pozíció betöltésére. Jól hangzott és a jól jövedelmező BI-4 szinten, ami akkori pozíciómnál két fokozattal volt magasabb. Miért ne próbálnám meg? - Beküldtem érdeklődésemet jelző levelemet.
(2015 március, Vancouver, BC)

EURÓPÁBAN MARADTAK

Szilágyi Tibor: **1956 október, Sopron**

1936. október 13-án születtem Mikepércsen. 1948-ban költöztünk Hajdúszoboszlóra, szüleimmel és két testvéremmel. A harmadik testvérem 1948 decemberében született, már Szoboszlón. Szüleim tanítók voltak, egyik nagyapám református lelkész, másik nagyapám pedig kántortanító. Ezek a felmenők az 1950-es évek elején minden továbbtanulásnál messzemenő negatív hátteret jelentettek, ezért megkülönböztetett gyerek voltam, mint ma már tudom, úgynevezett X-káderes. Ez egyértelmű hátrasorolást jelentett.
1951-ben kezdtem tanulmányaimat a hajdúszoboszlói Irinyi János Gimnáziumban. A gim-náziumi évek simán folytak, a tanárokkal semmi gond nem volt. A gimnáziumi évek alatt megerősödött bennem a vágy, hogy a budapesti Műegyetem Közle-ke-dési Karán tanuljak tovább. Hamar megtudtam, hogy 'X-esként' a továbbtanulás csak katonai tiszti iskolán, (érdekes, hogy mint megkülönböztetettnek éppen ez), agrár vagy er-dészeti főiskolán lehetséges. Az erdészetet választottam, a Soproni Erdőmérnöki Főisko-lát. Felvételiznem kellett a kitűnő érettségim ellenére - ugyanakkor a szakérettségisek (középiskola helyett tanfolyamot végzett munkás és paraszt származású fiatalok) akár kettessel is bekerültek. A felvételim sikeres volt.
Boldogan, szorgalmasan kezdtem meg tanulmányaimat a főiskolán (ma Soproni Egye-tem). Szüleim is örültek a felvételi sikeremnek, egyetlen bánatuk talán a Sopron-Szo-boszló távolság volt, mert a haza- és visszautazás is egy-egy napot, meg elég sok pénzt jelentett.
Az első év után nyári katonai szolgálatra mentünk Kecskemétre. Tüzér ezredhez kerül-tünk, kaptunk egy alapképzést a második világháborúból visszamaradt ágyúk kezelé-séhez.
Az első évet utóvizsga nélkül végeztem, így aztán a harmadik szemeszter kora őszi kez-dése helyett az 1956-os dunai árvízben, a Mohács szigeten lerombolt Homorúd község újjáépítésére mentünk.
Szeptember végén visszakerültünk főiskolára és folytattuk a többiekkel a tanulást. Október 20-án elért bennünket a szegedi egyetemi nagygyűlés híre. 1956. október 22-én este Sopronban, a Sotex kultúrház nagytermében diákgyűlés volt. Másnap, 23-án délután néma felvonulást tartottunk a belvárosban. Még az este érte-sültünk a budapesti, műegyetemi felvonulásról és a hozzájuk csatlakozó töme-

gekről. Az-tán megtudtuk, hogy Budapesten harcolnak.
Sopronban továbbra is csendesen múltak a napok. A felsőéves hallgatók a rendőrséggel és a Sopronban állomásozó határőrséggel egyezséget értek el a békére törekvésben és a fegyverek átadásában.
Amikor hírek érkeztek az orosz csapatok ismételt vissza-áramlásáról, a Főiskolán megindult a szervezés a város védelmére és a határ őrzésére. Egyik adjunktusunk irányította a főiskolásokat a rendőrségre fegyverekért, a város keleti szélére védősánc mögé és minket a határhoz. Október végén a határőrség is nagyjából feloszlott, fegyvereiket birtokba vehettük. Az inkább első világháborús puskák a nyári katonai szol-gálatból ismertek voltak. Kaptunk hozzá egy kevés lőszert is, de amikor próba lövéseket akartunk leadni, kiderült, hogy a lőszer, amit adtak, nem a mi puskáinkba való volt.
Hasonló volt a helyzet azokkal a tábori ágyúkkal is, amelyeket a diák társaim szereztek valamelyik katonai alakulattól, egy kocsi lőszerrel együtt. Amikor ezeket az ágyúkat beásták a győri út mellett az oroszok 'fogadására', egy hivatásos tüzértiszt elmondta, hogy az ágyúk 'lőképtelenek', mert a gyújtószeget kiszerelték belőlük. Ennek köszönhető, hogy nem lett vérontás, hisz a Győr felől közeledő szovjet páncélosokkal szemben a néhány ágyú mit tehetett volna.
Az első- és másodévesekből álló kis, tízfős csapatunkat kiküldték az osztrák határra, a Tőzeg-ma-jorba, az Eszterháza melletti határőr laktanyába. A laktanyában a parancsnok be volt zárva a pincé-be, a katonák egy része meg már szétszéledt. Egy nagy hodályba gyűjtöttük a menekülőket, akik között voltak csíkos rabruhások is. A laktanya készletéből megoldottuk pár napra az étkezést, majd amikor már fogytán volt, Tompos Imre barátom kiment az erdőbe egy 'davajgitáral' és lőtt pár őzet. A széles, belépésre tiltott határsávban volt bőségesen vad. Ezen kívül a fegyvereinkkel egyetlen lövést sem adtunk le. November 6-ig tartottuk a helyet, amikor jött egy páncélos őrnagy Pápáról és elmondta, hogy elbukott a forradalom, ismét orosz megszállás van az egész országban. Ő is indult Ausztriába. Beraktuk a puskáinkat a laktanya raktárába, elengedtük a 'foglyokat' és visszamentünk Sopronba.
Sem a főiskolán, sem a kollégiumban sem találtunk senkit. Tanáraink egy része és a hall-gatók legtöbbje csoportosan Ausztriába mentek. Hallottunk olyat is, hogy a tanári kar Ausztriában újra indítja magyarul a tanítást. Elmentem Sopronban egy régi ismerőshöz, aki még nagyapámmal végzett a debreceni kántorképzőben és akkor az evangélikus templomban volt orgonista. Megbeszéltük a helyzetet. Ő azt mondta, hogyha tanulni aka-rok, menjek a többiek után. Telefonálni akartam a szüleimnek, de akkor sehonnan sehová nem lehetett telefonálni. A posta előtt egy orosz páncélos állt.
A kollégiumban összepakoltam minden cuccomat és elvittem a bőröndöt egy soproni évfolyam-társam szüleihez, hogy küldjék el Szoboszlóra szüleimnek, ha majd lesz rá lehető-ség. Kis csapatunk egy része visszament az általunk 'őrzött' határra. A Hanság-csatornában állt egy kotróhajó, ezen átjutottunk Ausztriába. Az osztrák oldalon határőrök fogadtak és egy táborba kísértek minket.
Röviden a további történtek: Európai és amerikai államok az osztrák táborokban össze-gyűlt magyar menekültek befogadására létszámokat adtak meg. Mi, soproni diákok, St. Wolf-gangba kerültünk és vártunk az ajánlatokat a Főiskola elhelyezésére. Kanadából konkrét ajánlat jött, de néhányan közülünk Európában akartak maradni. Hogy én Euró-pában maradtam, talán annak a belső érzésnek köszönhetem, amely évszázadok óta a Partiumhoz és a Nagyalföldhöz kötötte őseimet és elődeimet is. Svájc adott egy befoga-dási keretet a soproni diákok számára, amelyre sokkal többen jelentkeztünk, mint a ke-ret volt. Sorsolással döntöttünk, így kerültem Svájcba. Itt több tucatnyi svájci család vállalta, hogy évekig fizet egy bizonyos összeget egy alapítványba, amely a menekült magyar diákokat támogatta. Én is ettől az alapítványtól kaptam az 'ösztöndíjamat' a főiskola el-végzéséig. A zürichi Műszaki Főiskola (ETH) Erdőmérnök Karán folytattam a tanulást. Az első év elég keservesen ment, mert a német nyelv tudásom még hiányos volt. 1961 tava-szán befejeztem tanulmányaimat, mint diplomás erdőmérnök. Ekkor indult el életem azon szakasza, amely 47 év aktív ténykedés után egy nyugodt nyugdíjas életben teljesül ki. Svájci állampolgárként magyar feleségemmel békében élünk. Három gyermekünk és unokáink már ebben az országban születtek. Gyermekeink mát felnőttek, de ügyeltünk arra, hogy beszéljenek magyarul és legyenek magyarországi emlékeik is.
A világban szétszóródott soproni diáktársakkal tartjuk a kapcsolatot. Nagyon szép volt az Soproni Egyetemtől, hogy arany diplomát adott a külföldön végzett volt hallgatóinak is, mint-ha ötven éve Sopronban diplomáztak volna. *(2017 június 8, Dübendorf, Svájc)*

MÁS PÁLYÁN

Laszlo Pal: **Life story in a nutshell**

My life on this earth started in 1937. I was born in Füzesabony and had a brother who was 8 years older. My father worked for the national railroad company (MÁV) in 'Kelenföld' Budapest. The commute was too long, so our family decided to move to the city. I don't remember much about my first 4 years in Füzesabony, but I do remember much of the horror of the Second World War. In the last days of the war our family moved back to Füzesabony for safety reasons, but my father had to stay in Budapest because of his job. Later I learned while we were in Füzesabony he hid a Jewish couple (family friends) in the basement of our home for two weeks, risking his life and possibly ours also. This gave me a profound respect for my father for the rest of my life. I remember in 1956 when we came out I got a call from that Jewish couple, who by that time emigrated to New York city, offering to help me. I still have the English-Hungarian dictionary, which they sent me. After I graduated from high school I applied to the Hungarian Film Institute's directors program, to which I was admitted, but two weeks before the start of the school year I was notified that the school decided to cancel the directors program for 3 years, because there was not enough demand for directors. I was faced with the possibility of going in the army for three years, or choose another field to study. Choosing forestry was a romantic idea since I always loved nature and Sopron was a beautiful city. So in 1955, I started studying forest engineering and completed the first year. A year later my forestry career was interrupted by the events of the revolution. When I made the decision to leave the country I considered that my chances of becoming a film director in a communist country was zero. No way they would allow me to continue my studies at the film institute and pursue my dream. We all know the rest of the story - going to Vancouver and continue our studies at UBC with our professors. But after completing the second year at

UBC, I realized that I have another chance to do what I always wanted. There were two problems; the English language and the money needed to do it. After a checkered working career as a 'chokerman' on Queen Charlotte Island, a bricklayer (fired after one day) and finally after completing a welding school, I became a welder for three years. I saved all my money and was admitted to the prestigious film school of the University of South California's Cinema Department. I did celebrate my admission by marrying my girlfriend Susan, whom I dated for 3 years before. Two years later in 1964 I graduated with 'Cum laude' majoring in Cinema Studies. Finally, I achieved my goal and had three job offers on the day of my graduation.

We moved to Seattle where our family grew, son Paul and daughter Anna. Currently my son is teaching English at a community college and my daughter is a professional musician and has two children. I have been married to Susan for 43 years until her death in 2005. So, in a nutshell this is my personal history.

In 1964, I started to make documentary films for the TV networks on different subjects and received my first 'Emmy Award' for my work and my reputation grew. In 1969, I decided to form my own production company PAL PRODUCTIONS, INC. Initially I produced commercials, corporate films and documentaries. Amazingly my forestry background helped me to acquire some major accounts with the timber companies such as Weyerhauser Company, Simpson Timber to produce films for them. The rumor spread, that there is a filmmaker in Seattle who knows a lot about forestry. The moral to the story is that you never know what will help to get you started in business. Later my focus changed and worked on feature films as a 'director of photography' and eventually produced and directed my own feature and television projects. My other activities included teaching film at UBC for two years, while getting my MFA and teaching film/video production at the University of Washington for 27 years.

My connections in the film business included work with Vilmos Zsigmond (Academy Award winning director of photography) and Laszlo Kovacs on numerous projects (unfortunately, both passed away no long ago}. Vilmos was my Director of Photography on my Emmy award winning feature Jouney to Spirit Island and also worked with me on Cinderella Liberty, Deer Hunter and Haven's Gate. The three of us left Hungary at the same time and took a while to establish ourself as filmmakers. Vilmos and Laszlo finished their film school in Hungary, I finished mine at USC in 1964. We all helped each other to find jobs at the beginning of our careers.

Even though I turned 80 this year and being semi retired and , I still have my company and enjoy making films on subjects I like. I am still a member of the Director Guilds of Canada, IATSE 600 (as Director of Photography) and The Academy of Television Arts and Sciences. My weekend hideaway is on San Juan Island, where I do boating, fishing, crabbing and photography. Through my work I was fortunate to see many other countries and interesting places from Mount Everest in Tibet, to French Polynesia, Africa, South America, Australia, New Zealand, Russia and China. Nowdays I travel back to Hungary twice a year and visit other european countries. This summarizes my life and career and what I did since I left Hungary in 1956.

(Laszlo felt that, instead of 'blowing his own horn', the best way to present his successes is through the eyes and words of others, that knew him and worked with him throughout the years. The Ed.)

On the occasion of his SILVER CIRCLE AWARDS, 1996 by the National Academy of Television Arts and Sciences, the program note included the following information:

Born in Hungary, Laszlo Pal emigrated to Canada in 1957 *(and in 1962 to the USA)*. He obtained his BA in film at the University of Southern California and recently an MFA from the University of British Columbia. He began his career with KGW TV, Portland and KING Screen productions, Seattle, as a director/ cinematographer. Pal has garnered credits as director of photography for episodes of 'Murder She Wrote'(CBS), 'A year in the Life' (NBS), and CBS 'Movies of the Week'. He has been second unit cinematographer for such motion pictures as 'Heaven's Gate', Heart Like a Wheel', 'This Boy's Life', and 'Singles'.

Pal is best known in the Northwest as a producer of documentaries that have been broadcst both nationally and around the world. 'Sailing the World Alone'(PBS) was recently released in February, 1996. It documents the BOC Challenge eight-month around the world yacht race. This documentary breaks new ground in the use of remotely controlled video camera. 'Blue Water Hunters' (PBS/Discovery 1994) explores the Pacific Ocean with daring free divers in California, Mexico, and Tahiti. 'Alaska's Great Race: The Susan Butcher Story' (KCTS/PBS/Discovery 1989) won a Northwest Emmy for Pal's direction of this special on Alaska's iditarod dog sled classic. 'Tree Flags Over Everest' (PBS 1990),'Winds of Everest' (KCTS/PBS/1985), and 'Everest North Wall' (WTTW/PBS 1982) chronicled the eventully successful attempts of Northwest alpinists to scale the world's tallest peak from the north side. The Everest films won Northwest Emmys for directing and music.

In 1993 Laszlo won a national Emmy Award for directing 'Journey to Spirit Island' (Pal Pproductions/Seven Wonders Disney Channel 1992) a dramatic feature film which he also produced.

In addition to producing pricewinning documentaries and feature films, Pal has been a tireless teacher of film/video directorial and documentary techniques through the University of Washington Extension program, at the University of British Columbia Film Department and through Northwest Cinema workshops. His perceptive teaching has started many northwesterners down the path to television professionalism.

At the same ceremony NBC News commentator Jim Compton: "I worked for Laz as his soundman and assistant editor when King Screen started out in 1965. The first day he told me to make 100 splices ...and for every splice he could break I had to do 10 more. ...that took all day...I thought I'd been apprenticed to Captain Queeg. And Laszlo told 'wood jokes' in those days...it was a popular genre of humor in Budapest in 1956. For example: What's a wood joke? - A match – What's a young wood joke? - A twig. I learned all about Hungarians. Laszlo's story is of a double life... one artistic achievement in every use of the moving image, but it is also a tale of immigration and courage of a political refugee running from the Communism when the Soviets crashed the Hungarian Revolution in 1956. Laszlo's award tonight exemplifies something very good about this country....and about his profession...We embrace immigrants. And hard work is rewarded with good lives. Laszlo's accomplishments in America are rebuke to those who would now close our borders out of fear and prejudice. Think of what Hungary lost when the young Laszlo was driven into exile.

I must state my debt to Laszlo. Aside from the wood jokes... seeing someone work who loves his craft, I glimpsed the classical method and logic in filmmaking, and learned you have to make one more splice, till it's right..."

(August 28, 2017, Seattle WA)

Fekete Tibor: **Pályafutásom kezdeti emlékei**

1956 szeptemberében Soronban, az ötödév kezdetekor felmerült a kérdés, milyen állásba kerülünk a végzés után? Mindnyájunknak volt elképzelése, hogy mit szeretne csinálni és hová kerülni állásba. Megpróbáltuk egymás között elosztani az esetleg feljövő állás lehetőségeket, hogy ne kérvényezzünk sokan ugyanarra a helyre. Volt aki olajtermeléshez szeretett volna menni, másokat a reservoir mérnöki pálya érdekelt. A Pécs melletti Kővágószőlősnél folytattak urán kutatási fúrásokat. Én ott akartam elhelyezkedni több okból. Először is Pécset nagyon szerettem, többször jártam ott s ahol több barátom is élt. Másik ok pedig, hogy szüleim mindössze 50-60 kilométerre laktak Bonyhád mellett, így könnyen meglátogathattam volna őket. Senki más nem akart oda menni, így ha otthon maradunk én oda próbáltam volna kérvényezni a felvételemet. Ezután más fontos elfoglaltságokkal töltöttük időnket, készülődtünk a szalagavatóra és a Valéta Bálra.

A forradalom véget vetett a báloskodásnak, a jövőről való gondolkodásnak. Az ötödéves olajos évfolyam majd kétharmada külföldre távozott s ki itt, ki ott szerzett mérnöki diplomát és kezdte el pályafutását. Én Kanadát választottam. Megérkezésünkkor farkasorditó hideg várt bennünket. A hideg végigkisért Halifaxtól Torontoig, ahol nyelvkurzuson vettünk részt, majd Edmontonig, ahol két évet töltöttem az egyetemen. Nagyon gyorsan változtattam terveimen, lemondtam a fúrómérnöki pályáról, nem akartam télen a hidegben járni egyik fúrástól a másikig, irodai munkában szándékoztam elhelyezkedni. Ezért mindent megtettem, hogy a reservoir mérnöki szakmát minél jobban elsajátítsam. Földgáz kitermelése és szállitása érdekelt a legjobban, mert ezen a területen kevés képzett mérnök működött, mindenki olajtermeléssel foglalkozott. A földgáz exportálása pár évvel végzésem előtt kezdődött, addig a gáz csak egy felhasználhatatlan melléktermék volt. Úgy gondoltam kisebb lesz a kompetició és könnyebben fogok érvényesülni és előre menni.

Kis vállalatnál kaptam állást 1959 novemberében, pár hónappal előtte alakult földgáz kutak termelési képességének mérésére és kiértékelésére. Az én feladatom a begyűjtött adatok kiértékelése és formális jelentés összeállitása volt. Eleinte nem volt elegendő mérési adat amin dolgoznom kellett volna, így itt-ott nekem is bekellett kapcsolódnom a kutak termelési adatainak begyűjtéséhez. A kutat csövekkel összekötöttük egy kerekeken szállitható gázmelegítővel és szeparátorokkal, amelyek a termelt és felmelegitett földgázból a folyékony szénhidrogéneket és a vizet szétválasztották. Megmértük a hozamot és ezzel kapcsolatos nyomásokat. 1959 -60 tele igen kemény volt, mostoha körülmények között dolgoztunk. Ketten-hárman felváltva ellenőriztük a kút termelését, feljegyeztük a hozamot és a nyomásokat. Egyik alkalommal éjjeles voltam, amikor a nagy hideg miatt a kúttól a mérési berendezésig vezető csőben jégszerű hidrát képződött, a kút termelése leállt. Órákat dolgoztunk a hidrát megolvasztásán, mire a kutat újra beindithattuk és folytathattuk a méréseket. Mindemellet egy más problemával is szembe kellett nézni: az itteni földgáz tárolók elég gyakran kénhidrogénes földgázt tartalmaznak, amely a kút termelési képességének mérésekor a hidrát képződését is elősegiti s még igen életveszélyes is. Ilyen körülmények között kezdtem megismerni szakmám gyakorlati részét az egyetemi elméleti tanulmányok után.

Edmontonban az egyetemen felkellett venni Alberta tartomány geológiáját, amelyben a rétegek elnevezésére az itteni falvak neveit használták fel. Ezeket mind memorizálni kellett - komoly munka volt az angol nyelv elsajátitása mellett. A kanadai hallgatóknak ez nem okozott problémát, ismerték a falukat. Ahogy később jártam a tartományt déltől északig, úgy ismertem meg a falu neveket, amelyek a geológiai rétegeknek adták nevüket.

1960 márciusában Calgarytól 60 km-re dél-nyugatra végeztünk méréseket. Még jóval a munka kezdete előtt vettem jegyet a Minneapolis Szimfónikus Zenekar hangversenyére, amelyet Doráti Antal vezényelt. Kimentem a kúthoz a feltétellel, hogy bejöhetek a hangverseny napján. A vállalat tulajdonosa nem volt klasszikus zene kedvelő, de behozott a hangversenyre s másnap reggel vitt vissza. Nagy élmény volt hallani a zenekart a Calgary-i amatőr zenekar után. Nem voltam hajlandó kihagyni bárhogy is nem tetszett a főnökömnek.

Calgarytól közel 350 km-re kellett egy kisebb méretű mérést elvégezni. A kút Nordegg felhagyott bányafalutól volt még 60 kilométerre. Valamikor még a két világháború között fontos széntermelő központ volt. Lassan lecsökent a kereslet szénre, pedig igen jóminőségű volt. Több szénbányának a lezárás let a sorsa. A bányászok elköltöztek, otthagyták házaikat, a faluban már csak egy benzin kút üzemelt, onnan lehetett telefonálni. A hegyek közti olajkutat egy fakitermelő úton lehetett megközeliteni. Pár napig folyattuk a kutat, hogy elképzelést szerezzünk a képességéről. Egyik munkásnál volt horgász felszerelés és amikor nem volt szolgálatban a közelben lévő patakhoz járt horgászni. Mindig fogott legalább 10 pisztrángot s azokat sütöttük meg vacsorára a lakókocsinkban. A begyűjtött adatok kiértékelése után a tulajdonos úgy döntött, hogy egy nagyobb méretű mérést kell végezni a tároló méretének meghatározására. December elején kezdtük a munkát s több mint három hétig termeltük a kutat, de akkor már nagy berendezésen keresztül. Az első két hétben én voltam kint pár emberrel, betanítani a mérés pontos elvégzést. Naponta vezettem be Nordeggbe a benzinkút állomásra betelefonálni a napi jelentést Calgaryba. Az egyik reggelen, az akkor már csúszós havas úton a reggeli nap a szemembe sütött és kényszerített gyorsan rálépni a fékre. A kocsi csúszni kezdett de szerencsémre végül is megállt, úgy hogy az első kerék csak pár cm-re volt egy legalább 40 m mély szakadék szélétől. Akkor még cigarettáztam: rágyújtottam s vártam, hogy kicsit megnyugodjak. Végül beinditottam a kocsit és hátrálni kezdtem, az ajtót nyitva tartva, hogy készen legyek ugrásra ha csúsznék a szakadék felé. Ha ott bezuhanok a szakadékba senki nem keresett volna késő délutánig s addigra talán már nem lettem volna életben. Szerencsére megmenekültem egy esetleges nagy tragédiától. Egy fiatal kollégám vette át a kutat a másik két hétre, aki december 24-én reggel vezetett be Nordeggbe leadni a napi jelentést. Visszafelé félúton, egy nagy hóviharban elakadt és 30 kilométeres gyaloglás után, Karácsony estéjén érkezett vissza a kúthoz.

1961 februárjában egy speciális mérést kellett elvégezni a Fort-St-John, BC-től még 70 km-re fúrt olajkúton. A Union Oil egyik mérnökével vezettünk a Calgarytól 1000 km-re fekvő helyre. A kútnál volt lakó kocsi, igy csak élelmet kellett vásárolni. Magunk főztünk, a kollégám bevásárolt több darab marhahúst. Az egyik nap felemeltem az egyik csomagot s kijelentettem, hogy marhapörköltet fogok készitenі belőle. Amikor meglátta, hogy marha borda (standing rib roast) van a kezemben, kijelentette, hogy abból csak akkor lesz marha pörkölt ha őt először megölöm. Akkor tudtam meg, hogy a kanadaiaknak (azóta nekem is) a marha sült és a steak milyen inyenc falat. Egy másik darab húsból készitettem marhapörköltet. Két másik Union Oil mérnök is feljött megnézni hogyan termel a kút s együtt fogyasztottuk el főztömet. Annyira ízlett nekik a marhapörkölt, hogy szinte kinyalták a lábast.

Borzasztó hideg, -35°C körül járt a hőmérséklet és 50 km/ó sebességű szél fújt. Minden fél órában kellett a nyomásokat feljegyezni és mérni a termelt olajat a tartályban. A tartály legalább 6 m magasan volt, a tetején lévő nyiláson engedtük le a mérőszalagot. A dermesztő hidegben és a süvítő szélben életveszélyes volt felmászni a létrán a tartály tetejére. Senki sem figyelt, hogy nem történik-e valami baleset, amikor egyikünk dolgozott a másik akkor aludt. Egy megcsúszás és kővé fagyhattunk volna. Még most is megbor-

zadok ha rágondolok.
Egyik alkalommal egy kollégával mentünk kútmérést végezni Calgarytól 100 km-re. A tulajdonos vállalat útleirását követve egy havas úton elakadtunk. Nem messze láttunk egy kút helyhez hasonlító területet, de miután gyalog bevittük a szükséges kellékeket jöttünk rá, hogy az csak egy becementezett száraz kút helye volt. Visszavittünk mindent s elmentünk a legközelebbi farmházhoz megkérni a tulajdonostt, hogy traktorjával húzzon ki bennünket. Felhívtuk a Calgary irodát s akkor derült ki, rosszul adták meg az útirány, miután megtaláltuk a kutat minden további probléma nélkül.
1962 márciusában Calgarytól 500 kilométerre fekvő Paddle River földgáz mezőben több kúton végeztünk mérést. A kezdetkor még tél volt sok hóval, de mire a munka végéhez értünk már kezdett felmelegedni és olvadt a hó. Majd térdig jártunk a sárban, mert köves utakat még nem épitettek a kutakhoz. Hazafelé megálltam Lukács Jóskáéknál Edmontonban, aki visszament az egyetemre Mester diplomázni. Amig náluk pihentem felhívtam azon barátomékat, akikkel szinte minden vasárnap este bridzseztem edmontoni egyetemeni éveim alatt, de a lakás tulajdonosa közölte, hogy barátomék Torontoba költöztek a közelmúltban.
Áprilisban befejeztem a lemért kutak eredményeinek a kiértékelését és elkészitettem a jelentéseket. Amig a talaj teljesen ki nem száradt nehéz-járművekkel tilos volt az utakon közlekedni, tehát jóformán semi munkám nem maradt májusra. Mivel volt egy hónap szabadságom, egy kelet-kanadai és észak-keleti USA-i kirándulás mellett döntöttem. Torontoban voltak egyetemi társak, akikkel együtt jöttünk Kanadába, Niagara Fallsnál pedig anyám unokaötcse lakott és New Yorkban pedig unokahúga, gondoltam meglátogatom őket is. Szombat reggel indultam Calgaryból és hétfőn este felé érkeztem Toronto külvárosába. Egy benzinkútnál, ahol megálltam autómat feltöltetni, megnéztem a telefon könyvet, aminek legújabb kiadása akkor jött ki. Meglepetésemre az Edmontonból elköltözött barátaim már benne voltak. Azonnal tárcsáztam. Szerencsére otthon voltak és hívtak is azonnali látogatásra. Rövid beszélgetés után megkérdeztem, hogy lenne-e alkalom bridzsezni, amig pár napig ott tartózkodok. Negyedik játékosnak barátom felesége felhívta egyik kolléganőjét, aki bridzsezett s kérdezte mikor ér rá. Szerdán összejöttünk egy partira, miután Torontoban maradtam, mert a bridzs partnerből menyasszony, pár hónap múlva pedig feleség lett és 55 év után még mindig feleség maradt.
Sok élménnyel zárult a három év a kis vállalatnál. A mérések végzése mellett nagyon sok földgáz-kút termelékenységének a kiértékelését és a jelentések elkészitését végeztem. Megismertem Alberta gáztárolóit, kitűnő gyakorlatot szereztem, amit azután jól felhasználtam a későbbi évek folyamán. Egy idő után a munka rutinossá vált, nem láttam jövőt az ottmaradásban. 1963 áprilisában állást változtattam, egész gázmező, nemcsak egy kút, letermelését akartam tervezni. Dome Petroleumnál kaptam állást, ahol egy 440 km^2 kiterjedésű gázmező optimális letermelését kellett megtervezni. Utána több mező működését analizáltam és újakat tettem termelésre.
Igy kezdődött pályafutásom itt Kanadában, tele élményekkel, sikerekkel. A lehetőségek meg voltak csak ki kellett azokat használni. *(2017 junius, Calgary, AB)*

ELSŐ NYÁR

Imre Markó: **Walk in the Park**

Winston Churchill said something like: "you can always count on Americans to do the right thing - after they've tried everything else."
Finding a job for the Summer of 1957 proved to be a rather difficult endeavor, let alone one that we could perform without killing ourselves. When we had heard that logging was prohibited in the National Parks and there were job available, André Béla, Lehel and I were hired and reported for duty in the middle of May in Yoho National Park. In order to avoid misunderstandings and prospective fiction with the other workers, Mr. Doak, the Park Superintendent called a meeting to introduce us on evening of our arrival. This was the first complete sentence in English that imprinted in my mind: "there are over here three Hungarian boys ... ". The next morning the Ranger took us out to the edge of a clearing to a pile of 4-6 " diameter lodge pole pine logs, gave us each a double blade axe and showed us how to peel and stack up the logs. Standing in snow above our ankles and wearing donated oxford shoes, we took on the challenge barehanded. By noon our palms were full of blisters, but we kept on peeling. As we found out later that the peeled logs served as railings for horse corrals. So much for the prohibition of cutting trees. Some time later, we noticed that workers drilled holes in the rock face of the cut banks along the Trans-Canada Highway under construction and inserted pine branches in them. What kind of a planting is that ? Do these people expect the plantings to take root ? Later we learned that the the holes were drilled for dynamite sticks and the branches marked their location for the powder monkeys.
When the park staff saw our enthusiastic attack on the corral railings, they called for more of "these guys" . Consequently Grozdits, Gyuri, Hudák, Jancsi és Orosz, Iván (?) joined our ranks. Jancsi spent most of his time in the Summer maintaining the landscaping around Mr. Doak's residence. The first month or so, we stayed at the main camp close to town along the Kicking Horse River. Elk herds were common company and bears came for hand-outs. The cook warned me about losing my hand as part of the hand-outs. After we finished the peeling assignment, I joined a telephone line repair crew charged with restoring lines that connected the central dispatch with the fire look-outs and were damaged during the winter. Few weeks later the three of us (Béla, Lehel and I) and three or four Canadians were relocated to tar paper shacks at Misko camp some 13 miles downstream from the main camp off of the new grade of the Highway. One time we had gotten a ride to town and our driver "forgot" to pick us up. We were waiting until just shortly after midnight, when I took off along the roughed out Highway grade. It was a beautiful Moonlit night. Every stump looked like a bear just waiting for me. Béla and Lehel also took off shortly thereafter. We arrived at the camp just in time to catch a few z-ees, then got up and went to work. Béla also wrote up this adventure and the camp life in more detail. Workers at the main camp referred to our hike as the "walk" - some with malice and some with admiration. We spent most of remaining time that Summer on the clearing of brush and trees in preparation for the construction of a new fire access road. Here we again fell victims to ignorance. We had to stack the cut trees into piles instead of just chucking them down the hillside. Why bother? As we learned, the slash was burned safely when weather was favourable. In the meantime a couple of drunkard Scotsmen were building a bridge over the creek. Apparently we failed to appreciate the pristine alpine environment, I just considered hostile wilderness. Homesickness began to work on us. Béla contacted the Hungarian Embassy in Ottawa and the University of Sopron to explore the prospect of repatriation. I followed suit - monkey see, monkey do. Even though Béla received favourable responses, I gave up pursuing the matter after I received three dissuading letters, including one from my mother. We saw the train taking Béla to Vancouver from the new bridge, but could not spot him. By the middle of September night freezing and daytime snow flurries occurred with increasing frequency,

2017 szeptemberwhile Vancouver enjoyed an unusually warm Indian Summer - which helped heal our homesickness somewhat when we got there.

Obviously, I followed the American way and did the right thing by staying in Canada. *(2017 September, Eugene, OR)*

IRODALMI ÍRÓGATÁSOK

RECENZIÓ

Veszely Ferenc: *Vágy és való:* Király Ilona, egy az egyben

(Afféle irodalmi- kortársi- sorstársi értékelés, amit eddig tudtommal senkitől sem kapott.)

A kanadai magyar irodalomnak több költője van, akinek minden publikált versét olvastam, többet nem egyszer. Közöttük van Fáy Ferenc, Tűz Tamás, Németh Ernő és a Kapocshoz kötődő három elhivatott költő: Tamási Miklós, Pintér László és Király Ilona. Mint kritikus, Németh Ernőn 'érettségiztem', és Tamásin 'diplomáltam'. Igyekeztem alapos, értő, és teljes munkát végezni. Király Ilonáról legújabb, netán utolsó új kötete kapcsán, ami összegező jellegű, úgy érzem ideje nekem is összegeznem a mondanivalómat. Nem lesz könnyű feladat, mert míg Némethről és Tamásiról ismeretlenül és posthumusan írtam, az általam személyesen is ismert Pintér mellett Király az, akivel bár soha nem találkoztam, de akit levélváltás és telefon beszélgetés útján valamelyest mégis személyesen is ismerek. Belső ismeretségem kizárólag versei olvasásából fakad. Viszont vallom, hogy a költő verseiben mutatja meg legjobban önmagát, és semmi kétségem sincsen aziránt, hogy Királyban — minden jogos és jogtalan aggodalmai ellenére — komoly költőt tarthat magáénak a kanadai magyar irodalom.

De élő valakit kritizálni, még ha igazat írunk is (vagy netán éppen ezért?) bajos dolog, még a barát is megsértődhet rád, mint tapasztaltam. Király több versében is kinyilvánítja, hogy neki 'méreg' a kritika, személyesen veszi azt, sőt úgy érzi, hogy kritikusa 'tapossa', sőt 'eltiporja' őt. Márpedig a kritikus csak úgy tud kritikát írni, ha teljes képet ad, tehát a 'rosszat' is be kell vennie nemcsak a 'jót', mert különben falat fest, fehérre mossa alanyát — szóval kantátát, nem kritikát ír.

A kritika lényegében értékelés kell, hogy legyen, tehát a megbecsülést és a megértést kell szolgálnia. Ehhez szükséges a teljes kép. Következésképpen a költő születése, neveltetése, iskolázottsága, életkörülménye és életélményei ismerete egytől egyig szükségesek költészete megértéséhez. Ezen felül még egy meghatározó dolog van: kikutatni/kimutatni a költő indíttatását az írásra. Ezek bírnak külön-külön és együttesen is a legnagyobb befolyással mind reá, mind munkásságára meghatározóan. Ezeket elhallgatni nem lehet.

A kritikus dolga nem csomót találni a fűszálon, nem a szemére hányni a költőnek elkerülhetetlen korlátoltságát vagy hiányait. Csak úgy végez hasznos munkát, ha értékeli és megbecsüli (nem felbecsüli vagy lebecsüli) alanyát. A holtaknak már mindegy, de élő alanyok esetében a kritika konstruktiv, nem destruktiv dolog kell hogy legyen. Ennek lényege a megértés és az elismerés. Korlátoltsága mindenkinek van, a kritikusnak is.

Ugyanakkor le kell szögeznünk: senkinek sincsen oka szégyelnie származását, neveltetését, esetleges életkörülményeit, mint ahogy nincsen oka büszkének sem lenni egyikre sem. Ugyanez áll a születési nemre, sőt az életkörülményekre — esetenként magára az életre is. A kérdés nem az, hogy mink van (tehetség, pénz, alkalom, stb.), hanem az hogy mit tettünk vele? Éltünk-e lehetőségeinkkel? Használtuk-e őket és hogyan? Csak ezért lehet bennünket dícsérni vagy elmarasztalni.

De nézzük a VÁGY ÉS VALÓ-t ami, mint mondtam, nemcsak Király legújabb verses kötete, de mintegy költészetének összefoglalója is (ISBN 978-0-9949056-1-1, Corvina Publications, Toronto, 2017. A címlap tervezője B. Toth Klára). A 14 x 22 cm méretű papírkötéses könyv 150 oldalon 230 verset tartalmaz. A címlap egyszerű és nagyszerű. Közepén a kisebb vastag betűvel a költő neve, nagyobbal alatta a kötet címe. Halvány ceruzarajzban a címlap alsó harmadán a majdnem csupasz földön egy négykézláb térdelő, de égbe néző nő a jobb felső sarokban szárnyaló galambra tekint. Király egész életének tömör metafórája, világosan, szépen, szerényen, sokatmondóan.

A VÁGY ÉS VALÓ alcímei, s a címadó versek fényjelző sorai: *MIT ADHATOK MÉG?* -49 vers ("Elmélkedik az ember, míg csak él, / hiszen gondolkodó lényeknek születtünk, / keressük éltünk célját, álmait. / Így a versek egyre csak gyűlnek bennem, / s ezeket vágyom másnak adni itt." 7o.). *FOGY AZ IDŐ* -42 vers (Már alig látok. Gyenge a szívem, / s látom a létet hatalmas ívben / átfogni az égboltozatot." 56) *EGY KORSZAK VÉGETÉRT*- 35 vers. ("Bár oly sok csapás érte / az e korban felnőtteket, / megedzett, elszánt lelkeket / látok, ha visszanézek." 76o), *SZERETNÉL JÁTSZANI* -40 vers. ("Szeretnél játszani / s boldognak látszani?" 112o). *A FÁJDALOM ÖSVÉNYEIN* -42 vers. ("Ha a fájdalom elcsitul, / s békén hagyja a testet, / szállok a lélek szárnyain, / s egy szebb világot festek." 135o). A kötetben benne van Király életre szóló gyökeredzése és kötődése/kötöttsége a földhöz, a szolgálathoz, a munkához, azok értékrendszeréhez. Ugyanakkor benne van minden égre néző, örökös elégedetlenségében békét kereső vágya, ami csak percekig adatik meg neki. Egy ilyen meghitt perc:

> Esténként vágok nagy kosár füvet,
> sarlóval, kézzel, csendben, boldogan.
> A kerítésnél szemével követ
> a velem együtt vénülő lovam.
>
> GAZDAG ÉS SZEGÉNY, 30o

A földhöz gyökerezettség és az égbe nézés máshol:

> Csak talpalatnyi föld. — Bárhol a nagyvilágon.
> Hol meglelem helyem. — S helyemen meg kell állnom !
> Köröttem zúg a szél. Kérőn nézek az égre.
> A hit gyökerei bennem lenyúlnak mélyre.
>
> BÉKÉT LEHEL A FÖLD, 59o

Milyen mélyre? Gyerekkori neveltetésére. Ahol a hagyomány szerint a leány gyermekbe korán bele nevelték az elméleti Isteni gondoskodás mellett hogy ő szorgos, dolgos, önfeláldozó, tehát valós gondviselője legyen majdan az ő "urának." Király úgy nő fel, hogy mindent, amire nevelték, egy életre a magáévá tesz. Miközben minden férfi női ideáljává válik — hasznos, dolgos, szerető, megbízható, felelősségtudó, hűséges, önfeláldozó házastárs és anya lesz — ő maga egy életre csapdába kerül. Fogollyá, alárendeltté teszi a kötelesség, amit ő Muszájnak nevez. S minél nagyobb energiával (mint mondja "rugós lábbal") dolgozik, annál kimerítőbb helyzetben találja magát. Hálátlan szerepbe kerül.

> És itt van férjuram.
> A jobb karjára béna.
> sosem figyel reám,
> vagy legfeljebb csak néha.
> Követelései
> egy örök készenlétben
> tartanak, bár magam
> sem vagyok egész épen.
>
> SZÉTSZAGGATOM MAGAM, 55o

Önfeláldozó szerepvállalásának következményei vannak. Nem végzi el az egyetemet. Jóformán semmi szabad ideje sincs. Verseit munkaközben, a fejében írja, és sebtében veti papírra. Nincs ideje csiszolni őket. Néha más végzi a gépelést is. És nincs menekvés. "Viselnem kell, mint rossz ruhát, / a rám aggatott gondokat... // Kopottan és nyomás alatt / állom helyem míg csak bírom!" VISELNEM KELL, 73o. Mint már leírtam: "Király az életét túlterhelten, a feladatok súlyától roskadozva, emberfeletti megfeszítések, kielégítetlen vágyak, és a teljes, rémítő magány élményeként éli át, állandó örlődésben." Az egyetlen, amit kicsikar magának az élettől (és a férjétől, akiért és akinek annyit áldozott és aki nem értékeli úgy azt, amit ő), az a talpalatnyi föld, egy ontáriói "hobby farm," ahol lelke megnyugvást (és keze több többlet teendőt) talál.

Lehet Királyt kritizálni? Lehet. De míglen több kanadai magyar, magát költőnek valló fogalmát a versírásról meg lehet kérdőjelezni, ő nem tartozik ezek közé. Királynak nagyszerű ritmusérzéke van, ami minden verséből kilüktet. Gond nélkül alkalmaz hangsúlyos magyaros verselést vagy verslábakon táncoló sorokat, (nemcsak jambusokat és trocheusokat, de daktilusokat és anapesztusokat is használ), s ezeket is jó ütemben ropja. Ezért érthetelen, hogy sántító sorokat is tartalmazzanak versei, s hogy ezek javítatlanok maradjanak. Hanyagság? Időhiány? Maga Király megzavartságára hivatkozik. Gépelni se tudja zavartalanul a verseit, "mert cseng a telefon."

Bár el sem tudom képzelni hogy Király, míg él, valaha is abbahagyná a versírást, a *Vágy és való* olvasójának az az elkerülhetetlen érzése támad, hogy ez Király szándékoltan utolsó, egyben életét, pályafutását összegező kötete. Erre utal a költő KRITIKA MAGAM FELÉ című verse. Érdemes közelebbről megvizsgálni.

A vers telítve Király értékeivel, másokat maga elé helyezéssel, vívódásaival. Az első versszak Király költői hivatástudatáról szól, gyerekkorától magáévá tett, belső adni vágyásával töltve:

Valaki vagy. — Nem nagyobb önmagadnál.
Jó lenne, ha még soknak, sokszor adnál
biztatást, meglátást, kis élvezetet.
Használd fel arra ezt az életet,
hogy meg tudd tenni amit meg kell tenned,
mielőtt végleg el kell innen menned.

A második versszak tömör, kemény számvetés, azt hiszem túl kemény. Kicseng belőle a megérdemelt elismertség fájdalmas hiánya, s az igazságos elbírálás igénye.

Nem vagy nagy érték. Ezt magad is látod.
Hiába magasztal néhány jó barátod,
a felsőbb kör kegyetlen megtagad.
Magad vagy s el kell bíráld önmagad,
hogy a költészeted valóban érték,
vagy kortársaid rossz mértékkel mérték.

Kik azok a kegyetlen "felsőbb körbeli" kortársak akikre Király utal? A hazai kritika képviselői? A szocialista realizmus liberalista-kozmopolita "haladó költői" akik Sztálinról írtak kantátákat? Aligha. Vagy vannak a kanadai magyar kortársi irodalom között személyek, akik tényleg lenézik Királyt? Azt a személyt, aki félvakon is "látja a létet hatalmas ívben átfogni az égboltozatot?" S nemcsak mondja, mutatja is, lásd ezt, az egész diaszpóra himnuszának is beillő versét:

"Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!"
Úgy is, ha máshol lesz a sir, mi egykor eltakar,
mert azt sosem feledheted, hol sarjadt gyökered.
Bárhová ültet is a sors, e gondolat veled
marad és nyomja lelkedet, sőt, vérzel is talán
a modern faj-megkeverők új műtőasztalán,
hol a nemzeti öntudat kivágandó fekély.
Éltük adták hős őseid ezért a nemzetért!
"A nagyvilágon e kivül nincsen számodra hely."
Bár úgy tűnik, hogy rátalálsz, a jólét átölel,
s egy pillanatra azt hiszed, hajód a révbe ért.
Miért fáj hát mégis szived a szent hazaiért?
A szóért, mire tanitott kisgyermekként anyád,
a földért, ami felnevelt, mit úgy hivtál: hazád,
a népért, kinek része vagy. A sok ostorcsapás,
mit elvisel, fáj hátadon túl száz határon át.
Hogy ottmaradtál hű utód, hol ősöd hona volt,
csak az idegen hatalom más országhoz csatolt,
vagy vándoroltál hontalan, mintegy sorsüldözött,
a zsarnoksággal mert hited, nézeted ütközött?
Közös a nyelv, közös a múlt, közös az akarat:
ne vesszen el hős ezer év az átoksúly alatt!
Szétforgácsolva nemzetünk, megcsonkitva hazánk.
Felmérhetetlen feladat vár itten még reánk!
Ám jőni fog, ha jőni kell: egy újabb nemzedék,
ki tiszta szemmel látja majd a múlt idők sebét.
És tenni fog, mert tenni mer! A lelkiismeret
vesztébe nem engedheti az ősi nemzetet!
Európa keretén belül is fennmaradhatunk,
ha a viszálykodás helyett mind egyet akarunk.
Őrizzük, ápoljuk a szót, a magyar kulturát!
Igy áld, vagy ver a sors keze: e nemzet él tovább!

A SZÓZAT SZERINT – HÁLÁS SZÍVVEL, 51 o

Melyik 'felsőbb körbeli' mondhat magáénak egy ilyen verset? Mi, akik elhagytuk hazánkat, valamennyien jól ismerjük a magányt. De ki közülünk írt jobb verset erről ennél:

Cellaablak. – Parányi fény.
Beszűrődő, halvány remény.
Van még ott künn egy más világ.
Van még talán, ki vár reád.
Cellafalak. – Bezárt magány.
Magány a kín hatványfokán,
mit elviselni nem lehet.
Lappang benned az őrület.
Bár akad néhány cimbora,
kikből barát nem lesz soha,
csupán a sorsban osztozik,
abból kiszállni nem segít.
Napirend, pontos, megszabott.
foglalkozás, s a megszokott
mozgás, evés, tisztálkodás.
Rabágyon ébren álmodás.
Cellapadló, piszkos, kopott.
Unottan néz minden sarok.
Eltompul lassacskán az agy.
-- Vagy ráeszméltet, hogy ki vagy?
Jön néha egy-egy pillanat:
beléd hasít a gondolat.
Emberséged kerül felül,
hullámzol, tajtékzol belül.
Mi mar? A lelkiismeret?
Vagy hogy a cella eltemet?
A bűn után a büntetés
jogos. Az önvád szenvedés.
Van még ott kint egy szebb világ.
Jöhet még, aki hat reád.
Beszűrődő parányi fény.
Új élet vár! Van még remény!

CELLÁBAN - SZÜRKÜLET, 126 o

És végezetül, pedig még sorolhatnám, bár minden kanadai költő írt hazai emlékeiről, van valaki aki szebben, láttatóbban, több

érzelemmel tette ezt?

Poros utak, - nyűtt emberek.
Megrakott szénásszekerek.
Ökrök - mint példamutatók:
türelmesek, teherbírók.
Útszéli bádog feszület.
Őszinte, igaz lelkület.
Tisztára meszelt kicsi ház,
melyre őrzőangyal vigyáz.
Ájtatos kendős asszonyok,
jószívűek, ésráncosok.
Kemence, frissen sült kenyér.
Szende leány, hetyke legény.
Pipacsmező, pacsirtaszó,
pásztor, gémeskút, itató.
Vetés, kapálás, aratás.
- S ha úgy adódik: áldomás!
Mindent a maga idején.
Ki-ki megállt saját helyén.
Minden szerény volt, -egyszerű-,
s épp ez volt benne nagyszerű!
Ez volt falum. - Ez volt hazám.
Egy élten át hatott reám!
Normát szabott, - irányt mutat:
becsület nyomdokán kutat.
Ám a kor fejlődést hozott.
Minden nagyon megváltozott.
Aszfalt boritja az utat,
s az embert önző öntudat.
Városba özönlött a nép.
És nem tudom miért, miképp,
valami közben elveszett:
becsület, erkölcs, szeretet.
Hát ez lenne a haladás?
Autófék, lárma, rohanás?
Hangszóró pacsirta helyett?
- Sir bennem az emlékezet!

EZ VOLT FALUM – SZÜRKÜLET, 74 o

Hűségében, mélységében, szépségében ez a vers ott van Németh Ernő balatoni emlékei, Fáy Ferenc PÉCEL je, Miska János MINDENSZENTEKI VÁSÁROK ja mellett. Ki vethet Királyra követ Torontóban? Vagy a 'Soproniakról' lenne szó, akiknek Király örökre 'Tuki' marad? Valóban, a kivándorolt egyetem hat érdemes költőt/írót adott a kanadai magyar irodalomnak: Pintér Lászlót, Tamási Miklóst, Király Ilonát, valamint Apt Kamill, Major Richárd és Bölecz Béla írókat. Hozzájuk sorolnám, mint olvasott irodalmárt/kritikust a már nem annyira ifjú Jablánczy Sándor doktort, aki alábecsülhette Királyt. Remélem itt jobb belátásra bírni. Ezek közül Pintér, mint Király, bőtollú, született költő akinek, mint Királynak, létszükséglet az írás. Ő is megosztó, tanító szándékkal ír, aforizmái mély bölcsességek tárháza. Romantikus lélek, nagyszerűen fordít ilyen tipusú verseket angolról magyarra. Ő a kanadai magyar szerelmes vers egyik csillaga. Királyhoz hasonlóan falun nőtt fel, különben szöges ellentéte Királynak, mert nála a falusi élet egyenlő a szegénységgel, amitől menekülni kell. Bár szülőfalujába tér vissza megtalálni ideálját, a falusi életet messze maga mögött hagyja. Tamási Miklós korunk Mikes Kelemenjének tudta magát, megérdemelten. Ő a beilleszkedés nehézségeinek, a hontalanság problémáinak iskolapéldája. De a bevándorló sorsának legjobb krónikása Király. Apt Kamillal a Kapocsban ismerkedtem meg, minden mesemondónak járó tiszteletem az övé, ahogyan ízesen, mélyrelátóan krónikálja életútja érdekesebbnél érdekesebb epizódjait. Kétségtelenül irodalmi értékű könyveket adott ki Major Ricsárd és Bölecz Béla, amelyekről már írtam a Kapocsban. Bölecz könyve különösen a kanadai magyar irodalom eljövendő kanonjába való. Könyve óriás fontosságú és jelentőségű ítélete a mult század korának. Király ebbe a társaságba illő, való költő. Nem lehet kirekeszteni. Persze vajúdnia ettől még továbbra is lehet. Ez minden valamire való költő és író sorsa. És vajúdik is, mint az elemzés alatt lévő versben, tovább:

Ekként vajúdom, s magamhoz beszélek,
miközben felcsendül bennem az ének.
Elfojtom sokszor, néha még leírom,
hogy csillapuljon fojtó belső kínom,
mert hátha lesz még aki itt megért.
Másért teszem? Vagy csupán magamért?
Önigazolásként, hogy életem
nem volt hiába s még remélhetem,
hogy mondanivalóm eljut sokakhoz.
Ha már nem leszek, velem mégis osztoz
érzést, véleményt sok ismeretlen.
Éltem. — Gyötrődtem. — Írtam. — Szerettem.

VÁGY ÉS VALÓ, 32 o

Kell ennél többet tennie bárkinek? *(Kamloops, 2017 junius 15)*

N O S Z T A L G I A

Joe Barabas: **Ode to the Soproners**

"The first five years in Canada passed. We became Canadian citizens. About the effect of that on my life, I hope to write for the next edition of our Kapocs." – That was my closing remark, closing statement or perhaps an enthusiastic promise at the end of my seventh life story I wrote for the last (Apr. 2017) issue. The e-mail from our Editor eame promptly to remind me of my obligation to continue to write. If he prints these lines then he will allow me to quote from his E-mail.

"Why stop something good in the middle? Your continuing pieces on past recollections was a much read and commented on series in our journal. With all the memory searching you did I am sure a lot of detail remained unsaid, rather unwritten. There is still time to send some to me. Your dear daughter already wrote a charming piece on your garden(ing) and you may wish to add to it."

Have I ever got an awakening from this! It created so many thoughts in my mind in response to this, that if my fading memory does not totally fail me, I will at least be able to add a few paragraphs to this effort of mine. But before I go ahead of myself, I have to say that Laci's words are flattering. This sort of makes one not to renege but to do it. It is also very kind and boastful, people should get more of that in life. Then it is perhaps a bit conniving too. It is nothing less but a brilliant way to get someone to act. I do not want to compete with Kulacs giving you the good words of approval and thank you for all the effort a few of you put in for our behalf, but it is due for all of you who actively participated in carrying our name, affairs and help administering many of the functions being created in the name of the Sopron faculty, the Sopron group.

Retfalvi's invitation to write, and the encouraging comment was a very welcome note. "It was much read and commented on..." I have heard encouraging words from Laci, and my closest friends before but "much commented on and widely read is new to me, and it did surprise me. Would certainly love to know

about some of those comments. Reading the Kapocs in the past, I did not realize any notes or comments written on other members articles or stories. I may not of course had been as attentive in the past as I may be now. I was itching to tell a few of the others, how I would love to read more of their writing, or how I simply was taken by their style or more so with their experiences. Enjoyed stories from those who went all over the world, even other continents. Had reports from Africa, South America. Some came back with another language to their credit. Some made a living in other trades. The early stories about the coast camps and the life of the 'chokerman' was always interesting to read, and a favored of mine stories. The most colorful of these logger stories were written by Gyorgy Szabo. Even so I too experienced similar life in my earlier times in logging, I could not give it back to the readers so fresh and live as he did, and I hope still he will do so. Like to read Kamill's mining stories, his adventures in various positions and places across Canada, his stories from South America.

As I sat down and searching for words to write further here, the short news from Tibor came about the departure of Sandor Fonagy. Another Sad News, the e-mail says. Who is it this time? Than it is always sadness. I did not see Sandor since about 1965 or 1966. We both worked for Weldwood, and rubbed shoulders in the main camp of Toba Inlet only for a short time. There was what we called the Round House. Here was where the camps dignitaries (we too) bunked and in the center area important things were discussed or debated. As I knew Sandor he used to be an avid debater. Here as I recall him being new in the field, he was modest and more to listen and learn. I looked in my Black and Whites and found his young face at a company gathering in Vancouver sitting near the CO-s table among a few other familiar faces we worked with in those years. My scanner unfortunately is not good enough to get a fair image to present on these pages. As we never came to see each other since the sixties I will remember Sandor as a young man always. You remain So and Rest in Peace, Sandor!

You may not believe, but the monthly lunch meetings of the Sopron group became the high light for me too for a number of years now. Trough the Big 'Files' that gets to be forwarded to me by Csumi and John Kiss and the pictures that Tibor sends I feel close to the group. Because sometimes we take these electronic marvels for granted, and the file does not want to open, even if otherwise everything seems to be in order, it will be greatly missed. Too bad that the video we used to get from Tibor is not available anymore. However, I should be thankful, and I am, for being able to enjoy your moments, home on my computer. Cooking lecso was always a good time to get started to get sentimental and remember we are still Hungarians in this waste land of Canada. This year again, like a year ago I was avoiding the hot ones, that was very important in this most noble of our nation's cooking event, but then you sneak one in and it is not making it much noticeable, so you put in a few more and it is good, no harm to tickle the old throat a little. It was boiling hot when I stopped a minute to check out the world on the internet and noticed some familiar name trying to get to me on 'Skype'. Quickly turned the stove off under my pot of pride and settled down to greet this old classmate of mine from our home town Kecel. Even so, I did not see him since 1951 at grade 8 graduation last, I knew of him settling in Australia in 1957 but not much more. During this summer we found each other on Facebook, so I knew he took school of mining in Nagybatony near Salgotarjan. I got to know that now he lives in Dimboola, Victoria, Australia. A nice quiet place on the edge of the desert somewhere between Perth and Melbourne. He is retired there. One click on his newly listed name Alex Orcsik and he came on: "Szerbusz Jozsikam!" We have of course, slowly, all exited got on for a full hour. This is the first time I have spoken to anyone in Australia on Skype. On our class picture from 1951 Sandor was standing on the first row on the left edge. He was 14 then, a hansom boy with a big smile. On the screen here with grey beard, but again smiling eyes looking at me from distant Australia. Our voices faded in and out but I still learned how our country men got on in Australia. I used to say, in Canada I never earned a penny outside of the forest industry. His story was quite different from mine. He cheerfully like an Australian told me his many adventures or he says only part of it. We are both looking forward to continuing soon. I turned the stove on my pot of lecso the next morning before I went back to the internet. Allready there was my old Aussie friend posting a video on his Facebook page: a beautiful presentation of the 'miners hymn'. It brought on such powerful nostalgia, that I had to sit down and listen to it in its entirety, over and over again.

Szerencse fel! Szerencse le!
Ilyen a bányász élete.
Váratlan vész rohanja meg,
Mint bérctetőt a fergeteg.

Nem kincs után sóvárgok én.
Bányász kislányt óhajtok én.
Bányász kislányt óhajt szívem,
Ki szívében bányász legyen.

És hogyha majd a föld ölében végóránkat éljük,
Isten kezében életünk, Ő megsegít reméljük!
S te kisleány ne bánkódjál,
Bányásznak halni szép halál,
Egekbe szállani fel, fel!
Szerencse fel! Szerencse fel! Szerencse fel!

Ode to us all! Soproners. That goes from Selmecz to Sopron and to Vancouver. From that we are. A very different, distiquiushed group. We bacame so by history. Like Sopron from Selmecz, so is this group from Sopron to Vancouver.

Ode to Canada ! That opened the doors, kept it's promises, looked after us well, gave us opportunities. We lived here quietly, not making too much waves in it's social or political ways. Maybe we were partial to the one governement that opened the door for us, but we lived well with all other Governements federally or provicially too. As we were peaceful in Sopron in 1956, so we remaned peaceful in Canada. *(Redcliff, September 23, 2017)*

Erdész vagyok, csöndes tanyám erdő mélyében áll,
Hová csak farkas és madár, szelíd kis őz talál.
Feledve rég a külvilág, csendes az életem
/ /: És mégis megsebzé szívem az égő szerelem://
A bíbor színű alkonyat terólad mond mesét.
Neved dicséri a madár, ha zengi énekét.
Ábrándos álmokat mesél az esti csönd s magány.
//: Epedve súgom nevedet minden bús éjszakán://
Bükkfák smaragdja sápadoz halk őszi lombokon
Ha ballag már a vén idő az ősi lombokon.
Eltávozóban int felém szerelmem s életem.
//: Örökre nyugodalmat ád az erdő énnekem://

Julianna Barabas: **My Dad's garden**

Hello, Sopronites and also to your families and friends that might read this. It is the third time I am writing to your paper, and with pleasure. I thank all of you for the comments and feedback you gave on the stories my sister and I submitted so far, and thank you also for the pleasure that has brought Dad and Doris. Last year, I joined a local Toastmasters club through my work. In Toastmasters, the first tasks are to finish 10 speeches in a workbook called Competent Communication. What follows are is the text of my 4th speech to my club. This 4th exercise is called "How to Say It" in the workbook and challenges the speaker to emphasize word choice and description. I could think of no better topic to speak on than my dad's garden, and he has asked me to share that speech with you. I hope you enjoy this window into his world:

When my dad moved into his current home 16 years ago, the backyard was the same as most you would see in Red Cliff, Alberta - decent lawn, fenced, and nicely shaded by a cottonwood poplar next door. It is hard to image that sparse image now. 16 years has filled that yard with a riot of colour and texture, turning it into a wild chaotic oasis amongst the spartan lawns and cookie cutter flower beds favoured by his neighbours. Dad and his wife Doris have bucked the trend in Red Cliff and I invite you now into their colourful kingdom.

My dad spent his entire working life as a forester, and once told me that his dream job would be to take care of the trees and gardens in provincial parks. He has in many ways turned his backyard into a park of sorts. If you took all the trees and beds and slash piles, flower gardens and recreations areas in a single park and then condensed it into one back yard, that starts to give you the feel of my dad's yard. From the front yard, like many backyards you must go through a white wooden gate under a white wooden trellis along the side of the house. In spring, the narrow pathway is carpeted either side by lily of the valley, and the scent waves over you like a drug. Later, the ferns and yellow day lilies take over, giving the impression you are escaping into a secret forest hideaway.

You come to the yard itself and are greeted on the left by a bowing apple tree, branches sculpted into circles above you, looking like a medieval lady lifting her skirts. A crab apple stands guard on the right, and is home this year to a nesting robin right below the bathroom window on their main floor, much to their delight. Beside the apple, a sour cherry tree that blushes petal pink in spring, transforming into glowing bright transparent red in August when the fruit ripen. Behind these two near the fence used to run a couple of rows of producing grapevines - yes you hear that right - grapes in southern Alberta! This year there are hops climbing a teepee of willow branches, zucchinni vines getting ready to take over, and two goji berry plants I brought special from the Okanagan to see if my dad's green thumb can coax them to grow. A row of gladiolas form the edge of this bed this year, lined like pawns on a chessboard.

A small patch of lawn stretches the left of this corner of the garden and ends in a long flower bed - here are the precise blues and purples of the bachelor buttons, the burgundy reds of the maltese crosses and a variety of roses fill this bed. Spread among them are the perennials he now buys each year - begonias, petunias and stocks all competing for who can be brightest and best. In the middle, the pride of the prairies, three saskatoon bushes, though Dad likes to sacrifice the berries to the flocks of birds that long ago made the yard their own. At the other end is another trellis, this one brown and slowly being covered by a climbing pink rose bush heavy with blooms.

This is just one corner of this yard - the rest is filled with white painted planters arranged in an ever evolving pattern across the lawn of the yard - a stop motion camera would show a dance to equal the aerial shots of the old Hollywood musical dance numbers, creating their kaleidoscope patterns. Adding to the feeling that you have stumbled on something magical is the cast of characters spread amongst the beds. All of the seven dwarfs, some more than once, a skulk of foxes, hawks, ducks, swans, and pups all peer at each other from between the blooms. Wishes can be filled aplenty in one of the two wishing wells. The gnomes are not forgotten either and pop up in unexpected corners. The resident birds find a couple of baths to dip and play in. Doves, blackbirds, starlings, robins, bohemian waxwings, sparrows, chickdees, blue jays, magpies and tiny wrens all lay claim to the space, sometimes peacefully, others in a fury of feathers and squacks. The doves in particular seem fitting - when they start to call, it always seems to me they are saying "Csütörtök". Keeping watch over them all, more trees - a willow that keeps Dad in supply of supple branches to cut and use throughout the beds, a choke cherry, a nanking cherry, a lilac, a manitoba maple, a mountain ash the makes the waxwings drunk on it's berries in spring, a black locust and yet another willow facing the bigger one across the yard. It may not be rhyme or reason that guides the placement in this yard but rather a sense of ' just right' however wild and chaotic that rightness might be.

Dad's touch encourages nature to run as it wants to rather than be contained or convinced where it should be. He and his wife Doris sit on their covered deck, endlessly delighted by the comings and goings of the birds and flowers that fill their yard. Retirement has given Dad the time to turn one small corner of southern Alberta into a kingdom of flowers, fruit and feathers that gives us all a place of peace, reflection and amazement at how just a little attention can encourage so much growth and life.

E G Y É B

Görgényi Béla: **Kicsi a világ...és mindenki magyar- Nem! Csak a jó emberek**

2017 április utolsó két hetét Maui-ban töltöttük feleségemmel. Gyönyörű idő volt. Elmentünk egyik reggel megnézni a vizi madarakat egy kilátóhelyen. Amikor odaértünk, egy házaspár már ott volt, beszélgettek a különböző madarakról. A feleségem mehallotta, hogy a hölgy kiejtése angolos. Megkérdezte, hogy Angliából jöttek-e ide nyaralni? „Nem, mi Kanadából jöttünk", volt a válasz. „Mi is onnan jöttünk, Vancouverből". Ők pedig Powell Riverből. Csodálatos. „Powell River volt az én első otthonom itt Kanadában, még 1957-ben. A Soproni Egyetemmel jöttünk oda". A férfi szólalt, hogy ő emlékszik rá, akkor kezdett ott dolgozni az RCMP-nek. Én mondtam, hogy tavaly szeptemberben volt ott egy összejövetel a diákoknak. Ők nem tudtak róla. De mi ismerjük-e a Dobozyékat. Persze, persze, ők az egyedüli Soproniak akik ott maradtak lakni. Mi meglátogattuk őket tiz évvel ezelőtt. A hölgy hozzátette, hogy ő nagyon jó barátnője Évának, sokszor kártyáznak eggyütt, vagy csak teáznak. Jó meglepetés volt nekünk is meg nekik is.

Aznap később még egy érdekes eset volt. Bementünk a Safeway üzletbe venni vacsorára valókat. A feleségem odasúgta nekem, hogy ott van egy házaspár a közelünkben akik magyarul beszélnek. Odabujtam mögéjük és súgtam, hogy „Vigyázni kell, mert mindenhol van valaki aki megérti őket". Micsoda meglepetés volt az arcukon. Kérdeztem, hogy honnan jöttek, otthonról? Nem, ők Los Angeles-ből jöttek nyaralni. Ott születtek? Nem, ők Pestről jöttek L.A.-be. A férfi Pesten dolgozott egy külföldi vállalatnak, azon keresztül kapta a lehetőséget az Amerikai munkára. És én honnan jöttem? Mondtam, hogy még 1957-ben jöttem Kanadába a Soproni Egyetemmel. Persze, ők nem hallottak erről semmit, nem is tudták, hogy Sopronban van egy egyetem. Ők csak a Pesti egyetemekről tudtak.

Ez a két kis esemény felkeverte az emlékeimet. Hány hasonló kis történrtre emlékezek!

Az első még 1957-ben történt. A nyárra én kaptam egy munkát egy fakitermelő telepen a Vancouver szigeten. A nyár közepén a szakszervezet úgy döntött, hogy sztrájkolni fogunk. Nekünk ell kellett hagyni a tábort. Gondoltam, hogy visszamegyek Powell River-be. A fizetésünket egy csekkel adták ki, nem készpénzben. Nekem annyi pénz volt a zsebemben, hogy a kompon átjöhessek Vancouverbe. Akkor a komp még a belvárosban kötött ki. De aztán kellett keresni egy bankot ahol beválthattam a csekket. A Hastings utcán sattyogva megláttam egy táblát az eggyik bank ajtaján, hogy „Magyarul beszélünk". Bementem, de a kérdésemre a hölgy angolul válaszolt, hogy a főnök beszél magyarul, csak meg kell várni amig elérhető. Perceken belül egy idősebb ember jött oda hozzám és kérdezte, hogy mit segithet. Az ő neve Mr. Baxter. Megint meglepetés. Hamar elintéztük az ügyeimet, ki kellett nyitni egy bankszámlát a nevemen és kaphattam a pénzt. Aztán én kérdeztem őt, hogy hol tanult meg magyarul beszélni, mert a Baxter név az nem magyar.

Lassan elmondta, hogy ő a második világháború idején a kanadai hadsereggel Európában volt. A titkosszolgálati részben voltak magyar származásu katonák akik már Kanadában születtek. Ők forditották le angolra az elfogott magyar nyelvű iratokat, leveleket és rádió leadásokat. Viszont a főnökök egy másháttérű tisztet akartak a felügyelőjüknek kinevezni, ezért kellett neki megtanulni magyarul.

Aztán még ugyanabban az év őszén vettem magamnak egy angol szabású Duffel kabátot, mert a télre itt azt mondták, hogy rendszerint hideg. Amikor a vörös hajammal ezt viseltem, senki sem gondolta, hogy nem angol fickó vagyok. Egyik nap busszal mentem be a belvárosba, ott álltam két fiatal hölgy mellett akik magyarul arról csevegtek, hogy az egyikük milyen élvezetes estét töltött a fiú barátjával tegnap és hogy mit terveznek ma estére. Amikor a busz beért a belvárosba, az egyik lány odafordult és elég jó angolsággal kérdezte tőlem, hogy hol kell majd nekik leszálni, hogy a postahivatalba mehessenek. Nem tudtam megállni, hogy ne magyarul válaszoljak. Mondtam, hogy még három megállót kell menniük. A következő megállónál leugrottak a buszról.

Vagy két évvel később, bütyköltem kimenni az egyetemre. Egy szép sportkocsi megállt és felvett. Ahogy kocogtunk tovább, csevegtünk angolul és megkérdezte a fiatal vezető, hogy hogy vannak a rokonaim Skóciában? Mondtam, hogy jól vannak. Aztán a kocsi egy követ üthetet meg és ugrott egyet és egy kis tükör fordult le a két térdem közé a műszerfal aljáról. A szivar gyorsan odanyúlt, visszahajtotta és mondta, hogy „bocsánat". Meglepett. „Hát te is magyar vagy?" „Igen, igen, de én már itt születtem. Na és te"? Mondtam, hogy én soproni diák vagyok, de mi a buli avval a tükörrel? Azt mondta, hogy ő rendszerint lányokat vesz fel, rövid szoknyásokat.

A hatvanas évek elején én egy bányavállalatnak dolgoztam nyáronként fönt északon. Kutató munka volt, rezet és molibdéniumot kerestünk, de az arany is jó lett volna. Egy alkalommal két japán bányamérnök jött a tanyánkra, meg akarták nézni, hogy mi kapható ott. Egy nap én vezettem őket kőrbe a hegyoldalakon. Amikor megpihentünk ebédelni a hátizsákokból, az egyik megkérdezte, hogy honnan jöttem én Kanadába. Mondtam, hogy Magyarországról. Hát tudom-e, hogy Japánban van egy kis sziget ahol magyarok laknak még a nyolcszázas évek óta? Nem, én nem hallottam erről. Amikor ő egyetemre járt, az egyik szobatársa onnan jött. Egy nagyon nagy anyajegy volt az oldalán. Azt mondta, hogy ez a jele, hogy ő magyar. Felhúztam az ingemet és mutattam neki az enyémet. „Ilyen volt?" „Igen, igen". Hát igaz lehet ez?

Aztán futottak az évek és 1965-ben a feleségemmel először mentünk haza a családomat meglátogatni. Hosszú volt a repülő út Münchenig. Ott aludtunk egy éjelt és reggel mentünk felvenni a kocsit amit béreltünk. Már akkor is mindenki beszélt angolul Európában, különösen a túristákkal. Az ügynök előtt egy paksi magyar cigaretta volt. Aztán odaszólt magyarul, hogy „Látom a nevéről, hogy maga magyar". Mondtam, hogy „igen, kicsi a világ"! Aztán kocogtunk Ausztria felé és Salzburgban megálltunk ebédelni. Találtunk egy vendéglőt és a kis német tudásommal és a kiszolgáló kis angol tudásával megrendeltük amit akartunk. Amikor jött a fizetés ideje, egy nagy értékű schilinget adtam a pincérnek és kértem, hogy hozza vissza a maradékot. Amikor visszajött, kezdte számolni, „Tiz, húsz, harminc..." Mondtam, hogy „Maga magyar?" „Igen, igen". Hát rászóltam, hogy miért nem mondta előbb, sokkal könnyebben tudtuk volna megrendelni az ebédet. Aztán a haza felé jövő úton Amsterdam-ban kellett egy éjszakát töltenünk. Reggel kőrbejártuk a várost, még a csatornákon is utaztunk egy rövid hajóúton. Aztán jött az este és menni kellett a repülőtérre. Amikor sattyogtunk fel a lépcsőn a géphöz, a feleségem megjegyezte, hogy milyen érdekes, de itt nem találkoztunk senki magyarral. Akkor hallottuk, hogy valaki fentről kiáltott: „Béla, hát te is itt vagy?" Kulacs volt, ő is Európában volt, először a Kanadába menetelünk után.

Vagy öt-hat évvel később az apósom megkért, hogy menjek le a Broadway útra Vacouverben, a görög üzlethöz ahol lehet borkészitéshez szükséges dolgokat venni. Amikor bementem a boltba, meglepetve hallottam, hogy a szivar a pult mögött magyarul beszél egy vevővel. Amikor rám került a sor, megkérdetem, hogy hol tanult meg magyarul beszélni. Azt mondta hogy Szegeden. Mit csinált ott? A borgyárban tanulta meg a munkáját. „De maga görög, nem?" „Igen". „És milyen bort csináltak ott?" „Egri bikavért." „Ne hülyéskedjen, Szegeden paprikát termelnek, ott nincs szőlő". „Az nincs, de Olaszországból hozzák be a szőlőlét és ott csinálnak belőle bort. Ami Egri Bikavér Egerben készül, azt csak otthon árulják. Amit mi itt veszünk Bikavérnek az szegedi bor." Hát ilyen a világ.

Az egyik Magyarországi utunkról hoztunk egy kis szatyrot a lányunknak, akkor kezdett iskolába járni, jó volt az ebédjét belepakkolni. Az oldalán „Dunakeszi" volt ráirva, a szülőfalum neve. Egyik nap nevetve jött haza és mondta, hogy egy fiú magyarul kérdezte tőle, hogy volt-e már Dunakeszin? Csak angolul tudott válaszolni, hogy igen, de akkor még nagyon kicsi volt. Kértük, hogy másnap kérdezze meg a fiú családi nevét. Igy ismerkedtünk meg a Horváth családdal. A papa, Dezső, atomfizikus, a UBC-n a Triumph laboratóriumban dolgozott két évig. Jó barátok lettünk, azóta is tartjuk a kapcsolatot velük otthonról.
A hetvenes évek elején egy vasárnap templomban voltunk Pat szüleivel. Az istentisztelet utáni teázáskor egy hölgy jött az asztalunkhoz bemutatni egy fiatal lányt. Most jött Japánból, az egyetemen fog tanulni. A szőke hajú, kék szemű lány odanyújtotta nekem a kezét és mondta, hogy „Jónapot Kivánok". Meglepetés volt. „Maga magyar?" „Hát igen is meg nem is". Az édesapja Tokyo-ban dolgozott a magyar követségen a világháború alatt. Utána a feleségével úgy döntöttek, hogy ott maradnak. Ő ott született és ott járt iskolába. Most mondták neki, hogy van itt valaki akivel magyarul is beszélgethet. Többször találkoztunk utána is. Egy alkalommal megkérdeztem, hogy hallott-e a „honfoglaló" magyarokról Japánban? Nem, ő nem tudott róla. Nagyon szépen beszélt angolul is, csak azt mondta, hogy ha számolni kell neki, akkor csak japánul tudja csinálni, mert a számtant japánul tanulta meg.
Aztán 1982-ben megint hazamentünk a gyerekekkel. Sokfelé mentünk velük, múzeumokba is, meg csak a várost nézegetni. Egyik alkalommal álltunk egy villamos megállónál és angolul csevegtünk. Mellettünk állt egy néger fiatalember aki angolul megkérdezte, hogy honnan jöttünk Pestre. Mondtuk, hogy Kanadából, de én itt születtem. Aztán megkérdeztük őt, hogy mit csinál Budapesten. Egyetemre jár, a doktorátusát végzi el a mérnöki karon. És honnan jött? Angliából. Ott végezte el a diplomáját és a második fokot is. „És honnan származik?" Ő Ethiopia-ból ment Londonba. „És Pesten most hogy tanul? Tudja angolul folytatni?" „Nem, neki meg kellett tanulni magyarul". Ezt már úgy is mondta és utána magyarul csevegtünk tovább. „Nem, ő nem megy vissza szülőhazájába, itt akar letelepedni, nagyon tetszik neki Magyarország".
Nagyon érdekes év volt 2003 is. Úgy döntöttünk, hogy lemegyünk Arizonába megnézni a nagy folyók törte kanyonokat. Az egyik első a Bryce Canyon volt. Akkor még kocsival lehetett körbejárni a kilátóhelyeket. Az egyiknél ahol mégálltunk, egy nagy csoport áldogált már. Egyszerre csak összetömörültek és énekelni kezdtek. Gyönyörü hangon, de furcsa nyelven szórakoztattak minket. Valaki megkérdezte angolul, hogy milyen nyelven énekelnek? „Slovénul". „Onnan jöttek?" „Igen, New York-ban szerepeltek egy hangversenyen. Mielőtt hazamennek, busszal átkocsikázták Amerikát és majd Los Angeles-ből repülnek haza". Egyszer csak hallom, „Évike, gyere ide". „Hát maguk beszélnek magyarul is?" „Persze". Mondtam, hogy én Pest mellett születtem és 57-ben jöttem Kanadába. Onnan jöttünk le délre kocsikázni. A férfi mondta, hogy ő csinált videó felvételt az énekükről, mondjak egy két szót én is, majd azt is felveszi a szalagra. Kezdtem angolul szólni, de mindjár megállitott, beszéljek magyarul, otthon mindenki megérti. Aztán, hogy bemutatták-e otthon ők, azt nem tudjuk. De kicsi a világ.
Utána megint otthon voltunk látogatóba. Egyik nap Fót felé kocsikáztunk amikor láttam egy új vendéglőt az út mellett. Az ajtó fölé nagybetükkel „Kar-csi" volt kiirva. Megálltunk, odementem, de zárva voltak. Az étlap az ajtó mellett kinaiul volt irva. Megkérdeztem egy helybeli embert aki ott ment, hogy ez valójában kinai vendéglő-e? Igen, az. Vancouverben, az irodában sok kinai dolgozott velünk. Amikor haza jöttünk, megkérdeztem őket, hogy mit jelent a „Kar-csi". Nem tudták. Nem lehet kinai név. Volt egy hölgy is az irodában, gépészmérnök, Taiwanból. Ő mondta meg, hogy az egy mandarin szó, azt jelenti, hogy „váljon egészségedre". A többiek csak kantonézul tudtak.
Én a belvárosban dolgoztam a munkaidőm java részét és busszal jártam be. Egyik nap hazafelé két gimnazista korú lány ült le mellém és kezdtek csevegni magyarul. Nem tudtam megállni, megkérdeztem, hogy merre laknak? Fönt a Dunbar-on. „Itt születtek?" Nem, Magyarországról jöttek a szüleikkel. A papa kint dolgozik a UBC-n, ők pedig készülnek az éretségire. Jó szerencsét kivántam nekik, de azóta nem láttam őket.
Egy másik nap pedig Kozák Tóni felesége szált föl a buszomra, odajött hozzám és beszélgettünk. Egyszer csak fölkiáltott "Évike! Gyere ide hozzánk". A hölgy aki felállt és odjött, egy sarokra lakik tőlünk, sokszor láttam már az üzletekben meg az utcán, de sohase tudtam, hogy ő előtt nem szabad káromkodnom. De még mielőtt hozzánk ért, egy férfi szólalt meg messzebről, „Mindenki magyar!" Mondtam neki, hogy nem, csak a jó emberek.
Vagy három évvel ezelőtt egy új család költözött be a mi utcánkban. Szép kis puli kutyájuk van. Egyszer hallottam, hogy a férfi kiált neki: „Béla, gyere ide!" Odasattyogtam és kérdeztem, hogy ők magyarok-e? Azt mondta, hogy nem, de nem volt hajlandó megmondani, hogy honnan jöttek. Azóta ha meglát az utcán, bemegy a kertjébe, nem hajlandó beszélgetni. Hát ilyenek is vannak. De a "Béla" kiáltást még mindig hallom néha, néha, a kutyájához.
Hát csak figyeljük a világot magunk körül és ne felejtsük el, hogy 'mindenki magyar', nem csak a jó emberek. *(2017 május).*
Amikor elküldtem a jegyzeteimet a Kapocsnak, a feleségem megemlékeztetett még néhány eseményre amit gondolom, érdemes hozzácsatolni. A hugom jött látogatni minket 1995-ben. Kocsikáztunk vele erre-arra. A Vancouver szigeten megálltunk a nagy fák kis védett területén, járkáltunk körbe, tárt karokkal mutattuk, hogy milyen nagyok a fák törzsei, amikor a hugom felfigyelt arra, hogy magyarul énekelnek az erdőben. „Erdész vagyok, csendes tanyám....." Kik lehetnek ezek? A Soproni bandánknak van itt egy összejövetele amiröl nem tudtam? Kerestük az énekeseket és a parkolóhelynél utol is értük őket. Éppen szálltak fel a buszra, Sziklai tanárúr gyülytögette őket össze. Ő mondta, hogy Magyarországról vannak itt erdőmérnökök, ő szervezte meg az utat, hogy megismerkedjenek az itteni erdészeti szokásokkal.
Amikor még dolgoztam, a belvárosban volt az irodám. Délidőben hamar megettük a kis ebédet és mentünk jó hosszú sétákra. Egyik alkalommal leértünk a tengerpartra ahol az utasszállitó hajók kötnek ki. Még a nyári időszak előtt volt, igy egy kissebb teherhajó állt ott. A fedélzeten a nagy ajtó nyitva volt és sokan dolgoztak körülötte. Azt láttuk, hogy Panamából származott a hajó és spanyolul csevegtek a munkások. Egyszer csak hallom „Miska! Gyere fel ebédelni !" Igy kiáltott le az egyik a hajó belsejébe. Odaorditottam, hogy „Jó étvágyat!". Meglátta az integetésemet a korlát mögül, közelebb jött és a kérdésemre, hogy hogy kerültek Panamába, elmondta, hogy körbe akarják hajózni a földgömböt. Kanada és Amerika keleti partját már látták, Panamában volt lehetőség feljönni a nyugati parton, mennek tovább Alaszkába és onnan Japánba.
Aztán a feleségemmel ketten mi is látogattuk a Vancouver szigetet. A Long Beach-en hosszút sétáltunk a nyugati parton. Apály volt, a homok szépen simára volt mosva a hullámoktól. Egyszercsak látom, hogy valaki belekarcolta a homokba, hogy „Magyarország". Nem vagyunk egyedül! Kik lehetnek? Aztán leültünk egy nagy farönk mellett pihenni és hallottam, hogy a farönk másik oldalán is ülnek és beszélgetnek magyarul. Egyszercsak a szivar átszólt hozzánk angolul, hogy „Hol mehetnének föl a parkoló helyhöz?" Magyarul válaszoltam és a meglepetés nagy volt. Kérdeztem, hogy ők irták-e a „Magyarország"-ot a homokba? Nem. Elsétáltunk velük a helyre, de akkor már sokan átsttyogtak rajta akik nem tudták, hogy mit jelent. Mondtam nekik, hogy vigyázzanak, mert mások is lehetnek ott akik megértik majd őket.
Amikor délfelé kocsikáztunk 2OO4-ben a feleségemmel a Grand Canyon-hoz, megálltunk Utah-ban megnézni Salt Lake City-t. Szép város, de a Mormon negyed tetszett a legjobban. A templomba meg a múzeumba csak idegenvezetővel lehet bemenni. A mi kis csoportunkhoz egy fiatal leány jött és kezdhettük a túrfát. A neve egy kis táblán volt a blúzához csattolva: „Ilonka". Amikor a feleségemnek mutattam, hogy ez egy szép magyar név, a lány megszólalt, hogy mi is magyarok vagyunke? Mondtam, hogy csak én, de a feleségem is

ért sokat már. Őt Magyarországról küldék ide hat hónapra, hogy tanuljon meg jól angolul és vallásilag is legyen jó eredménye az ittlétének. Nem tudtam, hogy Magyarországon is vannak mormonok.
Kilenc évvel később mi is hajóra szálltunk, Alaszkába mentünk föl egy Holland hajón, egy heti útra. A hajón volt egy nagy terem ahol számítógépen lehetett összeköttetést szerezni ismerősökkel.
Amikor beiratkoztunk, mondtam a titkárnőnek angolul, hogy az én nevem „Béla Görgényi". Magyarul válaszolt „Ne mondja! Én ott születtem a Görgényi havasok aljában. Onnan mentem egyetemre és utána Hollandiába tovább tanulni. Ott kaptam ezt a munkámat." Bizony, ilyen kicsi a világ. *(2017 július, Vancouver, BC)*

Görgényi Béla: **Angol nyelvű tanulmányaink**

Amikor 1957-ben megérkeztünk Kanadába, tanáraink közül néhányan meg akarták értetni velünk, hogy az angol nyelv milyen egyszerű. Csak öt magánhangzó van a nyelvben, a, e, i, o, u, és nagyon sok rövid szó, amit könnyű megtanulni. Van egy egész sorozat amelyikben csak három betű van, két mássalhangzó, közötte egy magánhangzóval. Nézzünk meg egy ilyen sort.
BAT, BET, BIT, BOT, BUT
A Bat denevért jelent, vagy egy labdaütőt. A Bet akkor történik, ha valamire pénzt igérünk. A Bit az egy nagyon kicsi valami. A Bot az egy lárva vagy bacilus. A But pedig „ha csak", vagy „ha nem". Másképen pedig valakinek a hátulját jelenti.
Nézzünk meg egy másik sort: GAT, GET, GIT, GOT, GUT.
A Gat az egy keskeny vizlevezető, meg lehet egy pisztoly is. A Get akkor történik amikor kapunk valamit. A Git az a spanyol gitano szónak az angol röviditése és cigányt jelent. A Got akkor történik amikor már megkaptunk valamit. A Gut pedig gyomrot vagy beleket jelent.
Hát nézzük meg a következő sort, HAT, HET, HIT, HOT, HUT.
A Hat az egy fejrevaló. A Het az egy nagyon megrezdült állapot. A Hit, azt mindenki tudja, hogyha valakit megütött. A Hot pedig jó meleg. A Hut az meg egy kis lakóház.
Nézzük meg a MAT, MET, MIT, MOT, MUT sort is.
A Mat az ajtó elé tett lábtörlő. A Met az ha valakivel találkoztál. A Mit az egy kis kesztyű. A Mot az pedig egy humoros kis mondanivaló. A Mut már két t-vel ismertebb, mint Mutt, ami egy korcs kutyát vagy egy hülye kis pacákot jelent.
Hát még egy sort, PAT, PET, PIT, POT, PUT.
A Pat az az amikor valakit megtapogatsz vagy megsimogatsz. A Pet az egy kedves kis állat vagy barátnő. A Pit az egy mély gödör vagy a gyümölcs magja. A Pot az a lábos amiben főzni kell. A Put az egy kis ütés amit a golfozók szeretnek használni, vagy ha valamit eldugsz.
Nahát, ennyi kis megértés kell csak. De észrevettétek-e, hogy itt csak az első mássalhangzók változtak meg? A szavak többi része ugyanaz minden sorozatban, szórról szóra: a magánhangzó meg a T betű.
Hát nézzünk meg egy egészen más sorozatot: SAX, SEX, SIX, SOX, SUX.
A Sax az a saxophonnak a röviditett formája. A Six az hatot jelent a számokban. A Sox az zoknit jelent, de néha socksnak irják már. A Sux pedig sucks lett ami azt jelenti, hogy valaki szipakodik vagy ha valami nagyon rossz eset történt.
Ekkor egy fiatal hölgy felnyújtotta a kezét. A tanárúr odaszólt, hogy mi kérdése van? A kislány mondta, hogy a tanárúr kihagyta a második szót a sorból. Igaza van. A Sex kimaradt. Hát most maga mondja meg nekünk, hogy mit is jelent. A Lány elpitult arccal leült, egy szót sem szólt. Igy hát sohasem tudtuk meg a tanárainktól, hogy mi is az. Még az álattani előadásokon is elhallgatták.
Hát ti is emlékeztek ezekre? És emlékeztek Medveczky tanárúrra? *(2017 august 14, Vancouver, BC)*

Markó Imre: **Tücskök-Bogarak**

*(*Az alább leírt 'kaland' ilyen színben lehet, hogy sokaknak újdonság.)
-Géczy őrnagy, a kópházi csata mentőangyala. Október valamelyik utolsó napján, mikor a forradalom sikeresnek igérkezett, Géczy őrnagy megjelent a Forradalmi (vagy Diák?) Bizottságnál az együttműködés tárgyalása céljából. Azt hiszem, hogy akkor tett ajánlatot fegyverek megosztására. Mivel éppen velem szemben foglalt helyet és illemtudóan levette a sapkáját, kezembe vettem megcsodálni a nemzeti színű kis vászon darabot, amely szépen összehajtva a sapkája elején - amint kisült - a vörös csillagot takargatta. Mikor megemlítettem a felfedezésemet valami kitérő magyarázatot adott - minthogy sietségében időhiányában 'véletlenül' fennhagyta. Mások a teremben el voltak foglalva a saját maguk dolgával. Na jó! Véleményem szerint az lehetett a fő célja, hogy kipuhatolja miféle 'ellenséggel' állhat szemben. Mint több évet szolgáló hivatásos katona, és tiszt a tetejében, szerintem arra a meghatározásra jutott - ami meg is felelt a valóságnak - hogy mi igazán naïve 'diákocskák' vagyunk. De azért a szavát megtartotta: adott fegyvereket, ha ütőszeg nélkül is. A sok 'mi lett volna, ha ...' lehetőségeket pedig mindenki a maga elképzelése szerint latolgathatja.
-Statisztika. Kulaccsal a télen leveleztünk a népszámlálásról, azzal a megállapítással, hogy a statisztika ravasz művészet. Kulacs visszaidézte, hogy ausztriai tartózkodásunk alatt a diákok (és oktatók) száma nap-mint-nap változott. Jöttek-mentek. Ma már csak 'mennek', így egyszerűbb kimutatásokat összehozni. Mint (Apt) Kamill is megemlítette a Kapocs 60. számában (26 o), hogy statisztikával "ellentétes dolgokat is be lehet bizonyítani". Ennyi kertelés után, leszükítem a statisztikai összesítésemet a 'II. évfolyam' népszámlálására: Az 1956/57-es tanévre 64 hallgató iratkozott be, amiből november 27-én 57 Ausztriában tartózkodott. Ezek közül legalább nyolc Európában maradt és 37 Kanadában kötött ki. A 37-ből számolásom alapján a mai napig 30-an maradtunk életben.
-Nyelvi ismeretek. Észlelem, hogy a Kapocsban egyre gyakoribb az idegen szavak keverése a magyar szövegekbe. Ha valaki igazán elfelejtette már a megfelelő magyar szavakat, használjon szótárt - visszafelé. Vagy írjon angolul - Ha tud. Ha az sem megy, akkor próbáljon 'Hunglish'-ul írni. Itt egy példa, azoknak, akiknek ez újdonság:
-One day, mikor Micimackónak nothing doing nem akadt, thinking about tenni kéne something very important. Starting tehát Malackához, hogy meglesse what she does, but Malackánál éppen akkor nobody in the house. So well elindult hazafelé, miközben sűrűn falled the snow, eszébe jutott in the almárium may be some ennivaló, össze-vissza jump-jump s jó nagyokat lépett, s a hidegre való tekintettel sing a song kezdett: minél inkább havazik, annál inkább fall the snow, minél inkább fall the snow, annál inkább snowing, hull a hó és hózik, Micimackó colding fall the snow and snowing, Micimackó fázik.
-Szerintem a magyarul írt cikkekhez a szerző magyar neve illik, míg az angol cikkekhez az angolosított változat.
(*2017 szeptember, Eugene, OR)*

TALÁLKOZÓK

Ebéd, 2017 április 11

Megint kevesen jöttünk össze, de néhány régenlátott társunk is megjelent. Az ebéd pontosan kezdődődött, így már háromnegyed egykor Rétfalvi megkezdhette a beszélgetést. Kulacs megint hiányzott a társaságból, küldött egy köszöntő levelet az összejöttekhez, amit Görgényi olvasott fel. (Sajnálja, hogy nem jöhetett még el, a sérülései lassan gyógyulnak. Felajánlotta, hogy ha vezetőre van szükség, válasszunk újat. Természetesen, mindenki kérte, hogy jöjjön vissza mielőbb, ő a mi vezetőnk).
-Rétfalvi kőrbeadta a jelenlevőknek a Kapocs legújabb kiadását, a szigetieknek pedig vinni Victoriába és Nanaimóba az ott lakóknak. A címlap ide érkezésünk 60. évfordulóját jelképezi. - Bemutatott egy Kapocs szines kiadását, amit a nyomdász ajándékozott. Viszont maradunk kell a fekete-fehér változattal a költségek miatt. -Kérte, hogy tudassanak vele a postai és e-mail cím változásokat, hogy tudja tartani a kapcsolatot és kérte a további támogatást a lap megjelenéséhez. -Javasolta megkeresni az interneten a magyar EchoTV-n látható 'Hazai erdész' és 'Hazai vadász' érdekes programokat. -Ezután kérte Szabó Gyurkát, hogy számoljon be nekünk Magyarországi útjáról.
-Nagyon hideg tél volt otthon, sok politikai emléke is van, de véleménye szerint ebédünkön ne politizáljunk. Rétfalvi hozzátette, hogy Michael Ignatieff, volt Kanadai Liberális politikus, aki ma a 'Soros Egyetem', aka 'Central European University' rektota Budapesten rengetek fejfájást okozott a kormánynak nemzetközi kapcsolatain keresztül.
-Apt Kamil bemutatta Sarkady Sándor könyvét az 1956-os soproni eseményekről. Gratulálni kell neki a jó munkájáért. Otthonról lehet megrendelni.
-Görgényi átadta Fülöpp Zoli üdvözletét, reméli, hgy a következő ebédre már el tud majd jönni.
Egy óra tizkor be is fejeződött a találkozónk. *(Görgényi Béla)*

Ebéd, 2017 május 9

Jól sikerült a keddi májusi alumni ebédünk, ahol 29-en voltunk (9 hölgy). Magasi Laciék vancouveri látogatása alkalmával megjelent az ebéden feleségével és apósával Babinszky Imrével. Rétfalvi Laci feleségét csípöátültetéssel operálták pont azon a napon, ezért nem tudott velünk lenni.
Hajdu Csaba felolvasta Miklós levelét - van remény, hogy a júniusi ebéden jelen lesznek.
Kocsis vendége Török Juditot beszámolt a diszpóra életéről. Köszöntötte a társaságot, különösen a mamákat és a n agymamákat (a hétvégén lesz Anyák Napja). A Magyar Ház tervezett összejöveteleiről adott tudósítást. Lesz borkóstoló és rétes bemutató, otthonról jönnek a szakácsok.
Kurucz Marika, bátyjáról Józsa Laciról emlékezett röviden és említette, hogy John fiuk nagyon szép kitüntetést kapott itt Vancouverben, mint ujságiró. Készülnek már az augusztusi Nanaimoi találkozóra.
Kocsis bemutatott három video-t. Az első Sopronból jött (címe: 'Professzor Plus' megtalálható a 'Youtube'-on) Faragó Sándor önéletrajza volt, amit maga mondott el egy egyetemi összejövetelen. Megemlitette kanadai/vancouveri útját is. A másik kettő Draskóy munkája volt a 2015-ös Nanaimoi találkozóról és a tavalyi Szász piknikről.
A Szigetiek közül sokan elmentek 1:30 körül, fél óra múlva már sattyoghattunk haza. *(GB és Kocsis Tibor)*

Ebéd, 2017 június 13

Grátzer Miki eljött a régi bandájával ünnepelni, hogy most már jól érzi magát.
A szállodai új vezetőség 21 dollárra emelte az ebéd árát. Amit föltálaltak az finom volt, lassan javul a konyhai munka is.
Fél egykor Kulacs kezdhette a társalgást. -A csoportunknak Sopronból adományozott kitüntetés plakettot hazaküldtete az Erdészeti Múzeumba. -Küld a soproni könyvtárnak könyveket - mindenki utánozhatja. - Otthoni összejövetelekre mindig küld üdvözlő leveleket, hogy ne felejtsük el egymást. -Sopronban megjelent egy cikk, hogy negyedéveseink közül mennyien működtek a selmeci hagyományok megőrzésében az '56 előtti években. - Roller Kálmán dékánunk szülőfalujában, Borsodnádasdon egy emléktáblát állitottak fel az erdőben. -Szintén emléktábát helyeztek el Sopronban Stasney tanárunk volt lakóházánál. -A Kapocsról nagyon sok jó megjegyzést kap otthonról is, köszönjük Rétfalvinak a jó munkát.
-Szász Julika megy haza agusztusban évfolyamuk hatvanadik összejövetelre és a 'gyémánt-diploma' átadásra. A szokásos Szász piknikre már itthon lesz, amit szeptember 17-re terveznek.
-A Nanaimo-i szokásos összejövetelünk agusztus 29-én, másnap pedig a balek találkozó lesz.

-Draskóy Gyurka most hallotta, hogy a volt kedves kiszolgálónk, Évike megözvegyült.
-Rétfalvi említette, hogy már unokáink egyetemi eredményeiről is büszkélkedhetünk. Külön említést tett egyes gyerekek meglett felnőtt korban szerzett diplomájáról. A Kapocsban majd majd jelzi ezeket. -Ismét kérte, hogy küldjünk neki neki írásokat, hogy legyen miből válogatni. -Továbbadta Herczeg Bandi üdvözletét Németországból.
-Kulacs említette, hogy a Svájciak ma is sokat utaznak közösen szomszédos országokba. -Tollas Tibor versei megjelentek egy kötetben otthon és reméli, hogy itt is kapható lesz. -A magyar kormány támogatni akar minden gyermeket az egész világon a magyar nyelv tanulására.
-Hajdú Csabának ma van a születésnapja -nagy tapsot kapott - de nem árulta el korát.
-Rétfalvi javasolta, hogy köszönjük meg Kocsis Tibornak sok jó munkt találkozóink szervezésében. Kulacs erre kinevezte Tibort 'Főtitkárnak'. *(GB és a Szerk.)*

Ebéd, 2017 július 11

Csak huszonheten jöttünk. Az ebéd jó izű volt, de hústalan, először az ittlétünk alatt. A leveshez Görgényi hozott sós kekszet, amit körbeadott.
Fél egykor Kulacs kezdte a beszélgetést. Megemlékezett Kozák Tóniról és Krajczár Ernőről. Sok szép munkát végeztek mindketten az erdészetben. (A novemberi ebéden emlékezünk meg az elhaltakról minden évben, de Jákóy Bandi vezetésével most is elénekeltük „Imhol a föld alá megyünk..." dalt. -Sopronban átadták a második 'Vancouveri Sopron Alumni' emlékérmet egy végzős diáknak, aki jó munkát végzett tanulásban és kutatómunkában egyránt. -Sarkady új könyvet adott ki Sopronban és egy másik is készül a 'Selmeci Társaság' történetéről. -Megállapította, hogy öregszünk, de ez ne állitson meg minket, csak előre, tovább. -Küldjünk az Egyetemi levéltárnak régi könyveket, iratokat, leveleket. -És ne felejtsünk írni a Kapocsnak is régi történetekről. -- Kulacs jelezte, hogy évfolyamuk összejövetele a hónap végén lesz, amikor Jandó Tibi visszajön Magyarországról.
-Agusztusban is lesz ebéd Vancouverben, Nanaimóban pedig a szokásos összejövetel 29-én és 30-án a balek találkozó.
-A szokásos Szász piknik szeptember harmadik vasárnapján, 17-én lesz. Julika előtte Sopronban lesz a gyémánt diplomájáért, ahol nevünkben is köszönti az ottaniakat.
-Rétfalvi kérte, hogy irjunk a Kapocsnak az elhunytakról, akikről eddig nagyon kevés információ jelent meg a lapban. -Sok a halottunk az idén, kérte, hogy mi tartsunk ki még sokáig. -Jó lenne a második generációt is behozni társaságunkba. -Rendszeresen nézi a Magyar TV-t az interneten, még erdészeti programok is vannak.
-Említette a fennálló vitát a kormány és a 'Soros Egyetem' között.
-Kulacs hozzátette, hogy sok külföldi pénzbefektetés történik otthon, különösen Izraelből. Az AUDI gyár a gépészmérnöki kart Győrbe akarja vitetni. *(GB és a Szerk)*

'Negyedéveseink' találkozója, 2017 augusztus 1-3

Évfolyamunk 2017-es seregszemléje augusztus végén zajlott le ismét Harrison Hot Springben. Ez esetben a seregszemle nem valami találó szóhasználat, mert inkább a harcba induló szép magyar vitézekre és daliás leventékre vonatkozik, mi pedig csak összeszedtük magunkat és békésen becsoszogtunk a szélrózsa minden irányából. A 'sziget'-ről hajózott át a legnépesebb csoport: Horváth Cz Emil és Marjorie, Jancsik Károly és Izabella, Takács József és Ági, Jandó Tibor és Magdi Oscar unokával és Varga Pali és Sharon kiegészítve az ott nyaraló Caroline lányuk családjával. Háhn Fülöp és Elizabeth, Heidi lányuk, Christin és Hanna unokájuk Oregonból jöttek fel, amíg Kósa Zoltán, Cindy lánya, Béla fia és Lucy felesége Washingtonból, úgyszintén Grátzer Miklós. Tolnai István és Joan maguk mögött hagyták Kamloops erdőtűz füstjét, de itt se láttunk kék eget. Távolságot figyelembe véve helybelinek számított Baraksó János és Katalin, Kapuszta József és Magyarországról látogató unoka-huga Barbara, és igen kellemes meglepetés volt ismét magunk között látni Kondor Györgyit és fiát Györgyöt.
A találkozó tartalma és helyszine szinte korlátlan lehetőséget adott alapos, közvetlen baráti beszélgetésekre. Az összetolt reggelizö asztalok, a tóparti sétautak és pihenő padok és a gyógymedencében megismétlődő dagonyázás akár késő este is mind elősegítették a személyi és közösségi kapcsolatok elmélyülését.
Az első nap külön fogadó/talákozó termünk is volt, ami szintén segített a jó beinduláshoz. Este átsétáltunk a Black Forest étterembe vacsorázni. Az előző évek tapasztalatai alapján alaposan felkészültek a soproni invázióra, és biztosra veszem, hogy még délután is kiklofoltak legalább két tucat extra schnitzelt és megcsapoltak egy hordó Krumbacher sört.
A szerdai bankett kezdetén megemlékeztünk két közelmúltban elhúnyt évfolyamtársunkról: Krajczár Ernőről és Kozma (Lődör) Ferencről. Külön esemény volt, hogy vacsora után Varga Pali unokája Lauren egy kis énekes műsorral lepett meg bennünket. Szép hang, tehetség és művészi előadó készség kell olyan nehéz számot előadni mint 'Over the Rainbow' és nála meg van mind a három.
Jól esett látni, hogy fiatalabb családtagok is mindig többen és többen csatlakoznak hozzánk és az évi találkozók családi ünnepek lesznek. Kapuszta Jóska így írt az összejövetelről: "Élveztem, ha csak rövid időre is, azt a meghitt, közvetlen baráti kapcsolatot ami évről-évre mlyebbedik csoportunkban". Én is remélem, hogy még sok évig dagonyázhatunk a gyógymedencében, bár kissé skeptikus vagyok a hihetetlen gyógyító hatásától. A manager azt mondta, hogy a hatás 15 nap után jelentkezik. Ma, augusztus 18-án se érzek semmi változást – de talán már eleve makk-egészséges voltam? Úgy látszik az ilyen dolgokban sok fajta igazság lehet. öszönet kamarásomnak Jandó Tibornak a minden apró részletre kiterjedő remek szervezésért. *(Kulacs, Bellingham, WA, 2017 aug. 18)*

Ebéd, 2017 augusztus 8

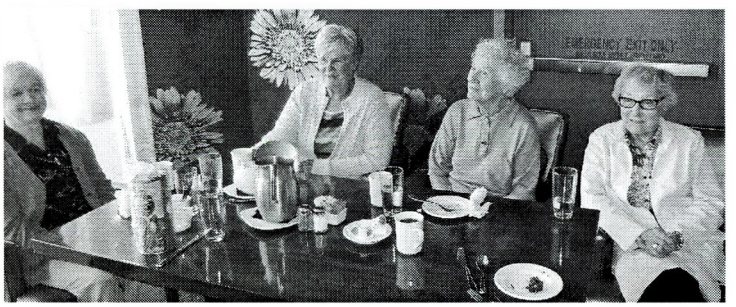

Csak huszonegyen vagyunk. Sokan lemondták ma reggel a nagy hőség és füst miatt. Különösen a IV-ed évesek maradtak el, mert az évenkénti találkozójuk nemrégen volt. Ugy látszik, hogy a szakács már nem szeret krumplit főzni - ez a harmadik hónap, hogy csak salátát, egy kis húst és kenyeret kaptunk a leves után. Ma csak négyen jöttek át a Szigetről, Safranyikék és Kuruczék.
-Kulacs első bejelentése megint szomorú hír volt. Balatinecz Jancsi Torontoban és Varga Feri (56-ban balek, később tanár az egyetemen, látogatott itt is) Sopronban meghalt. Nyugodjanak békében. -A negyedévesek összejövetelén Harrison Hotspringsen sok gyerek és unoka volt, nagyon jól érezték magukat.
-Szamosi Gabi a Sopron Divisionról adot előadást Duncan-ban egy társaságnak. -Tuskó Csaba közölte, hogy Witt Zoli szív műtéten esett át. -Kurucz Marika szeretettel vár mindenkit Nanaimoba e hó 29-én. A tökök már megnőttek, lesz főzelék. -Kocsis közölte, hogy Pászner Mártának autóbalesete volt, de nem sérült meg. -Hajdú Csaba beszélt 'Périvel' azaz Fónagy Sanyival, aki már nem tud járni és nem jön Nanaimóba, Pataki Pista lánya viszont jön.
-Rétfalvi vette át a szót. A Kapocs kiadása októberben lesz. Még mindig kellenek az irások. Varga Feriről a hírek Donáth Gyurkán keresztül jöttek, nem Sopronból. Szerinte a negyedévesek a legösszetartóbbak itt is és otthon is. Kérte, hogy irjanak az összejövetelükről (Kulacs fogja megirni). -Gyűjti a régi Soproni Bál meghivókat, amit majd elküld Sopronba a levéltárnak. -Perlaki Éva, Firinc bátyánk özvegye gyakorta felhívja telefonon beszélgetni az 56-os időkről. Támogatását a a Kapocsnak boritékban küldi. (Kulacs szerint problémás innen Európába pénzt küldeni és ő is boritékban küldi. Ha a bankokon keresztül megy, a megnevezettnek azt be kell jelenteni mint jövedelmet). -Kulacs sajnálatát fejezte ki, hogy a messze lakók nagyon ritkán jönnek a találkozóinkra. -Sopronból kapott hírt, az idei Sopron Division ösztöndij nyersteseiről. A Horváth Sándor által alapított alapból pedig egy diák kapott támogatást, hogy Sopronból hazamehessen édesanyja temetésére. -Sopronban új rektort fognak kinevezni. -Sarkady könyvet ír a diákszövetség 1920-50 közötti. történetéről. Fél kettőkor vége lett a beszélgetésnek.
(GB és a Szerk.)

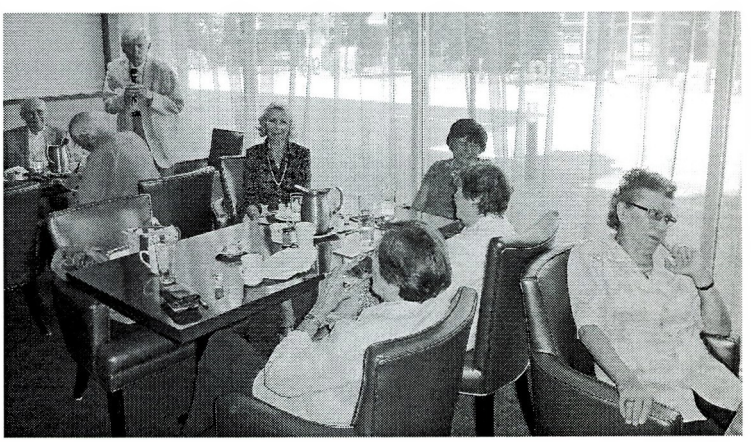

Torontoi piknik, 2017 agusztus 31

Idén is megtartottuk a hagyományos piknikünket Aug. 31.-én a Kenedi farmon. Pár éve áttettük szombatról csütörtökre a hétvégi cottageba menő forgalmat elkerülendő, s mivel már úgyis mindenki nyugdíjas. 27-en jöttünk össze, hát bizony fogyunk. Az erdészek közül Zsilinszky Győző, Matolcsy Géza, Fazokas Feri, és jómagam vettünk részt. Balatinecz Jancsi nagyon hiányzott. Nálunk a székelykáposzta, debreceni, és a hamburger a hagyományos étel. Édességeket, gyümölcsöket, italokat hoznak. Jól elbeszélgettünk, viccelődtünk, megemlékeztünk a már

eltávozottakról, elénekeltük, hogy: 'Mindnyájan voltunk egyszer...'. Sétálni már csak néhányan mentek az erdőbe, és senki sem tarokkozott, se nem focizott. Szép idő volt, csak hűvös, és este már nem szeretnek vezetni, így korán szétoszlott a társaság. Vajon jövőre tudunk-e még Sopron pikniket tartani? *(Tuki-Király Ilona)*

(Nevek (hátul-balról): Marosfalvy atya, Fellegi Ili, Gazsó Ági, Jagodits Feri, Zsilinszky Margit, Joó Erzsi, Katona Zoli, Házy Anni, Matusek Pista, Melláry Bandi, Kosáry Laci, Nagy Feri, Fellegi Laci, Házy Jenő, Fazokas Feri, (ülnek): Fehér Ági, Kenedi Imre, Kenedi Tuki, Gazsó Gábor, Matolcsy Géza).

Nanaimoi találkozó, 2017, agusztus 29

Tizen nyolcan mentunk át a kompon Vancouverből és még kétszer annyian vártak ránk odaát. Ahogy már szokásos, az ottani vezetőség gyönyörűen feldiszitette a termet és készen vártak a sok finom ennivalóval.

Fél kettő felé Kulacs jelentette, hogy kezdődhet az ebéd és utána nem lesz beszélgetés mint a vancouveri ebédeinken de kimegyünk majd az épület elé a csoportot lefényképezni.

Takács Józsi elmondta az asztali áldást és jó étvágyat kivánt mindenkinek. Utána mehettünk a tányérjainkat megpúpozni a nagy asztalnál. A legfinobabb a tökfőzelék volt, amit a kertben nőt indákról szedett tökökből készitettek. Közel három óra lett mire abbahagytuk a csámcsogást.

Kurucz Marika megköszönte a sok segitséget, amit a családjától és sok más helybeli társunktól kapott a szervezésben és a konyhai munkákban. Külön köszönet Pat Görgényinek a jó töpörtyűs pögácsákért amit már évek óta mindig hoz.

Kulacs bejelentette, hogy lesz egy rövid filmvetités. Tiz percig tartott egy DVD bemutatása amit a UBC-n készitettek régi fekete -fehér fényképekről még az ideérkezésünk korából, 1957-ből és egy-két évből utána. A képek nem voltak élesek, de felmelegitették az emlékeinket.

Utána jött a fényképezés, sokan lövöldöztek, biztos lesz majd néhány jó kép ami a Kapocsban is megjelenhet. Pat összeterelte a balekokat is egy képre, mert másnapra nem szerveztek balek találkozót, ami már majdnem hagyományos szokott lenni. Voltak, akik ott maradtak az éjszakára, de javarészünk hazautazott a kompon még aznap délután. *(GB)*

Reggeli a 'Csúcstalálkozó' után, 2017 augusztus 30

Szokás szerint mi, mint 'ősi balekság' és pár vendég 'firma', számszerint tizenhárman reggelire és további beszélgetésre jöttünk össze a Magyar
Házban. A reggeli nagymesterei Szabó Gyurka és Józsa Józsi voltak. Kurucz Marika pedig hozott egy nagy edény nagyon finom lecsót.
Elhatároztuk hogy, 'en masse' meglátogatjuk az öreg otthonban élő Bölecz Bélát, aki nagyon meglepődve fogadott bennünked felesége, Piroska társaságában. Béla elég éber volt, próbált is beszélni hozzánk, de szavai elhalkultak Parkinson betegség útvesztőiben. Jól bírta közöttünk magát és kint a friss levegőn, az intézet gazibójában. Búcsúzkodás közben elérzékenyült és meg is könnyezett. De mások is.
Ezekután a tetőn legelő kecskék otthonába, Coombs-a mentünk fagylaltozvi majd vissza a Magyar Házba és ki-ki a maga útjára búcsúzkodá s után. Nagy sikernek és élménynek könyvelhetjük el ezt a kis találkát is. *(Pintér László és Szabó György)*

Ebéd, 2017 szeptember 12

Csak huszon eggyen jöttek el, sokan az utolsó pillanatban mondták le a részvételt. A koszt is egyre gyöngül -de hát nem az a fontos.
-Kulacs és Anni egyre gyakoribb utazási viszontagságokon esnek át, hogy megjelenhessenek ebédünkün. Most is csak hajnali egykor jutottak el a hotelba. -Kérte Görgényit, hogy szóljon Fülöpp Zoli, távoli rokona hirtelen elhunytáról. Adamovich tanárunk után ő volt a legidősebb közöttünk. Egyre fogy csoportunk, de a korban vagyunk már. Sikeres volt a Nanaimoi találkozó, jó volt olyanokat látni, akik ritkán járnak havi ebédeinkre. -Sopronban még nincs új rector. Köszönjük Faragónak a sok munkát, amit csoportunkkal kapcsolatban végzett. -Tartja a kapcsolatot Sarkadyval is. -A UBC ösztöndíjak jól működnek és alapjuk gyarapodik. -Németh Józsi felesége nagyon beteg. Korunkhoz tartozik, hogy egyre többet beszélünk orvosokról és betegekről.
-Szabó Gy beszélt Szász Julikával. Beteg, az orvosok nem tudnak segíteni, mert nem tudják, hogy mi a baj. A gyémkorán fejeztük be az ebédetánt diplomájáért sem tudott elmenni Sopronban, majd postán elküldik neki. - Igy el kell halasztani a szokásos pikniket.
-Draskóy Gy beszélt Évikével - volt felszolgálónkkal – akitól megtudatta, hogy az az indonéz szakács, aki a régi ebédeinken oly jól főzott magyaros kosztokat, elhúny. Most már ő a második legidősebb Sopron Alumni csoportunkban.
-Jandó Tibi megköszönte a balekoknak, hogy meglátogatták Bölecz Bélát az öregotthonban, aki nagyon meghatódott az alkalomból.
Korán fejeztük be az ebédet, de utána még hosszabban elbeszélgettünk. *(GB és a Szerk.)*

ÜGYES—BAJOS DOLGAINK

Rétfalvi László: **60 év Canadában**

A múlt számunkban meghirdetett **'Refuge - Music to eelebrate Vancouver's rcfugee heritage'** koncert nagyszámú résztvevővel sikeresen megtörtént a jelzett dátumon. Sajnos a résztvevők között csak jómagam voltam jelen a Sopron Alumni részéről, bár a 'Soproni Család'-ból szép számban jelentek meg. Azért 'sajnos' a Sopron Alumni gyér jelenléte, mert a koncert szervezői csopurtunkat tették az ünneplés középpontjába és hiányunk csalódást okozhatott úgy a szervezőkben mint a megjelentekben. A koncert kitűnően összeállított és professzionális előadókkal közvetített, túlnyomóan magyar vonatkozású zenedarabokból állt. Központi szerepet kapott a 'tárogató' hangszer, hogy 'magyar' jelleget adjon a rendezvénynek és amin a főszervező Jason Hall játszott, valószínúleg saját művészetének bemutatására is. Fontos szerepe volt a rendezésben és sokban gazdagította a programot a magyarországi Éles Gergő Péter elbűvölő előadása a pásztorfurulyán.
Meg kell említenem, hogya 'soproni' hangsúly ellenére, a koncertnek helyszínt adó templommal kapcsolatos és a szíriai menekültekkel foglalkozó 'St. Philip's Refugee Sponsorship Program' is jelentős említést kapott, aminek 'jó szándékát' nem kétlem, de nem szivesen láttam aztösszemosni az 1956-57-es magyar menekültek érkezésével. Ennek tompítására próbáltam az alább csatolt megkért rövid beszédemben is kerülni a 'safe haven-biztonságos menedék'-féle kifejezéseket és inkább hangsúlyozni az 'opportunity to realize our potentials-lehetőség képességeink megvalósítására'-féle értelmezést befogadásunkkal kapcsolatban. Jason Hall komoly munkát végzcett úgy a szervezésben mint az előadásban és a tartalmas, szépen előállított program-füzet, amit a Józsa Laci által rajzolt erdélyi motívumok díszítenek, is az ő érdeme.

□

"The theme of this concert, I believe is Vancouver's or perhaps better said, Canada's traditional role in offering safe harbor for poiiticai refugees cast adrift by rogue regimes, incessant wars and the likes in less peaceful parts of our world.
More than 60 years ago, a large number of Hungarians left their country for such reasons and subsequently many of them were offered an opportunity to settle in Canada. Among these were a group of students and teaching staff from the University of Sopron, who ended up in Vancouver.
The story of this group is unique in many respects. It managed to stay together immediately after departing Hungary, on account of the goodwill of the neighbouring Austrians and on account of the strong bond that existed between its own members, strenghtened by over two hundred years of the school's existence. When it ca-

me to the attention of the Canadian government, that more than 200 -c!ose to being ready-made'- professionally trained forest and mining engineers are looking for a new home to complete their studies, it acted immediately to extend an invitation to this country. The largest part of that group ended up in Vancouver and was adopted as a separate unit into the University of BC's Faculty of Forestry. The iast class of these students graduated in 1961, at which time the exiled school ceased to exist.
The graduates and teaching staff of the school spread out in Canada and in the USA, settled into careers in forestry, engineering, wood technology. academia and any number or related professions. And the bond that held them together while at school also remained!
And it remains to the present day as weil. After spending their working lives in various parts of the continent, in retirement the majority seemed to have gravitated back to the Coast, either to the environs of Vancouver or that of the Island. These retirees, calling themsclves the Sopron Alumni, regularly meet every month here in Vancouver for a luncheon to see each other and to exchange their memories.
Our story, born in difficult times has a happyending. 60 years ago we opted for freedom and were given an oppoltunity in Canada to be ourselves, realize our potentials and to live a meaningful existence. Our expectations have been met. And I believe Canada's bargain in inviting us has also paid off, because we have contributed substantiaily through our labors to the common good and we have seamlessly settled into, and thus helped to strengthen the fabric of Canadian life.
Our group is also unique, in that we have two Alma Maters, that of UBC and that of the University of Sopron in Hungary, because our old school formalAy readopted its 'exiled part' after the regime change with the collapse of communism.
A tradition of our Hungarian Alma Mater is to award a 'Golden Degree' after 50 years of graduation; not for any special achievement, but simply as a recognition of contributions made to our chosen profession. At such a ceremony in 2011, to commemorate the 'golden status' reached by the last UBC-Sopron graduating class, a Coast-Indian inspired totem pole was erected on the grounds of Sopron University, a gift from our group in Vancouver.
A unifying theme of that ceremenony was the haunting sounds of a 'tárogató', played by an accomplished musician of Hungarian folk tunes. The sound of tárogató in Hungrian public consciousness is generally coupled with a yearning for freedom - freedom from oppression, and I believe, also an -enabling freedom to make the most of one's abilities. Let's appreciate the music and also what it symbolizes. Thank you." *(April 30 ,2017, Vancouver, BC)*

□

*(A UBC Faculty of Forestry '**branch**lines' című kiadvány őszi száma (Vol. 28/3-Fall 2017) a kétoldalas Tony Kozak megemlékezés mellett, szintén szentel egy oldalt a fent említett koncert megemlítésére. A Sszerk.)*

HÍREK/KÖZLEMÉNYEK

Emléktábla-avatás a dr. Roller Kálmán-forrásnál

"Tisztelt Roller István úr!
Itt az ideje, hogy beszámoljunk arról, hogy mi is történt 2017. május 26-án egy borsod megyei kisvárosban, Borsodnádasdon, az Ön édesapja szülőhelyén.
Az ünnepség 60 perces bensőséges megemlékezéssel kezdődött. A helyi polgármester köszöntő szavai után dr. Roller Kálmán életpályájának ismertetése hangzott el dióhéjban. Ezt követően az egykori erdész hallgatóknak British Columbia erdészetére gyakorolt hatásáról beszéltek. Ezután a 60 éve történt soproni forradalmi eseményekről emlékeztek meg. Végül az ó-bükki dombvidék természetjáró szempontból szükséges fejlesztési célkitűzéseiről beszéltek. A rövid előadások közben a ma is Kanadában élő egykori Roller-tanítvány, a 80 éves Pintér László verseit hallhatták a résztvevők. Ezek után gyalogtúra keretében kerestük fel a most kialakított emlékhelyet, amely a település központjától mindösszesze 2,5 km-re van az erdőben, egy jelzett turistaút mentén *(a Vajdavár völgy, Csurgó patak mentén. A Szerk)*. Az emlékhely központja a dr. Roller Kálmánról elnevezett forrás (az elmúlt nyáron 40 liter/perc vízhozama volt).
Tárogató hangja jelezte a forrásavatás kezdetét, majd rövid megemlékezések után a jelenlévők felavatták és megkoszorúzták az emléktáblát. Többek között elhangzott az is, hogy a jövőben az emlékhelyet fejleszteni óhajtjuk, ide álmodunk egy esőbeállót, padokat, asztalt, tűzrakó helyet és egy kilátót, valamint egy nagyméretű ismertető táblát, amely bemutatná dr. Roller Kálmán hervadhatatlan érdemeit.
Az avatáson mintegy 80 ember jelent meg, köztük a kisváros lakói, a közeli Ózd természetbarátai, a területileg illetékes erdőgazdaság képviselői, valamint az ország legmagasabb minősítéssel rendelkező számos túravezetője.
Tanulságokkal szolgált ez a nap számunkra. Reméljük, hogy elgondolkodnak azok, akiknek ez a hagyományőrzés sokkal inkább tiszte lehetett volna (Soproni Egyetem, Országos Erdészeti Egyesület), mint egy távoli, délalföldi civil szervezetnek (Geo-environ Környezetvédő Egyesület, Szeged). Többet tehetnének a magyar erdészet történetének ápolásáért. Ugyanakkor a kisváros lakói rádöbbenhettek arra, hogy szűkebb hazájukból, Borsodnádasdról is származhatnak olyan kiváló emberek, mint dr. Roller Kálmán.
Végül néhány szót arról, hogy kik gondozták az emlékhely létesítésének gondolatát: agrármérnök, tanár, építész, telefonszerelő, orvos, szóval civilek, és természetesen a helyi polgármester. Jómagam nyugdíjas geográfus egyetemi oktató vagyok, azokban az években szereztem diplomámat, amikor dr. Roller Kálmán 'kivezette népét' Kanadába.
Kérem, ha bárki Magyarországra látogat akár a tágabb családból is, értesítsenek, hogy elkalauzolhassuk Önöket az emlékhelyhez Fogadják szeretettel az eseményről készült képanyagot és videófilmet.
Üdvözlettel: dr. Tóth Imre, a Geo-Environ KE elnöke, Szeged, 2017. június 22 *(Továbbított levél volt dékánunk fiától. A Szerk.)*

A Kanadai Sopron Alumni Emlékérem második kitüntettetje

Iski Richárd 2012-ben kezdett az akkor Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki karának erőmérnöki szakán. A selmeci hagyományok hamar a mindennapi életének részévé váltak, már ekkor – több társával együtt – segítette a Selmeci Társaság munkáját, ahová egy évvel később felvételt nyert. 2014 márciusában a Társaság Titkára lett, amely pozíciót 2016 nyaráig töltötte be. Ezalatt az idő alatt érte el a Társaság a testvér egyetemekkel együttműködve, hogy a Selmeci diákhagyományok felkerüljenek az UNESCO szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére. A könyvkiadásokban is kivette a részét, Kosáryné Réz Lola: 'Selmeci diákok' című diákregényének háttérmunkájában segédkezett, majd később Ruzsinszky László: 'Önámítók' című vidámregényének nyomda alá szerkesztését végezte. Emellett a Társasággal karöltve több rendezvényt is szervezett pl.: Czéczók, szakestélyek. Részt vett a 2014-es rönktoláson, Székesfehérvárra. Sokat segített az egyetemi rendezvények lebonyolításában is, az ünnepségek, megemlékezések rendszeres résztvevője volt. Végzősként a Valeta bizottságban a Bálelnök szerepét töltötte be.

A hagyományokért végzett munkája mellett nem hanyagolta el tanulmányait sem. 2016 decemberében indult a kari TDK-án ahol 'A mag és sarj eredetű akácállományok választék-összetételének vizsgálata a NYÍRERDŐ Zrt. Területén' című munkája különdíjas lett, ebből a témából írta később a diplomamunkáját is. Mindezek mellett az egyetemet öt év alatt végezte el, amely a mai világban kiemelendő. *(Facskó Ferenc)*

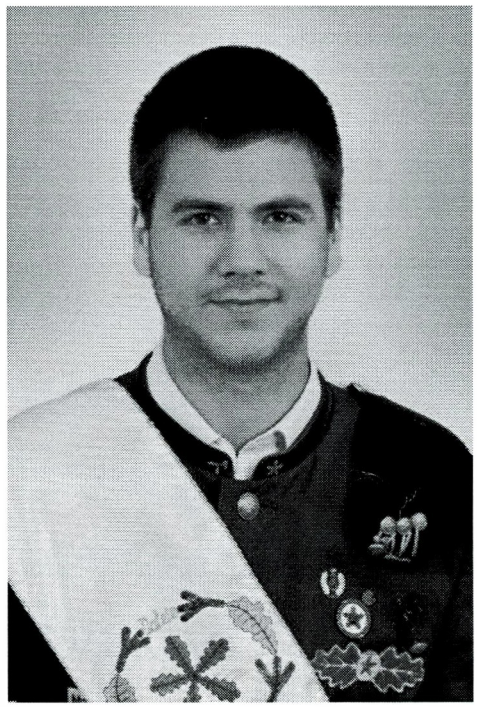

Múlt számunkban **'Szerkesztői kereslet'** címen közzétett kérés cask kevés eredménnyel járt, megtudtuk a következőt:

Vajas Jenő. 1934-ben született Csékányban (Somogy megye). A Soproni Erdőmérnöki Főiskoléra 1954-ben vették fel. 1956 őszán—a forradalom leverése után—a főiskolai hallgatók jelentős részével Kanadába távozott. 1958-ban hazatért, s folytatta tanulmányait Sopronban., ahol 1961-ben erdőmérnöki oklevelet szerzett. Szakmai pályafutasát az év nyarán kezdte az Észak-zalai Állami Erdőgazdaság Zalacsányi erdészeténél, ahol rövid gyakornoki idő után szakelőadói majd fahasználati mőszaki vezetői munkakörben dolgozott. 1964 szeptember 21-tőléthelyezéssel, a Keszthelyi Állami erdőgazdaság Keszthelyi erdészetéhez került, s ott szintén fahasználati mőszaki vezetői munkakört töltött be. Az erdőgazdaságok országos étszervezésének időszakában, 197O elején, pályafutása erdészeti szakigazgatási vonalon folytatódott tovább, miután a veszprámi Állami Erdőfelügyelőségnél helyezkedeyy el, s keszthelyi székhellyel erdőfelügyelőként dolgozott. Munkahelyéhez és munkaköréhez negyedszázadon át hű maradva, erdőfelügyelőként vonult nyugdíjba 1994-ben. Az OEE-nek 1962-ben let tagja. Munkásságát több alkalommal is Kiváló Dolgozó vállalati kitüntetéssel jutalmazták. Nyugdíjas éveire a sors sajnos nem hagyott időt, mert hosszú súlyos betegsége következtében, 1995 júliusában elhúnyt. Hamvai a keszthelyi őj temetőben nyugszanak. *(Forrás: Vajas Jenőné, Keszthely adatközlése.)*

Komondy Gyula (1921 oct 17-1977 sept?) Sopron Alumnus 1948-ban kezdett Sopronban, 1951-ben kizárták. Kanadában a UBC—Forestry Faculty—Sopron Divizión 196ö-ban kapott BSF diplomat *(Elhalálozásának dátumát Dobozy tamás találta meg az Interneten a SSDI [Social Security Death Index)]soraiban)*

Több postázott Kapocs-ot visszahoz a postás! Nem tudni hány más kézbesíthetetlen példány veszik el! Kérek mindenkit hogy tudassák a szerkesztővel postai és e-mail cím változásaikat!

Sopron Alumni Ösztöndíjak a UBC-n 2017-ben

A bejegyzett ösztöndíjak és minden más forrásból származó sokszor igen nagy összeget jelentő alapítványok alaptőkéjét a UBC-n egy a célra létrehozott intézet: a UBC Investment Management Trust (IMANT) kezel. Hosszú évek óta jelentős szakértelemmel (és talán szerencsével is) ügyesen fektették be a rendelkezésre álló komoly pénzösszegeket az igazgató tanács szigorú felügyelete alatt. A mi alapítvágyunk is ebben a 'batyuban' van. Hogy csak egy példát említsek egy 1986-ban adott $100 ma $1600-at jelent, amellett, hogy minden évben komoly jövedelem lett visszadva ösztöndíjak formájában. Most, amikor a bankokban elhelyezett pénz igen kevés kamatot hoz, a mi ösztöndíjunk idén 4%-ot 'keresett'. A hossszú és részletes jelentésből, amit évente kapok abból csak a ránk vonatkozó két legfontosabb adatot csatolom.

A 'fellowship' 1995 óta már $70,900 segítséget jelentett a diákoknak, amíg a 'Scholarship'-ben $14,125 került kiosztásra az utóbbi 10 évben. Az előtte lévő időszakban pénzünk gyakorlatilag az erdészeti karon volt és arról nincsenek rendszeres jelentések. Most minden az IMANT kezében van és a kiosztásra került ösztöndíjat ők utalják át a nyertes diákok számára.

A 'Roller ösztöndíj'-ról nem én kapom a jelentést és a 'Horváth Sándor ösztöndíj' magán alapítványnak van elkönyvelve, de beszámít mint 'Sopron eredetű' adomány. Persze az évi jelentéshez mindig kapok egy buzdító levelet, hogy az alaptőkéhez adhatunk hozzá, és nagy örömmel könyvelnék el. Én személyesen úgy érzem, hogy számunkat és helyzetünket figyelembe véve, mi soproni erdészek arányosan és becsülettel támogattuk befogadó egyetemünket, de a kapu nyitott új hozzájáruláshoz minden egyénnek.

Mivel ezt a beszámolót pont szeptember 4.-én írom, hozzáfűzöm, hogy otthon Sopronban hat ösztöndíjunk lett átadva, ezzel kiegészítve az összképet. *(Grátzer Miklós, Bellingham, WA, 2017 szept. 14,)*

Sopron Alumni Fellowship

FUND DESCRIPTION

A $2,800 fellowship has been endowed by the Sopron Alumni for a student in the graduate program in the Faculty of Forestry. The award is made by nomination of the Graduate Scholarship Committee.

YEAR ESTABLISHED: 1995

FINANCIAL UPDATE AS OF MARCH 31, 2017

New Donations and UBC Contributions to Principal in 2016/17 Fiscal	$	0
Total Donations and UBC Contributions to Principal since Establishment	$	62,294
Market Value as of March 31, 2017	$	75,157
3-Year Average Market Value as of December 31, 2016	$	70,329

BUDGET 2017/18

Spending Allocation (4% of 3-Year Average Market Value)	$	2,813

Sopron Alumni Scholarship

FUND DESCRIPTION

Scholarships totalling $3,500 have been endowed by the Sopron Alumni for undergraduate students in the Faculty of Forestry. The awards are made on the recommendation of the Faculty.

YEAR ESTABLISHED: 2007 *Celebrating 10 Years*

FINANCIAL UPDATE AS OF MARCH 31, 2017

New Donations and UBC Contributions to Principal in 2016/17 Fiscal	$	1,205
Total Donations and UBC Contributions to Principal since Establishment	$	72,340
Market Value as of March 31, 2017	$	92,798
3-Year Average Market Value as of December 31, 2016	$	86,749

BUDGET 2017/18

Spending Allocation (4% of 3-Year Average Market Value)	$	3,477

Roller ösztöndíjak - 2017

Ezen év ösztöndíjai ismét komoly anyagi segítséget nyújtottak több diáknak Sopronban és Vancouverben. A Soproni Egyetemen négy diák osztozott CAD 3,500-nak megfelelő HUF értékéből, a UBC-n pedig hat diák osztozott CAD 3,406-on. A díjak a meglévő alapok (CAD 190,225.62-nak megfelő HUF letét a Credit Union Banknál és illetőleg CAD 104,275 összeg az IMANT [lásd feljebb] kezelésében) jövedelméből származnak. A soproni alap három új adakozó, a UBC alap pedig hét új adakozó hozzájárulásával gyarapodott az idén.

A soproni ösztöndíj pályázóknak dolgozatot kell írni a Kanadai Sopron Alumni történetéből, amit alapos utánjárással állítanak össze. Az 1956-os soproni forradalmi napok eseményeinek és az elmenekült diákság és oktatói kar történetének mára már jelentős irodalma van*. A 'Dr K J Roller Ösztöndíj Bizottság' úgy érzi, hogy azon idők történéseinek ismételt felelevenítése az ösztöndíj pályázók által hasznos emlékünk fenntartásában. Nyertes dolgozatokat írtak Békési Evelin, Gadányi Júlia és Gombási Monika erdőmérnök hallgatók, valamint Molnár Ferenc faipari mérnök hallgató.

Köszönetünket fejezzük ki az ösztöndíj alapok hozzájárulóinak és emlékeztetni szeretnénk mindenkit, főleg az eddig kimaradókat, hogy további hozzájárulások hatékonyabbá és maradandóbbá teszik a meglévő alapokat.

(A Sopron Alumni nevében - Baraksó J, Gyöngyösi S, Kocsis T és Palkovics J, Vancouver, BC, 2017 szeptember 23)

**(A dolgozatokban megjelent hivatkozások forrásainak megnevezése ezért elengedhetetlen a történelmi hűség megőrzése érdekében. A Szerk.)*

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry-Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérnökök, akik szoros kapcsolatot tartanak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.

Szerkesztő: Rétfalvi László, 4646-West 5th Ave, Vancouver, BC, V6R 1S8; Tel/: 604-224-3655; (e-mail: llretfali@shaw.ca).

SOPRON ALUMNI

Adamovich László
Ambach Mihály 1938-2015
Andódy Edit 1932-1993
André Béla
Apt Kamill
Apt Ödön 1901-1990
Apt Ödön
Bajzák Dénes
Bakó József
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János 1937-2017
Balpataki György1938-2009
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János?
Báthy István
Bella Imre
Benkő Géza
Benyovits Gyula?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyai Elemér
Bölecz Béla
Boncz Ernő
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre 1934-2014
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István 1928-2015
Csizmadia Ferenc 1927-2015
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás
Domsa Zoltán
Draskóy György
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István
Fodor Gyula 1890-1982
Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet
Fónagy Sándor 1937-2017
Frey Otto 1933-2017
Fülöpp Zoltán 1929-2017
Fűr Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József
Gerencsér László 1914-1976
Gögös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp
Hajdú Csaba
Héder István
Héjja Anna
Héjjas József
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla 1933-2016
Hokhold Ferenc 1923-2015
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly
Ifjú Géza 1931-2014
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László 1938-2016
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-1992
Kalmár Lajos
Kercsó (Jagosits) Edit
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István
Komlóssy József
Komondy Gyula 1921-1977
Kondor György 1934-2012
Koós Béla
Korán Zoltán
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós
Kozák Antal 1936-2017
Krajczár Ernő 1932-2017
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc
Kurucz János
Leskó György
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László
Major Richárd 1929-2017
Markó Imre
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János
Pandák László
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László 1934-2016
Pataki István 1937-2009
Péch Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc 1922-2014
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla
Puskás László
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József 1930-2014
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György
Szabó Tivadar
Szalamin Gábor
Szalkai András
Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél 1927-2014
Szász István 1933-2013
Szász (Kubinyi) Júlia
Szauer János
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc 1923-2014
Takács József
Takaró László
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet
Tóth Géza
Tóth János 1936-2016
Tóth József 1936– 2015
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-1995
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária 1934-2014
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messzi világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akademiát,
Szívből köszöntik: Vivát! Vivát! Vivát!

Vargha Domokos